

[Racio-mont; društvo za reviziju]

“JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE” PODGORICA

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU KOJA SE
ZAVRŠAVA SA 31.12.2025 GODINE

April 2026

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

-Za vlasnike “JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE” PODGORICA

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI – IZMIJENJENIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pozitivno mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja preduzeća “JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE” PODGORICA (u daljem nastavku preduzeće), koji obuhvataju iskaz o finansijskoj poziciji na dan 31.12.2025 godine, iskaz o ukupnom rezultatu za godinu koja se završava na dan 31.12.2025 godine, napomene uz finansijske iskaze i izvještaj menadžmenta.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji daju objektivni i fer prikaz po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije “JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE” PODGORICA na dan 31.12.2025 godine, njene finansijske uspješnosti i napomena uz finansijske iskaze za godinu koja se završava 31.12.2025 godine u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (IFRS) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (IAS).

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA), naše odgovornosti u skladu sa standardima (ISA) su detaljno opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja, Mi smo nezavisni u odnosu na preduzeće “JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE” PODGORICA u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Crnoj Gori, i ispunili smo druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje – sudski sporovi

Na dan bilansa 31.12.2025 godine vodi se značajan broj sudskih sporova koji se većinom odnose na tužbe iz radnog odnosa, a konačan ishod ovih sporova je neizvjestan. Veza Napomene uz finansijske izvještaje broj 6. Naše mišljenje po ovom osnovu nije modificirano.

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nijesmo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Pored pitanja koja su opisana u odjeljku Osnova za mišljenje odredili smo da su najbitnija sledeća pitanja bila od najvećeg značaja za reviziju finansijskih izvještaja:

Posebna pažnja je bila posvećena reviziji pozicije potraživanja i primjeni MSFI 9, na osnovu adekvatne dokumentacije smo se uvjerali u pravilnu prezentaciju ove pozicije, za koju postoje uredno ovjerene konfirmacije i ostala prateća dokumentacija, kojom se potvrđuje nastanak i postojanje potraživanja na

dan 31.12.2025 godine. U pogledu vrednovanja izvršena su testiranja adekvatne primjene MSFI 9 i ECL modela na datum bilansa 31.12.2025 godine.

Posebna pažnja je bila posvećena reviziji pozicije obaveze iz poslovanja i njihove prezentacije i na osnovu adekvatne dokumentacije smo se uvjerali u pravilnu prezentaciju ove pozicije, za koju postoje uredno ovjerene confirmacije i ostala prateća dokumentacija, kojom se potvrđuje nastanak i postojanje obaveza na dan 31.12.2025 godine.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu finansijskih iskaza koji pružaju istinit i objektivan prikaz u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za druge finansijske izvještaje u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Crne Gore, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške. Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti preduzeća "JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE" PODGORICA da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira preduzeće ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi. Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja preduzeća.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da li finansijski izvještaji uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne prikaze ako takvi iskazi postoje, iako je revizija pravilno planirana i sprovedena. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa ISA standardima, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole entiteta.
- Vršimo procjenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od

strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezanu objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vrijeme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije. Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Ostali regulatorni zahtjevi

Preduzeće je sastavilo izvještaj menadžementa u skladu sa Zakonom o računovodstvu SI.CG 084/25 i sadrži sve neophodne zakonom propisane elemente i sastavljen je uz dužnu profesionalnu pažnju. Revizori su izvršili reviziju istog i nijesu otkrili pogrešne materijalno značajne prikaze.

Izvještaj menadžementa je usklađen u skladu sa finansijskim izvještajima za 2025 godinu i kao takav polazna osnova i predviđanja i projekcija služi prethodni poslovni period. Revizor ne može ocjenjivati tačnost projekcije, ali konstatuje da je ista sastavljena uvažavajući poslovne aspekte realnog planiranja.

Na osnovu poznavanja poslovanja i poslovnog okruženja Preduzeća, revizor nije identifikovao značajne pogrešne prikaze u priloženim finansijskim izvještajima.

Racio-Mont dop; društvo za reviziju

Predrag Rakočević - Ovlašćeni revizor

Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore

Podgorica

Br: 01-262/1

Datum: 03.02.2026 godine

Predmet: Izjava revizoru

Ugovorom o vršenju revizije finansijskih iskaza **Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore** za period od 01.01.2025 do 31.12.2025 godine utvrđena je obaveza naručioca revizije da revizoru u pismenoj formi potvrdi date izjave koje je revizor zahtijevao u postupku revizije.

Shodno prednjem potvrđujemo date izjave na zahtjev ovlašćenog revizora Rakočević Predraga i Rakočević Mladena („Racio Mont“ DOO Kolašin):

1. Svjesno prihvatamo odgovornost za finansijske iskaze sastavljene i objavljene za izvještajni period od 01.01.2025 do 31.12.2025 godine koji su bili predmet revizije,
2. Sve poslovne transakcije u izvještajnom periodu su dokumentovane, odnosno za svaku poslovnu transakciju formirana je odgovarajuća dokumentacija, odnosno ne postoje poslovne transakcije za koje nije formirana odgovarajuća dokumentacija,
3. Sva poslovna dokumentacija za izvještajni period je registrovana u računovodstvu naručioca revizije,
4. Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na računovodstvene izvještaje, nijesu bila uključena u nezakonite radnje u pripremanju i objavljivanju finansijskih iskaza koji su bili predmet revizije ili druge prevarne radnje.
5. Revizoru smo u postupku revizije stavili na raspolaganje sve poslovne evidencije i potkrepljujuću dokumentaciju i sve zapisnike inspekcijских organa i organa upravljanja,
6. U računovodstvenim izvještajima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta;
7. Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju njihovog nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na računovodstvene izvještaje;
8. Ne planiramo da napustimo sadašnju osnovnu djelatnost.
9. Smatramo da su značajne postavke korišćene za izradu računovodstvenih procjena osnovane i dosledne.

RUKOVODILAC RAČUNOVODSTVA:

B. Bošić

IZVRŠNI DIREKTOR:

[Signature]

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/

Broj iskaza

na dan 31.12.2025 godine

FI PG-87943/2026

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02039460	Šifra djelatnosti: 9104
Popunjava: MARINELA ĐURETIĆ	

Naziv: "JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE " - PODGORICA
Sjedište: RADOMIRA IVANOVIĆA BR. 2, PODGORICA, Crna Gora

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina - krajnje stanje	Prethodna godina - početno
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	1				
	B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	2		3.755.764	3.745.507	3.749.753
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	3		59.719	61.386	40.194
010	1. Ulaganja u razvoj	4				
011 i 014	2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	5		59.719	61.386	40.194
012	3. Goodwill	6				
016 i 015	4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u priprem	7				
	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	8		3.696.045	3.684.121	3.709.559
020 i 022	1. Zemljište i objekti	9		2.648.913	2.702.033	2.746.585
023	2. Postrojenja i oprema	10		991.912	951.773	932.659
	3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	11		27.519	29.278	29.278
024	3.1. Investicione nekretnine	12				
021 i 025	3.2. Biološka sredstva	13				
026 i 029	3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	14		27.519	29.278	29.278
028 i 027	4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema	15		27.701	1.037	1.037
	III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	16				
030, 039(dio)	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	17				
033(dio), 039(dio)	2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima	18				
031(dio), 032(dio), 039(dio)	3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)	19				
033(dio), 039(dio)	4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih li	20				
031(dio), 032(dio)	5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	21				
032(dio), 034, 035, 036, 039(dio)	6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrijednosti)	22				

1	2	3	4	5	6	7
038, 039(dio)	7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja	23				
288	C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	24				
	D. OBRтна SREDSTVA(026+031+039+043+044)	25		1.170.583	465.723	515.260
	I. ZALIHE (027 do 030)	26		51.006	53.304	62.424
10	I. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)	27				
11	2. Nedovršena proizvodnja	28				
12 i 13	3. Gotovi proizvodi i roba	29		48.525	51.904	59.896
15	4. Dati avansi	30		2.481	1.400	2.528
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	31		108.985	107.650	127.736
202, 203, 209(dio)	1. Potraživanja od kupaca	32		72.817	71.369	96.509
200, 209(dio)	2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	33				
201, 209(dio)	3. Potraživanja od ostalih povezanih lica	34				
	4. Ostala potraživanja (036+037+038)	35		36.168	36.281	31.227
223	4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit	36				
27	4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost	37		2.996	2.521	
21, 22, osim 223	4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	38		33.172	33.760	31.227
	III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	39				
236(dio)	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namijenjeno trgovanju	40				
237	2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli	41				
23 osim 236(dio) i osim 237	3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	42				
24	IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	43		1.010.592	304.769	325.100
04	V. STALNA SREDSTVA NAMIJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	44				
28 osim 288	E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	45		1.564	341	1.879
	F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	46		4.927.911	4.211.571	4.266.892
	PASIVA					
	A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	101		2.355.600	2.098.868	2.106.527
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		1	1	1
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103				
320	III. EMISIONA PREMIJA	104				
	IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	105		3.137.355	3.137.355	3.137.355
321	1. Zakonske rezerve	106				
322(dio)	2. Statutarne rezerve	107		1.481.506	1.481.506	1.481.506
322(dio)	3. Druge rezerve	108				
330 i potr. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336 i 337	4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava i drugi	109		1.655.849	1.655.849	1.655.849
dugov. saldo rač. 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337	5. Negativne revalorizacione rezerve i nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugi	110				

1	2	3	4	5	6	7
	VI. NERASPOREDJENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	111		-781.756	-1.038.488	-1.030.829
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	112		20.335	20.335	887.268
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	113		275.477	13.954	20.335
350	3. Gubitak ranijih godina	114		1.077.568	1.072.777	1.938.432
351	4. Gubitak tekuće godine	115				
	VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU	116				
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	117		1.118.773	706.840	865.048
	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	118		990.254	425.899	431.685
404(dio)	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	119		190.254	125.899	132.718
400(dio)	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	120				
40, sem 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	121		800.000	300.000	298.967
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	122		128.519	280.941	433.363
414, 415	1. Dugoročni krediti	123				
41 bez 414, 415	2. Ostale dugoročne obaveze	124		128.519	280.941	433.363
498	C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	125		289.897	273.714	283.086
495(dio)	D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	126		915.010	828.581	692.657
	E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	127		248.433	302.882	319.574
467	I KRATKOROČNA REZERVISANJA	128				
	II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	129		248.433	302.882	319.574
422(dio),423(dio),424(dio), 425(dio),426,429(dio)	1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	130				
422(dio),423(dio),424(dio),425(dio) i 429(dio)	2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija	131		152.422	139.720	172.840
430	3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	132		2.995	4.401	4.247
433, 434, 440-449	4. Obaveze prema dobavljačima	133		111.531	172.947	117.911
439(dio)	5. Obaveze po mjenicama	134				
420 i 431	6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	135				
421 i 432	7. Obaveze prema ostalim povezanim licima	136				
	8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	137		-18.515	-14.186	24.576
439(dio)	8.1. Ostale obaveze iz poslovanja	138				
45 i 46	8.2. Ostale kratkoročne obaveze	139		10.027	10.227	27.137
47,48 osim 481	8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	140		-28.542	-24.413	-2.561
481	8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit	141				
427	8.5. Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	142				
490, 491, 494, 495(dio), 496, 497 i	F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	143		198	686	
	G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	144		4.927.911	4.211.571	4.266.892

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu ('Sl. list CG' broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU
EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema	24.04.2026	Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih iskaza	M.P.	Odgovorno lice
Datum obrade	24.04.2026	MARINELA ĐURETIĆ		MARINELA ĐURETIĆ
Datum štampe	26.04.2026			

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/

u periodu od 01.01.2025 do 31.12.2025 godine

Broj iskaza
FI PG-87943/2026

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02039460	Šifra djelatnosti: 9104
Popunjava: MARINELA ĐURETIĆ	

Naziv: "JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE " - PODGORICA
Sjedište: RADOMIRA IVANOVIĆA BR. 2, PODGORICA, Crna Gora

Grupa	Pozicija	Red. broj	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
60 i 61	1. Prihodi od prodaje - neto prihod	201		4.917.104	3.942.230
630 i 631	2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje	202			
62	3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203			
	4. Ostali prihodi iz poslovanja (205 do 207)	204		1.225.565	1.283.602
64 i 65	a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	205		1.216.538	1.277.224
67, 691 i 692	b) Ostali prihodi iz poslovanja	206		9.027	6.378
68, sem 683 i 685	c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine	207			
208	5. Troškovi poslovanja (209+210+210a)	208		1.970.406	1.136.199
50 i 51	a) Nabavna vrijednost prodane robe i troškovi materijala	209		289.597	394.089
53, 54 (dio) i 55	b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	210		1.425.620	507.366
540	c) Amortizacija	210a		255.189	234.744
	6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (212+213)	211		3.851.172	4.040.342
52 (dio)	a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	212		3.277.790	3.169.258
	b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	213		573.382	871.084
52 (dio)	1/ Troškovi poreza	214		95.292	95.569
52 (dio)	2/ Troškovi doprinosa za penzije	215		362.031	667.377
52 (dio)	3/ Troškovi doprinosa	216		116.059	108.138
	7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske) (218+219)	217			
580, 581, 582, 589 (dio)	a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)	218			
584, 589 (dio)	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)	219			
57, 591 i 592	8. Ostali rashodi iz poslovanja	220		43.357	32.264
	I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	221		277.734	17.027
	9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	222			
660(dio)	a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	223			

1	2	3	4	5	6
661(dio)	b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica	224			
669(dio)	c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica	225			
	10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne razlike i efekti ugovorene za	226			289
660(dio)	a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica	227			
661(dio)	b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica	228			
662(dio), 663(dio), 664(dio), 669(dio)	c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica	229			289
	11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	230			
660(dio)	a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	231			
661(dio)	b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica	232			
662(dio), 663(dio), 664(dio), 669(dio)	c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica	233			
	12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih ulaganja koji su d	234		-4.219	-10.645
683, 685	a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih	235			
583, 585	b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratkoročnih finansijskih sredstava i finansijskih	236		4.219	10.645
	13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	237		600	2.090
560	a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa	238			
561	b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa	239			
562, 563, 564, 569	c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa	240		600	2.090
	II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	241		-4.819	-12.446
	III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	242		272.915	4.581
690-590	IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno	243			
	V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	244		272.915	4.581
	14. Poreski rashod perioda (246+247)	245		-2.562	-9.373
721	1. Tekući porez na dobit	246			
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	247		-2.562	-9.373
	15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	248		275.477	13.954
	VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (250 do 257)	249			
330	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaga	250			
331	2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostrana	251			
332	3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala	252			

1	2	3	4	5	6
333	4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova definisanih naknada aktuarskih dobitaka	253			
334	5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva	254			
335	6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inost	255			
336	7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	256			
337	8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka	257			
	VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA	258			
	VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249+258)	259			
	IX. NETO SVEOBUHVAJNI REZULTAT (248-259)	260		275.477	13.954
	X. ZARADA PO AKCIJI	261			
	1. Osnovna zarada po akciji	262			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	263			
	XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA	264			
	XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBEĐUJU KONTROLU	265			

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu ('Sl. list CG' broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 24.04.2026

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza
MARINELA ĐURETIĆ

M.P.

Odgovorno lice

Datum obrade 24.04.2026

MARINELA ĐURETIĆ

Datum štampe 26.04.2026

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE - direktna metoda

u periodu od 01.01.2025 do 31.12.2025 godine

Broj iskaza
FI PG-87943/2026

Popunjava pravno lice	
Matični broj: 02039460	Šifra djelatnosti: 9104
Popunjava: MARINELA ĐURETIĆ	

Naziv: "JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE " - PODGORICA
Sjedište: RADOMIRA IVANOVIĆA BR. 2, PODGORICA, Crna Gora

Pozicija	Red. br	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	5.968.012	5.219.456
1. Prodaja i primljeni avansi	302	5.066.186	3.942.230
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	901.826	1.277.226
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	5.051.307	5.009.815
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	986.603	956.179
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	3.994.605	3.931.246
3. Plaćene kamate	308	600	2.090
4. Porez na dobit	309		
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	69.499	120.300
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	916.705	209.641
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani	315		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318	71.162	44.719
1. Kupovina akcija i udjela	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	71.162	44.719
3. Ostali finansijski plasmani	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	-71.162	-44.719
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			

1	2	3	4
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		289
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti	325		
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		289
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327	139.720	185.542
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze	329	139.720	185.542
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	-139.720	-185.253
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	705.823	-20.331
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	304.769	325.100
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	1.010.592	304.769

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu ('Sl. list CG' broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 24.04.2026

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza

M.P.

Odgovorno lice

Datum obrade 24.04.2026

MARINELA ĐURETIĆ

MARINELA ĐURETIĆ

Datum štampe 26.04.2026

ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01.2025 do 31.12.2025 godine

Broj iskaza

FI PG-87943/2026

Popunjava pravno lice
Matični broj: 02039460 Šifra djelatnosti: 9104
Popunjava: MARINELA ĐURETIĆ

Naziv: "JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE " - PODGORICA
Sjedište: RADOMIRA IVANOVIĆA BR. 2, PODGORICA, Crna Gora

Red broj	Opis	Red broj	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red broj	Ostali kapital	Red broj	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red broj	Emisiona premija (rn 320)	Red broj	Rezerve (rn 321, 322)	Red broj	Revalorizacione rezerve (grupa 33)	Red broj	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red broj	Gubitak (grupa 35)	Red broj	Otkupljene sopstvene akcije udjeli (rn 237)	Red broj	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	Stanje na dan 01.01. godine	401		1410		419		428		437	1.480.568	446	1.677.122	455	887.268	464	1.938.432	473		482	2.106.527
2.	Efekte retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438	938	447	-21.273	456	-866.933	465	-887.268	474		483	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. godine (r.br. 1+2)	403		1412		421		430		439	1.481.506	448	1.655.849	457	20.335	466	1.051.164	475		484	2.106.527
4.	Neto promjene u godini	404		413		422		431		440		449		458		467	2.888	476		485	-2.888
5.	Stanje na dan 31.12. godine (r.b 3+4)	405		1413		423		432		441	1.481.506	450	1.655.849	459	20.335	468	1.054.052	477		486	2.103.639
6.	Efekte retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415		424		433		442		451		460		469	23.516	478		487	-23.516
7.	Korigovano početno stanje na dan godine (r.br. 5+6)	407		1416		425		434		443	1.481.506	452	1.655.849	461	20.335	470	1.077.568	479		488	2.080.123
8.	Neto promjene u godini	408		417		426		435		444		453		462	275.477	471		480		490	275.477
9.	Stanje na dan 31.12. godine (r.br. 7+8)	409		1418		427		436		445	1.481.506	454	1.655.849	463	295.812	472	1.077.568	481		490	2.355.600

Obrazac usklađen sa članom 4. Zakona o računovodstvu ('Sl. list CG' broj 052/16) i DIREKTIVOM 2013/34/EU
EVROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

U _____

Datum prijema 24.04.2026

Datum obrade 24.04.2026

Datum štampe 26.04.2026

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih iskaza
MARINELA ĐURETIĆ

M.P.

Odgovorno lice
MARINELA ĐURETIĆ

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE

**IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA
ZA 2025. GODINU**

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Ovaj izvještaj je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o računovodstvu ("Sl. list CG", br. 84/25). Članom 31 navedenog zakona, između ostalog, propisano je da je srednje pravno lice dužno da sastavlja godišnji izvještaj menadžmenta.

Izvještaj menadžmenta, shodno zakonu, sadrži:

- 1) kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture pravnog lica;
- 2) istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela;
- 3) informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- 4) planirani budući razvoj;
- 5) podatke o aktivnostima istraživanja i razvoja, a posebno ulaganjima u obrazovanje zaposlenih;
- 6) informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela;
- 7) postojanje poslovnih jedinica;
- 8) podatke o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka;
- 9) informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika;
- 10) informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka;
- 11) ciljeve i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita.

Srednja pravna lica nisu dužna da u izvještaj menadžmenta uključe nefinansijske informacije.

SADRŽAJ

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE.....	4
2. ANALIZA FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA	5
3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE	13
4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ.....	41
5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA	41
6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA.....	45
7. POSLOVNE JEDINICE.....	46
8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	46
9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM	46
10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA	47
11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA	48

1. KRATAK OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONE STRUKTURE

Nacionalnim parkovima upravlja Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore (JPNPCG). JPNPCG sa sjedištem u Podgorici, osnovano je 1992. godine sa ciljem jedinstvenog upravljanja nacionalnim parkovima: Biogradska gora, Durmitor, Lovćen, Skadarsko jezero, a od 2009. godine i Prokletije. JPNPCG je jedan pravni subjekt i shodno Zakonu o nacionalnim parkovima ("Sl. list CG", br. 28/14, 39/16 i 84/24) sprovodi aktivnosti na zaštiti, unaprjeđenju i razvoju nacionalnih parkova, kao djelatnosti od javnog interesa. Ukupna površina koju obuhvataju nacionalni parkovi je 104.702 ha što predstavlja cca 8% teritorije Crne Gore.

Unutrašnje organizacione jedinice Javnog preduzeća su: Nacionalni park Biogradska gora, Nacionalni park Durmitor, Nacionalni park Lovćen, Nacionalni park Skadarsko jezero i Nacionalni park Prokletije.

Radi obavljanja zajedničkih poslova i objedinjenih funkcija na nivou JP formirane su službe zajedničkih poslova sa sjedištem u Podgorici, i to:

- Služba direktora,
- Služba finansija,
- Služba za kadrovske, pravne i opšte poslove,
- Služba za kontrolu i monitoring,
- Služba za logistiku,
- Služba za javne nabavke,
- Služba za projekte i međunarodnu saradnju,
- Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj,
- Služba za promociju, marketing i turizam.

Statutom JPNPCG je definisano da preduzeće obavlja sljedeće djelatnosti:

- preduzima mjere i aktivnosti za ostvarivanje utvrđene politike u upravljanju, korišćenju, zaštiti, razvoju i unaprjeđenju nacionalnih parkova;
- donosi akt o unutrašnjem redu u nacionalnim parkovima i obezbjeđuje službe zaštite;
- stara se o sprovođenju plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja;
- sprovodi mjere zaštite u skladu sa režimom zaštite;
- čuva, unapređuje i promovise nacionalne parkove;
- održava oznake kojima su obilježene granice nacionalnih parkova;
- obezbjeđuje nesmetano odvijanje prirodnih procesa i održivog korišćenja nacionalnih parkova;
- prati stanje u nacionalnim parkovima i dostavlja podatke organu uprave nadležnom za poslove zaštite prirode i pravnom licu;
- daje na korišćenje i istraživanje nacionalne parkove za potrebe razvoja nauke, turizma, kulture i rekreacije;
- daje na korišćenje dobra i objekte nacionalnih parkova za potrebe turizma, ugostiteljstva, lova i ribolova;
- vještački uzgoj ribe, proizvodnja riblje mlađi;

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

- sanitarna sječa šume, branje šumskih proizvoda i sakupljanje sjemena;
- poslove održavanja ambijentalne higijene;
- obavlja i druge poslove koji su u funkciji zaštite, unaprjeđivanja i racionalnog korišćenja nacionalnih parkova utvrđene zakonom.

2. ISTINIT PRIKAZ RAZVOJA, ANALIZE FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA POSLOVANJA PRAVNOG LICA I INFORMACIJE O ČLANOVIMA UPRAVNIH I NADZORNIH TIJELA

2.1. Analiza finansijskog položaja i rezultata poslovanja

Finansijski položaj pravnog lica, posmatran sa aspekta predmetnih analiza kvalifikuje se na jedan od sljedećih načina: dobar, prihvatljiv ili loš.

Analiza finansijskog položaja obuhvata sljedeće elemente:

- ✓ Najznačajnije pozicije bilansa uspjeha
- ✓ Osnovni finansijski pokazatelji
- ✓ Osnovni nefinansijski pokazatelji
- ✓ Racio analiza

U nastavku dajemo najznačajnije pozicije bilansa stanja za trogodišnji period.

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI/BILANS STANJA			
AKTIVA	2023	2024	2025
A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL			
B. STALNA IMOVINA (003+008+016)	3.749.752	3.745.507	3.755.764
I NEMATERIJALNA ULAGANJA (004 do 007)	40.194	61.386	59.719
1. Ulaganja u razvoj			
2. Koncesije, patenti, licence i slična prava i ostala nematerijalna ulaganja	40.194	61.386	59.719
3. Goodwill			
4. Avansi za nematerijalna ulaganja i nematerijalna ulaganja u pripremi			
II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOŠKA SREDSTVA (009+010+011+015)	3.709.558	3.684.121	3.696.045
1. Zemljište i objekti	2.746.585	2.702.033	2.648.913
2. Postrojenja i oprema	932.658	951.773	991.912
3. Ostala ugrađena oprema, alati i oprema (012+013+014)	29.278	29.278	27.519
3.1 Investicione nekretnine			
3.2. Biološka sredstva			
3.3. Ostala nepomenuta materijalna stalna sredstva	29.278	29.278	27.519
4. Avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i biološka sredstva i nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pr.	1.037	1.037	27.701
III DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (017 do 023)	0	0	0
1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
2. Dugoročni krediti matičnom i zavisnim pravnim licima			
3. Učešća u kapitalu kod pravnih lica (sem zavisnih pravnih lica)			
4. Dugoročni krediti pravnim licima kod kojih postoji učešće u kapitalu (sem zavisnih pravnih lica)			
5. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća			
6. Dugoročna finansijska ulaganja (dati krediti i hartije od vrednosti)			
7. Ostali dugoročni finansijski plasmani i potraživanja			
C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA			
D. OBRтна SREDSTVA (026+031+039+043+044)	515.260	465.723	1.190.018
I. ZALIHE (027 do 030)	62.424	53.304	51.006
1. Zalihe materijala (materijal za izradu, rezervni delovi, sitan inventar i auto gume)			
2. Nedovršena proizvodnja			
3. Gotovi proizvodi i roba	59.896	51.904	48.525
4. Dati avansi	1.400	1.400	2.481
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (032 do 035)	127.736	107.650	108.984
1. Potraživanja od kupaca	96.509	71.369	72.816
2. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica			
3. Potraživanja od ostalih povezanih lica			
4. Ostala potraživanja (036+037+038)	31.227	36.281	36.168
4.1. Potraživanja za više plaćen porez na dobit			

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

4.2. Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost		2.521	2.996
4.3. Ostala nepomenuta potraživanja	31.227	33.760	33.172
III. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (040 do 042)	0	0	0
1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica namenjeno trgovanju			
2. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli			
3. Ostali kratkoročni finansijski plasmani			
IV. GOTOVINA NA RAČUNIMA I U BLAGAJNI	325.100	304.769	1.010.592
V. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO			
E. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	1.879	341	1.564
F. UKUPNA AKTIVA (001+002+024+025+045)	4.266.891	4.211.571	4.927.911
ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI/BILANS STANJA			
PASIVA	2023	2024	2025
A. KAPITAL (102+103+104+105+111+116)	2.106.527	2.098.868	2.355.600
I. OSNOVNI KAPITAL	1	1	1
II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL			
III. EMISIONA PREMIJA			
IV. REZERVE (106+107+108+109-110)	3.137.355	3.137.355	3.137.355
1. Zakonske rezerve			
2. Statutarne rezerve	1.481.506	1.481.506	1.481.506
3. Druge rezerve			
4. Pozitivne rev. i nerealizovani dobiti po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveob. rezultata	1.655.849	1.655.849	1.655.849
5. Negativne rev. rezerve i nerealizovani gubici po osn. fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveob. rezultata			
VI. NERASPOREĐENI DOBITAK ILI GUBITAK (112+113-114-115)	-	-	-781.756
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	1.030.829	1.038.488	
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	887.268	20.335	20.335
3. Gubitak ranijih godina	20.335	13.954	275.477
4. Gubitak tekuće godine	1.938.432	1.072.777	1.077.568
4. Gubitak tekuće godine			0
VIII. UČEŠĆE KOJE NE OBEZBJEĐUJE KONTROLU		0	0
B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (118+122)	865.048	706.840	1.118.773
I. DUGOROČNA REZERVISANJA (119 do 121)	431.685	425.899	990.254
1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	132.718	125.899	190.254
2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku			
3. Ostala dugoročna rezervisanja	298.967	300.000	800.000
II. DUGOROČNE OBAVEZE (123+124)	433.363	280.941	128.519
1. Dugoročni krediti			
2. Ostale dugoročne obaveze	433.363	280.941	128.519
C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	283.086	273.714	289.897
D. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	692.657	828.581	915.010
E. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (128+129)	319.574	302.882	248.433
I KRATKOROČNA REZERVISANJA			
II KRATKOROČNE OBAVEZE 130 do 137)	319.574	302.882	248.433

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	172.840	139.720	152.422
2. Obaveze po osnovu kredita od kreditnih institucija			
3. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	4.247	4.401	2.995
4. Obaveze prema dobavljačima	117.911	172.947	111.531
5. Obaveze po menicama			
6. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima			
7. Obaveze prema ostalim povezanim licima			
8. Ostale obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze (138 do 142)	24.576	-14.186	-18.515
8.1. Ostale obaveze iz poslovanja			
8.2. Ostale kratkoročne obaveze	27.137	10.227	10.027
8.3. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	-2.561	-24.413	-28.542
8.4. Obaveze po osnovu poreza na dobit			
8.5. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno			
F. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		686	198
G. UKUPNA PASIVA (101+117+125+126+127+143)	4.266.892	4.211.571	4.927.911

I pozicije bilansa uspjeha za isti period.

ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU/BILANS USPJEHA	2023	2024	2025
1. Prihodi od prodaje - neto prihod	3.713.013	3.942.230	4.917.104
2. Promjena vrijednosti zaliha gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje			
3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe			
4. Ostali prihodi iz poslovanja	1.153.217	1.283.602	1.221.482
a) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	1.143.229	1.277.224	1.216.538
b) Ostali prihodi iz poslovanja	9.988	6.378	9.027
c) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine			
5. Troškovi poslovanja (209+210)	1.107.289	1.136.199	1.970.406
a) Nabavna vrijednost prodate robe i troškovi materijala	293.128	394.089	289.597
b) Ostali troškovi poslovanja (rezervisanja i ostali poslovni rashodi)	482.115	507.366	1.425.620
c) Amortizacija	332.046	234.744	255.189
6. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3.693.229	4.040.342	3.851.172
a) Neto troškovi zarada, naknada zarada i lični rashodi	2.842.858	3.169.258	3.277.790
b) Troškovi poreza i doprinosa (214 do 216)	850.371	871.084	573.382
1/ Troškovi poreza	68.715	95.569	95.292
2/ Troškovi doprinosa za penzije	684.259	667.377	362.031
3/ Troškovi doprinosa	97.397	108.138	116.059
7. Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja imovine (osim finansijske)	0	0	0
a) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja stalne imovine (osim finansijske)			
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja obrtno imovine (osim finansijske)			

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

8. Ostali rashodi iz poslovanja	31.652	32.264	43.357
I. Poslovni rezultat (201+202+203+204-208-211-217-220)	34.060	17.027	275.477
9. Prihodi po osnovu učešća u kapitalu (223 do 225)	0	0	0
a) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
b) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu ostalih povezanih pravnih lica			
c) Prihodi po osnovu učešća u kapitalu nepovezanih pravnih lica			
10. Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova (kamate, kursne raz. i efekti ugovor. zaštite) (227 do 229)	0	0	0
a) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od matičnog i zavisnih pravnih lica			
b) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od ostalih povezanih pravnih lica			
c) Prihodi od ostalih finansijskih ulaganja i zajmova od nepovezanih pravnih lica			
11. Ostali prihodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (231 do 233)	0	289	
a) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica			
b) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od ostalih povezanih pravnih lica			
c) Finansijski prihodi po osnovu tekućih potraživanja od nepovezanih pravnih lica		289	
12. Vrijednosno usklađivanje kratkoročnih fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine (235-236)	-8.509	-10.645	-4.219
a) Prihodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratk. fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine			
b) Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja kratk. fin. sredstava i fin. ulaganja koji su dio obrtne imovine	8.509	10.645	4.219
13. Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite (238 do 240)	2.493	2.090	600
a) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa matičnim i zav. pravnim licima			
b) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa drugim povezanim licima			
c) Rashodi po osnovu kamata, kursnih razlika i drugih efekata ugovorene zaštite po osnovu odnosa sa nepovezanim licima	2.493	2.090	600
II. Finansijski rezultat (222+226+230+234-237)	-11.002	-12.446	-4.819
III. Rezultat iz redovnog poslovanja prije oporezivanja (221+241)	23.058	4.581	272.915
IV. Neto rezultat poslovanja koje je obustavljeno			
V. Rezultat prije oporezivanja (242+243)	23.058	4.581	272.915
14. Poreski rashod perioda (246+247)	2.724	-9.373	-2.562
1. Tekući porez na dobit			
2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	2.724	-9.373	-2.562
15. Dobitak ili gubitak nakon oporezivanja (244-245)	20.334	13.954	275.477
VI. BRUTO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM	0	0	0
1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme, nematerijalnih ulaganja i bioloških sredstava			
2. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu preračuna finansijskih izvještaja inostranog poslovanja			
3. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
4. Promjene aktuarskih dobitaka i gubitaka po osnovu planova def. naknada akt. dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa def. planovima penz. naknada			

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

5. Promjene učešća u ostalom sveobuhvatnom rezultatu pridruženog društva			
6. Promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
7. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine			
8. Ostale promjene nerealizovanih dobitaka i gubitaka			
VII. ODLOŽENI PORESKI RASHODI ILI PRIHODI PERIODA U VEZI SA DRUGIM STAVKAMA REZULTATA /POVEZANIM SA KAPITALOM/			
VIII. NETO REZULTAT DRUGIH STAVKI REZULTATA /POVEZANIH SA KAPITALOM/ (249-258)	0	0	
IX. NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT (248-259)	20.334	13.954	275.477
X. ZARADA PO AKCIJI			
1. Osnovna zarada po akciji			
2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji			
XI. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATIČNOG PRAVNOG LICA			
XII. NETO REZULTAT KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA KOJI NE OBEZBJEĐUJU KONTROLU			

Racio analiza

Racio analiza predstavlja osnovni instrument za procjenu finansijske pozicije i potencijala preduzeća. Stavljanjem u odnos logički povezanih cjelina iz finansijskih izvještaja (Bilans stanja i Bilans uspjeha), dolazi se do rezultata uspostavljenih relacija koji za cilj imaju ocjenu stanja i aktivnosti preduzeća.

Zbog nemogućnosti sintetičkog, zbirnog izraza efikasnosti poslovanja teorija i praksa ekonomije preduzeća afirmišu određene ekonomske principe poslovanja preduzeća. Najznačajniji principi su: produktivnost, ekonomičnost i rentabilnost.

Pokazatelji ekonomičnosti su dati u nastavku:

<i>Ekonomičnost ukupnog poslovanja</i>	2023	2024	2025
<i>Ukupni prihodi</i>	4866230	5226121	6138586
<i>Ukupni rashodi</i>	4843172	5221540	5869754
<i>Ukupni prihodi / Ukupni rashodi</i>	1,00	1,00	1,05

<i>Ekonomičnost redovnog poslovanja</i>	2023	2024	2025
<i>Poslovni prihodi</i>	4866230	5225832	6138586
<i>Poslovni rashodi</i>	4800518	5176541	5821578
<i>Poslovni prihodi / Poslovni rashodi</i>	1,01	1,01	1,05

Ostali pokazatelji koji prikazuju odnose analizirane racio analizom:

<i>Rentabilnost ukupnog kapitala</i>	2023	2024	2025
<i>Neto rezultat</i>	20334	13954	275477
<i>Kapital</i>	2.106.527	2.098.868	2.355.600

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Neto rezultat / Kapital	0,97%	0,66%	11,69%
--------------------------------	--------------	--------------	---------------

Povrat na uložena sredstva	2023	2024	2025
Neto rezultat	20334	13954	275477
Osnovna sredstva	3.749.752	3.745.507	3.755.764
Obrtna sredstva	515.260	465.723	1.190.018
Neto rezultat/(Osnovna sredstva + Obrtna sredstva)	0,48%	0,33%	5,57%

Neto profitna marža (A)	2023	2024	2025
Neto rezultat	20334	13954	275477
Prihod od prodaje	3713013	3942230	4917104
Neto profit / Prihod od prodaje	0,55%	0,35%	5,60%

Neto profitna marža (B)	2023	2024	2025
Neto rezultat	20334	13954	275477
Ukupni prihodi	4866230	5226121	6138586
Neto rezultat / Ukupni prihodi	0,42%	0,27%	4,49%

Ekonomičnost	2023	2024	2025
Ukupni prihodi	4866230	5226121	6138586
Ukupni rashodi	4843172	5221540	5869754
Ukupni prihodi / Ukupni rashodi	1,00	1,00	1,05

Odnos troškova zaposlenih i poslovnih prihoda	2023	2024	2025
Trošak zaposlenih	3693229	4040342	3851172
Poslovni prihodi	4866230	5225832	6138586
Trošak zaposlenih / Poslovni prihodi	75,90%	77,31%	62,74%

Odnos troškova amortizacije i prihoda od prodaje	2023	2024	2025
Trošak amortizacije	482115	507366	1425620
Prihodi od prodaje	3713013	3942230	4917104
Trošak amortizacije / Prihodi od prodaje	12,98%	12,87%	28,99%

Utrošena sredstva po zaposlenom	2023	2024	2025
Trošak materijala	293128	394089	289597

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

<i>Prosječan broj zaposlenih</i>	346	346	333
<i>Trošak materijala / Prosječan broj zaposlenih</i>	847,19	1.138,99	869,66

<i>Participacija troškova kamate u ukupnim rashodima</i>	2023	2024	2025
<i>Trošak kamate</i>	2493	2090	600
<i>Ukupni rashodi</i>	4843172	5221540	5869754
<i>Trošak kamate / Ukupni rashodi</i>	0,05%	0,04%	0,01%

<i>Participacija troškova kamate u ukupnim prihodima</i>	2023	2024	2025
<i>Trošak kamate</i>	2493	2090	600
<i>Ukupni prihodi</i>	4866230	5226121	6138586
<i>Trošak kamate / Ukupni prihodi</i>	0,05%	0,04%	0,01%

<i>Pokrivenost troškova kamatama - Analiza finansijske moći</i>	2023	2024	2025
<i>Poslovni rezultat</i>	34060	17027	275477
<i>Troškovi kamata</i>	2493	2090	600
<i>Poslovni dobitak / Troškovi kamata</i>	1366,23%	814,69%	45912,83%

2.2. Informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

Statutom JPNPCG je definisano da su organi preduzeća Upravni odbor i direktor. Upravni odbor je organ upravljanja Preduzeća, koji imenuje Vlada Crne Gore. Članove Upravnog odbora predlaže organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine. Upravni odbor ima pet članova, tri člana imenuju se iz reda naučnih i stručnih radnika, a dva člana iz reda stručnih lica zaposlenih u preduzeću.

Ovlašćenja Upravnog odbora su sljedeća:

- donosi Statut, akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Preduzeća i druge opšte akte;
- donosi godišnje programe upravljanja nacionalnim parkovima;
- donosi investicione odluke;
- donosi planove zaštite od požara;
- donosi poslovnik o svom radu;
- utvrđuje poslovnu politiku i godišnji finansijski plan;
- usvaja izvještaje o radu i poslovanju i godišnji obračun Preduzeća;
- odlučuje o davanju na korišćenje i zakupu objekata Preduzeća;
- odlučuje o davanju na korišćenje dobara nacionalnih parkova i visini naknada za njihovo korišćenje i pružanje usluga;
- odlučuje o kreditnom zaduženju Preduzeća;
- odlučuje o prigovorima učesnika javnih poziva;

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

- odlučuje o obliku i izgledu amblema Preduzeća;
- odlučuje o izdvajanju sredstava u svrhe zaštite i unapređivanja dobara nacionalnih parkova u skladu sa zakonom;
- odlučuje o kupovini i prodaji nepokretnosti i osnovnih sredstava, u skladu sa zakonom;
- odlučuje o ulaganjima sa domaćim i stranim subjektima u svrhe zaštite i razvoja dobara nacionalnih parkova;
- odlučuje o službenim putovanjima u inostranstvo dužim od sedam radnih dana, izuzev u hitnim slučajevima;
- odlučuje o solidarnim pomoćima subjektima izvan preduzeća, shodno raspoloživim sredstvima za te namjene;
- odlučuje o obrazovanju svojih stalnih i povremenih komisija, radnih tijela, naučnog savjeta i sl;
- utvrđuje kriterijume za raspodjelu dobiti.

Članovi Upravnog odbora su:

Slaven Jovanović, predsjednik
Fuad Feratović, zamjenik predsjednika
Aleksandar Karadžić, član
dr Aleksandar Mijović, član
Svetlana Rondović, član.

3. MJERE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Temeljni pravni dokument kojim se uređuje zaštita i očuvanje prirode u Crnoj Gori je Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16, 18/19 i 84/24). Ovaj zakon definiše kategorije zaštićenih područja, odgovorne institucije, kao i osnovne upravljačke dokumente za zaštićena područja.

Prema Zakonu o nacionalnim parkovima, zaštita, unaprjeđivanje i razvoj nacionalnih parkova je djelatnost od javnog interesa.

Za svaki nacionalni park JPNPCG, kao upravljač, dužan je da izradi Plan upravljanja.

Planovi upravljanja za svaki nacionalni park za period 2021-2025. usvojeni su na osnovu sljedećih osnovnih zakonskih i planskih dokumenata Crne Gore koji se tiču zaštite prirode:

- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 54/16, 18/19, 84/24)
- Zakon o nacionalnim parkovima („Sl. list CG“, br. 28/14 i 39/16)
- Prostorni plan posebne namjene za svaki nacionalni park

Pravni osnov za donošenje planova upravljanja nacionalnim parkovima sadržan je u članu 58 Zakona o zaštiti prirode, koji propisuje da Vlada Crne Gore donosi plan upravljanja na period od pet godina i implementira ga kroz usvajanje godišnjih programa upravljanja. Plan upravljanja zaštićenim prirodnim dobrom je planski dokument kojim se planiraju mjere i aktivnosti zaštite i očuvanja zaštićenog prirodnog dobra, i predstavlja plansku osnovu za upravljanje i korišćenje prirodnog dobra za ekonomske, socijalne i ekološke namjene.

Zakonske odredbe za izradu Plana upravljanja date su i Zakonom o nacionalnim parkovima. Član 14 ovog zakona propisuje da planove upravljanja izrađuje JPNPCG, uz prethodno pribavljeno

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

mišljenje nadležnog ministarstva. Istim članom ovog zakona propisano je da se Godišnji program upravljanja donosi u skladu sa Prostornim planom posebne namjene i Planom upravljanja, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva. Ovim zakonom definisane su granice, upravljanje parkom, zone posebne namjene zaštite i mjere uređivanja i unaprjeđenja prirodnih dobara, kao i neka druga pitanja od značaja za korišćenje prirodnih dobara.

Ostala pravna regulativa: Zakon o šumama („Sl. list CG“, br. 40/11-dr.zakon, 47/15, 77/24 i 92/25.); Zakon o životnoj sredini („Sl. list CG“, br. 52/16, 73/19, 73/19) sa podzakonskim aktima; Zakon o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva („Sl. list CG“, br. 18/19 i 84/24); Zakon o vodama („Sl. list CG“, br. 27/07, 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 2/17, 84/18, 084/24); Zakon o divljači i lovstvu („Sl. list CG“, br. 52/08, 40/11, 48/15 i 51/25); Zakon o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi („Sl. list CG“, br. 17/18, 69/25); Zakon o strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 80/05, 59/11 i 52/16); Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 59/11, 75/18); Zakon o zaštiti kulturnih dobara („Sl. list CG“, br. 49/10, 40/11, 44/17, 18/19 i 84/24); Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Sl.list CG, br. 15/92, 59/92 i 32/11); Zakon o putevima („Sl. list CG“, br. 82/20, 140/22); Zakon o turizmu i ugostiteljstvu („Sl. list CG“, br. 2/18, 4/18, 13/18, 25/19, 67/19 i 76/20); Zakon o energetici („Sl. list CG“, br. 5/16, 51/17 i 82/20); Rješenje o stavljanju pod zaštitu rijetkih, prorijeđenih, endemičnih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta („Sl. list CG“, br. 76/06).

Planovi upravljanja

Plan upravljanja uključuje opredjeljenja definisana obavezujućim domaćim planskim dokumentima, kao i domaćim i međunarodnim konvencijama i strategijama. U prvom redu to su:

- Prostorni plan Crne Gore do 2040. godine
- Prostorni plan posebne namjene za svaki nacionalni park
- Prostorni i urbanistički planovi opština čije prostore pokrivaju nacionalni parkovi
- Nacionalna strategija održivog razvoja do 2030.godine
- Nacionalna strategija biodiverziteta s Akcionim planom (NBSAP) za period 2016-2020
- Strategija sa planom razvoja šuma i šumarstva (2014-2023)
- Strategija razvoja turizma u Crnoj Gori 2022- 2025. godine

Planska osnova za izradu Plana upravljanja je Prostorni plan posebne namjene. Usklađenost Plana upravljanja, kao strateškog dokumenta i osnove za upravljanje sa Prostornim planom je od izuzetnog značaja za zoniranje nacionalnih parkova. Plan uključuje uređenje, korišćenje i namjenu prostora, politike očuvanja, zaštitu prirode i kulturno-istorijskog nasleđa, strategiju razvoja, smjernice za sprovođenje i realizaciju plana kao i zoniranje prema različitim tipovima korišćenja. U okviru ovog Plana urađene su i zone detaljne razrade pojedinih zona i lokaliteta.

Prostorni plan Crne Gore do 2040. godine pruža generalni okvir za prostorni razvoj teritorije Crne Gore i definiše opšte principe i ciljeve prostornog razvoja zasnovane na održivom razvoju, kao i posebnih ciljeva područja i potpodručja, kao i odgovarajućih principa prostornog razvoja zasnovanih na održivom razvoju. Takođe, ovaj plan daje smjernice za kreiranje sektorskih politika i detaljnih prostorno-planski dokumenata na državnom i lokalnom nivou.

Prostorni plan Crne Gore predstavlja planski dokument najvišeg reda sa kojim Prostorni plan posebne namjene za svaki nacionalni park trebaju biti usklađeni. Ovo obavezuje na poštovanje osnovnih opredjeljenja i utvrđene politike u PPCG uz mogućnost njihove dalje razrade kroz planove nižeg reda.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore do 2030. godine (NSOR) prepoznaje zaštićena područja, uključujući nacionalne parkove, kao ključne komponente prirodnog kapitala i održivog razvoja države. Strategija ističe potrebu za očuvanjem biodiverziteta i ekosistema kroz unapređenje sistema upravljanja i integraciju sa širim nacionalnim i međunarodnim okvirima zaštite prirode. Takođe se naglašava značaj efikasnog upravljanja zaštićenim područjima, posebno kroz izradu i primjenu planova upravljanja, kao i jačanje institucionalnih kapaciteta. Ova Strategija predviđa uključivanje Crne Gore u mrežu Natura 2000 i razvoj nacionalne ekološke mreže, čime se dodatno podvlači važnost očuvanja vrijednosti nacionalnih parkova.

Posljednja Nacionalna strategija biodiverziteta i akcioni plan (NBSAP) urađena je za period za period 2016-2020. godina. Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera je pokrenulo izradu nove Nacionalne Strategije biodiverziteta sa Akcionim planom. Ovim dokumentom biće definisani nacionalni prioriteti u oblasti biodiverziteta, uz istovremeno ispunjavanje obaveza koje proizilaze iz međunarodnih sporazuma i procesa pristupanja EU, gdje je zaštita prirode jedan od ključnih elemenata Poglavlja 27.

Nacionalna strategija u oblasti klimatskih promjena do 2030. godine predstavlja ključni dokument Crne Gore za usmjeravanje aktivnosti u domenu mitigacije i adaptacije na klimatske promjene. Dokument je izrađen u skladu sa nacionalnim razvojnim politikama i međunarodnim obavezama, uključujući ciljeve Pariskog sporazuma i usklađenost sa zakonodavstvom Evropske unije. Zaštićena prirodna područja su prepoznata kao osjetljiva područja izložena efektima klimatskih promjena.

Godišnji programi upravljanja

Cilj izrade Godišnjih programa upravljanja za svaki nacionalni park, je realizacija mjera i aktivnosti predviđenih planovima upravljanja za svaki nacionalni park za 2021-2025. godine, kojim treba da se obezbijedi zaštita, unapređenje i racionalno korišćenje prirodnih vrijednosti nacionalnih parkova i uređivanje i razvoj njihovih područja na principima trajno održivog razvoja.

Kroz sagledavanje i procjene postojećeg i željenog stanja, mogućnosti, procjene smanjenja negativnih efekata, korekcije planiranih aktivnosti u petogodišnjim Planovima upravljanja za svaki nacionalni park za period 2021-2025. godine, pravnih regulativa i internih akata, jednogodišnjim programima upravljanja se jasno definišu ciljevi strategije upravljanja područjima nacionalnih parkova.

Identifikacija prioriteta kroz programske aktivnosti i njihova implementacija u politiku upravljanja nacionalnih parkova, imaju za cilj dugoročne socio-ekonomske dobrobiti u okviru održivog razvoja. Kompleksna razrada definisanih aktivnosti u određenim oblastima jasno preciziraju formu i način djelovanja.

Program upravljanja za svaki nacionalni park usvaja se na osnovu sljedećih osnovnih zakonskih i planskih dokumenata Crne Gore koji se tiču zaštite prirode:

- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“ br. 54/16, 18/19, 84/24)
- Zakon o nacionalnim parkovima („Sl. list CG“ br. 28/14, 39/16 i 84/24)
- Prostorni plan posebne namjene za svaki nacionalni park
- Planovi upravljanja za svaki nacionalni park za 2021-2025.

Pravni osnov za donošenje Programa upravljanja u Zakonu o nacionalnim parkovima sadržan je u Članu 14 koji propisuje da Program upravljanja za svaki nacionalni park donosi JPNPCG, u

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

skladu s Prostornim planom posebne namjene i Planom upravljanja, uz prethodno pribavljenu saglasnost resornog Ministarstva. Članom 15 ovog zakona propisano je da Program upravljanja sadrži:

- mjere zaštite, očuvanja, unapređenja i korišćenja dobara Nacionalnog parka;
- razvojne smjernice, smjernice i prioritete za zaštitu i očuvanje dobara Nacionalnog parka uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva;
- način sprovođenja zaštite, korišćenja i upravljanja Nacionalnim parkom;
- ciljeve zaštite i održivog razvoja;
- analizu i ocjenu uslova za ostvarivanje ciljeva zaštite;
- prikaz prirodnih resursa i korisnika dobara Nacionalnog parka;
- prioritetne aktivnosti na očuvanju, održavanju i monitoringu prirodnih i drugih vrijednosti i segmenata životne sredine;
- ocjenu stanja Nacionalnog parka;
- smjernice za naučno-istraživački rad;
- planirane aktivnosti na održivom korišćenju prirodnih resursa, razvoju i uređenju prostora;
- prostornu identifikaciju planskih namjena i režima korišćenja zemljišta;
- aktivnosti na promociji i valorizaciji dobara Nacionalnog parka;
- oblike saradnje i partnerstva sa lokalnim stanovništvom, vlasnicima i korisnicima nepokretnosti;
- dinamiku i način sprovođenja i realizacije plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja;
- finansijska sredstva za realizaciju godišnjeg programa upravljanja;
- druge elemente od značaja za upravljanje Nacionalnim parkom u skladu sa zakonom.

Konvencije

Crna Gora je potpisnica značajnih međunarodnih međunarodnih sporazuma i konvencija iz oblasti životne sredine i zaštite prirode. Ratifikovani i publikovani međunarodni ugovori, shodno članu 9 Ustava Crne Gore („Sl. list CG“, br. 01/07) predstavljaju integralni dio zakonodavstva i imaju primat u odnosu na nacionalno zakonodavstvo.

Pored Konvencije o biološkoj raznovrsnosti (CBD, „Sl.list SRJ“, br.011/01-28), Crna Gora je potpisnica Konvencije o zaštiti svjetske prirodne i kulturne baštine (UNESCO, „Sl.list SRJ“, br.056/74-1771), Konvencije o močvarama koje su od međunarodnog značaja, posebno kao staništa ptica močvarica (Ramsar konvencija, Sl.list SRJ, br.009/77-675), Konvencije o očuvanju divlje flore i faune prirodnih staništa (Bernska konvencija, „Sl. list CG“, br. 07/08), Konvencije o očuvanju migratornih vrsta divljih životinja (Bonska konvencija, „Sl. list CG“, br. 06/08-147), Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje flore i faune (CITES, „Sl.list SRJ“, br.011/01-3), Arhuske konvencije („Sl. list CG“, br.77/09), Sporazuma o zaštiti afričko-evroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA, „Sl. list CG“, br. 01/2011) i Sporazuma o zaštiti šišmiša u Evropi (EUROBATS, „Sl. list CG“, br. 16/10).

Crna Gora je punopravna članica Konvencije o biološkoj raznovrsnosti (CBD) od 2006. godine. Ova Konvencija je globalni sporazum koji ima tri glavna cilja: očuvanje biološke raznolikosti, održivo korišćenje njenih komponenti i pravednu raspodjelu koristi od genetskih resursa. Kroz promovisanje ekosistemskog pristupa, konvencija daje poseban značaj međusobnim odnosima između očuvanja i održivog korišćenja prirodnih resursa i održivog razvoja ljudskih zajednica.

Konvencija o zaštiti svjetske prirodne i kulturne baštine (UNESCO) je međunarodni pravni instrument za očuvanje, zaštitu i promociju prirodnih i kulturnih dobara od izuzetne univerzalne vrijednosti kako bi se sačuvala za buduće generacije.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Konvencija o močvarama koje su od međunarodnog značaja, naročito kao staništa ptica močvarica (Ramsarska konvencija) je pravno obavezujući međunarodni ugovor formiran sa ciljem zaustavljanja gubitka, odnosno očuvanja i održivog korišćenja vlažnih područja širom svijeta.

Konvencija o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija) je obavezujući međunarodni pravni instrument u području zaštite prirode s ciljem očuvanja divljih životinja, biljaka i njihovih prirodnih staništa, a posebno ugroženih, osjetljivih i migratornih vrsta i njihovih staništa obavezujući države da integrišu zaštitu prirode u nacionalne politike i planiranje.

U okviru Bernske konvencije kandidovana je Emerald mreža, evropska mreža područja od posebnog značaja za očuvanje prirode za države koje nisu članice EU, a koja predstavlja osnovu za dalju integraciju u evropsku mrežu zaštićenih područja Natura 2000.

Konvencija o očuvanju migratornih vrsta divljih životinja (Bonska konvencija - CMS) je jedan je od temeljnih propisa iz područja zaštite prirode, nastao s ciljem očuvanja migratornih vrsta divljih životinja i staništa u čitavom području njihova rasprostranjenja, a posebno vrsta koje imaju nepovoljan konzervacijski status.

Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES) je međunarodni sporazum koji reguliše međunarodnu trgovinu ugroženim divljim vrstama. Njen cilj je da spriječi da međunarodna trgovina ugrozi opstanak tih vrsta, kontrolišući uvoz, izvoz i reizvoz zaštićenih vrsta kroz sistem dozvola.

Konvencija o pristupu informacijama o životnoj sredini, učešću javnosti u donošenju odluka i pristupu pravdi (Arhuska konvencija) je međunarodni sporazum koji građanima daje ključna prava u vezi sa životnom sredinom: pravo na pristup informacijama, pravo na učešće u donošenju odluka i pravo na pristup pravosuđu. Cilj joj je da omogući aktivno učešće javnosti u ekološkim politikama i da na taj način doprinese zaštiti životne sredine.

Kategorija Nacionalni park - zaštićeno prirodno dobro u nacionalnom i međunarodnom kontekstu

Prema članu 22 Zakona o zaštiti prirode „Nacionalni park je prirodno područje kopna ili područje mora, odnosno kopna i mora koje je određeno da štiti ekološki integritet jednog ili više ekosistema za sadašnje i buduće generacije, radi onemogućavanja neadekvatnog korišćenja prirodnih dobara ili drugih štetnih radnji i aktivnosti i obezbjeđivanja duhovnih, naučnih, obrazovnih, rekreativnih potreba i potreba posjetilaca koje su saglasne sa očuvanjem životne sredine i kulture. U nacionalnom parku zabranjeno je vršiti radnje i aktivnosti i obavljati djelatnosti kojima se ugrožava izvornost prirode“. Prema domaćem zakonodavstvu (Zakon o zaštiti prirode i Zakon o nacionalnim parkovima), svi nacionalni parkovi u Crnoj Gori odgovaraju kategoriji II.

Prema smjernicama IUCN za primjenu upravljačkih kategorija u zaštićenim područjima, nacionalni parkovi su „velika prirodna ili gotovo prirodna područja izdvojena radi zaštite cjelokupnih ekosistema, vrsta i procesa koji se u njima odvijaju, koja omogućavaju duhovne, naučne, edukativne i rekreativne aktivnosti i posjete“. „Međunarodno priznati nacionalni parkovi“, pripadaju IUCN kategoriji II i na njima se na najmanje 75% površine upravlja radi očuvanja i zaštite ekoloških procesa u prirodi.

Basen rijeke Tare uživa UNESCO zaštitu u okviru programa „Čovjek i biosfera“ (MAB) od 1976. godine. U ovaj veliki rezervat biosfere uključeni su NP Durmitor i NP Biogradska Gora.

Ciljevi zaštite i održivog razvoja

Prateći smjernice o pridruživanju EU, kao i ratifikovanih konvencija, određenih direktiva i regulative EU iz oblasti životne sredine, očekivano je da će se razvoj zaštite prirode, a samim tim i zaštićenih prirodnih dobara, bazirati na principima održivosti i izražene među sektorske saradnje. Samo jasno definisan pravni okvir i strateški usmjeren razvoj u potpunosti usklađen sa mogućnostima prirode i društva u cjelini, može uskladiti oblast zaštite prirode sa Strategijom razvoja Republike Crne Gore, podjednako uvažavajući i zadovoljavajući aspiracije drugih sektora.

Kako nacionalni parkovi spadaju u najznačajnije prirodne resurse, njihovo održivo korišćenje i ekonomska valorizacija treba da budu planski usmjereni i namjenski kontrolisani da bi bili sačuvani za sadašnje i buduće generacije. S obzirom na to da je problematika koja se odnosi na prirodne resurse izuzetno kompleksna oblast, to upravljanje prirodnim resursima nacionalnih parkova omogućava ostvarivanje održivog korišćenja i očuvanja njihovog kvaliteta i raznovrsnosti, u skladu sa uslovima i mjerama zaštite životne sredine utvrđenim pravnim aktima Republike Crne Gore.

Prema smjericama IUCN, zaštićena područja pod nazivom „nacionalni parkovi” su „Velika prirodna ili gotovo prirodna područja izdvojena radi zaštite cjelokupnih ekosistema, vrsta i procesa koji se u njima odvijaju, koja omogućavaju duhovne, naučne, edukativne i rekreativne aktivnosti i posjete”.

Uvažavajući nacionalno zakonodavstvo i IUCN kriterijume, po kojima se u Nacionalnom parku upravlja kao zaštićenim prirodnim dobrom kategorije II IUCN, kao i u ostalim nacionalnim parkovima u Crnoj Gori, glavni cilj upravljanja u NP Biogradska gora je zaštita biodiverziteta, njegove odgovarajuće ekološke strukture i ekoloških procesa, uz promociju obrazovanja i rekreacije.

Kroz posebno definisane programske aktivnosti u 2025. godini naznačeni su prioriteti u realizaciji ciljeva iz petogodišnjeg Plana upravljanja. Kroz definisane strateške oblasti i ciljeve, posebna pažnja posvećena je:

- Poštovanju međunarodnih standarda i kriterijuma gdje su glavni ciljevi zaštita prirode i kulturno-istorijskih vrijednosti;
- Podsticanju naučno-istraživačkog rada na prostoru nacionalnih parkova u cilju definisanja budućih NATURA 2000 staništa;
- Razvijanju turizma zasnovanog na prirodi i daljem razvoju specifične turističke infrastrukture (centri za posjetioce, pješačko-rekreativne, biciklističke i edukativne staze, uređenje vidikovaca i dr.);
- Uspostavljanju efikasnog sistema upravljanja posjetiocima;
- Edukaciji školske populacije, lokalnog stanovništva i posjetilaca o vrijednostima nacionalnih parkova;
- Promociji nacionalnih parkova na međunarodnom nivou;
- Unapređenje saradnje sa korisnicima prostora nacionalnih parkova, lokalnim strukturama i NVO sektorom;
- Unapređenju prekogranične i ukupne međunarodne saradnje;

Analiza i uslovi za ostvarivanje zaštite

Osnovna funkcija nacionalnih parkova jeste zaštita i unapređenje ovih prostora, koja se ostvaruje kroz:

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

- obezbjeđivanje uslova za zaštitu, unapređenje i racionalno korišćenje dobara;
- stvaranje povoljnih uslova za održavanje i razvoj biljnih i životinjskih vrsta i gljiva i njihovih zajednica;
- očuvanje i unapređenje posebnih prirodnih vrijednosti;
- istraživanje i korišćenje nacionalnih parkova za potrebe razvoja nauke, turizma, kulture i rekreacije;
- sprječavanje radnji koje mogu da naruše osnovna svojstva i osobine nacionalnih parkova.

Fizička zaštita nacionalnih parkova

Zaštitna funkcija se zasniva na stručnim i naučnim osnovama i saznanjima o stanju i ugroženosti određenog prostora i prirodnih dobara, što je preduslov za dobro gazdovanje i upravljanje.

Fizička i stručna zaštita imaju poseban značaj koji mora da bude kontinuiran i sinhronizovan proces kojim se obezbjeđuje zaštita svih ekosistema, odnosno cjelovitog prostora nacionalnih parkova. U toku 2025. godine služba fizičke zaštite, svakog nacionalnog parka, glavne aktivnosti usmjeravala je na sprečavanje protivpravnog korišćenja prirodnih dobara nacionalnih parkova (sječa šume, nedozvoljena gradnja, nezakoniti lov, izlovljavanje ribe i dr).

NP Biogradska gora

Tokom 2025. godine aktivnosti Službe za kontrolu i monitoring u Nacionalnom parku Biogradska gora rezultirale su unapređenjem nivoa nadzora i jačanjem operativne discipline, posebno u oblasti kontrole naplate ulaznica. Kontinuirano prisustvo na terenu, uz primjenu tehničkog nadzora, omogućilo je pravovremeno identifikovanje nepravilnosti i smanjenje zloupotreba u sistemu naplate, koje su u ovom parku bile dominantan oblik evidentiranih nepravilnosti.

Uspostavljanje unaprijeđenog sistema praćenja i centralizacije podataka doprinijelo je boljem pregledu stanja i efikasnijoj koordinaciji reakcija, dok su redovne kontrole omogućile održavanje niskog nivoa nelegalne sječe i požara. Evidentirane ostale operativne nepravilnosti ukazuju na potrebu stalnog nadzora nad kretanjem vozila i funkcionisanjem naplatnih punktova.

Tokom izvještajnog perioda sproveden je redovan nadzor nad primjenom mjera zaštite i zdravlja na radu u svim organizacionim jedinicama koje djeluju na području NP Biogradska gora, uz kontinuiranu saradnju sa eksternom ovlašćenom firmom, čime je obezbijedena usklađenost sa zakonskim propisima i unaprijeđena bezbjednost radnog okruženja.

Ostvareni rezultati ukazuju na potrebu daljeg jačanja sistema nadzora kroz tehničku modernizaciju, unapređenje kadrovskih kapaciteta i razvoj monitoring infrastrukture, sa posebnim fokusom na prevenciju zloupotreba u sistemu naplate i unapređenje operativne discipline u Parku.

Tokom izvještajnog perioda sproveden je redovan nadzor nad primjenom mjera zaštite i zdravlja na radu u svim organizacionim jedinicama JPNPCG, uz saradnju sa ovlašćenim firmom sa kojom je JPNPCG sklopio ugovor, čime je obezbijedena usklađenost sa zakonskim propisima i unaprijeđena bezbjednost radnog okruženja.

Aktivnosti Službe za kontrolu i monitoring u 2025. godini doprinijele su jačanju discipline, unapređenju tehničkog nadzora i smanjenju nelegalnih aktivnosti u nacionalnim parkovima. Terenski i tehnički nadzor omogućili su identifikaciju nepravilnosti, pokretanje disciplinskih postupaka, suzbijanje zloupotreba u sistemu naplate, jačanje protivpožarne zaštite i unapređenje

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

odgovornosti zaposlenih. Ostvareni rezultati potvrđuju potrebu daljeg jačanja unutrašnjeg nadzora radi dosljedne primjene zakonskih propisa u svim nacionalnim parkovima.

U 2025. godini najzastupljenije nelegalne aktivnosti bile su bespravna gradnja i ostale operativne nepravilnosti, što ukazuje na izražen pritisak na prostor, posebno u kontekstu korišćenja i intervencija u zaštićenim zonama. Pojedinačni slučajevi nelegalne sječe šume i nepravilnosti u sistemu naplate ukazuju da su ovi oblici nezakonitog ponašanja prisutni u ograničenom obimu, ali zahtijevaju kontinuiran nadzor. Struktura evidentiranih aktivnosti upućuje na potrebu prioritarnog jačanja preventivnih i kontrolnih mjera u oblasti prostornog korišćenja i gradnje, uz održavanje postojećeg nivoa nadzora nad šumskim resursima i operativnim procesima.

Zaštita dobara Parka se sprovodila neprekidno 24 časa po smjenama i radnim nalogima izdatim od strane šefa Službe zaštite, pri čemu su nadzornici svakodnevno evidentirali sva dešavanja na prostoru Parka. U izvještajnom periodu nadzornici Parka su odradili 1565 dnevnih i 365 noćnih smjena. Šef službe izvršio je 54 vanredna kontrolna obilaska službe zaštite. Od strane nadzornika Parka evidentiran je veći broj nelegalnih aktivnosti u odnosu na 2024. godinu, kada je sačinjeno 7 zapisnika. Nadzornici Parka sačinili su 14 zapisnika o izvršenoj kontroli i napravili foto dokumentaciju za navedene aktivnosti, koja je proslijeđena nadležnim institucijama na dalje postupanje, kao i Službi za kadrovske, opšte i pravne poslove Javnog preduzeća.

Služba fizičke zaštite u periodu od 01.01. do 31.12.2025. godine nije zabilježila nijedan slučaj protivpravnih radnji nelegalnog lova na teritoriji Parka.

Služba je tokom januara - februara mjeseca 2025. god. evidentirala stradanje dvije jединke jelena, od strane vukova.

Dana 02.11.2025. godine na teritoriji Parka, kamera zamke NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica (CZIP) evidentirale su NN lice sa oružjem. CZIP je Osnovnom državnim tužilaštvu u Kolašinu i Beranama podnio krivičnu prijavu za pokretanje postupka i indentifikaciju lica koje se kretala sa oružjem kroz drugu zonu Parka.

Služba fizičke zaštite je tokom izvještajnog perioda pratila i kretanje krupnih sisara u Parku. Tokom većeg dijela 2025.godine, shodno Rješenju Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove broj 003/1-312/25-UPI-3/3, nije vršena prihrana divljih životinja, zbog pojave bolesti afričke kuge svinja. S tim u vezi, nadzornici Parka su svoje aktivnosti usmjerili i na praćenje populacije divljih svinja i eventualnu pojavu zaraženih životinja. Takođe, nadzornici Parka uzeli su i učešće na radionicama vezanim za bolest afričke kuge svinja. Imajući u vidu da slučajevi ove bolesti nijesu evidentirane u Parku i njegovoj okolini, te sa namjerom da se krupni sisari zadrže u granica Parka, NP Biogradska gora se Zahtjevom broj 586 od 02.09.2025. godine obratio Upravi za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove da razmotre mogućnost ukidanja odluke o zabrani prihrane krupnih sisara. Rješenjem broj 001-310/25-4914/2 od 02.10.2025. godine Uprava je ukinula raniju zabranu i dozvolila prihranu divljih životinja minirelnim solima.

U odnosu na 2024. godinu, u 2025. godini evidentiran je porast brojnosti krupnih sisara (jelen i srna), što je kontinuirano konstatovano u radnim nalogima nadzornika Parka, kao i na zapisima sa kamera-zamki. Takođe, registrovano je povećano prisustvo divlje svinje. Uočeno je da jединke ulaze na teritoriju Parka, gdje pronalaze utočište uslijed uznemiravanja od strane lovačkih pasa i lovaca do same granice Parka, koja ujedno predstavlja i granicu lovišta.

Tokom 2025. godine, od strane Službe fizičke zaštite i putem kamera-zamki, evidentirano je i prisustvo mrkog medvjeda u znatno većem broju u odnosu na prethodne godine.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Nelegalna gradnja evidentirana je u deset slučajeva. Od strane Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, dokumentacija vezana za slučajeve nelegalne gradnje, prosljeđene su na dalje postupanje Sekretarijatima za inspekcijske poslove nadležnih opština. Za sve navedene slučajeve nelegalne gradnje na zahtjev nadležnih OB, nadzornici koji su sačinili zapisnike pozivani da daju izjave, kao i šef Službe fizičke zaštite za dio sačinjenih zapisnika.

U periodu od 01.01.2025. do 31.12.2025. godine evidentirana su tri ulaska lovačkih pasa na teritoriju Parka. Lovački psi, koji su uhvaćeni od strane nadzornika, vraćeni su vlasnicima. Sačinjeni zapisnici i foto dokumentacija prosljeđena je nadležnim institucijama na dalje postupanje (Tabela 5), što ukazuje da odlučna namjera menadžmenta Parka i Službe fizičke zaštite daje rezultate. Takođe, ističe se izuzetno dobra saradnju sa OB Kolašin, dok je saradnja sa OB Berane i OB Mojkovac na niskom nivo. Kako bi se podigao nivo zaštite ovog zaštićenog područja na dobrobit svih, šef Službe fizičke zaštite inicirao je sastanke sa načelnicima i inspektorima OB čija teritorija gravitira Parku.

U izvještajnom periodu evidentirana je jedna devastacija u prostoru na državnoj imovini od strane NN lica. Nadzornik koji je sačinio zapisnik dao je izjavu službenicima OB Mojkovac.

Tokom godine nijesu evidentirani slučajevi nelegalne sječe šume na teritoriji Parka. Na osnovu odluke UO br 01-2627 od 09.09.2025. godine izvršena je doznaka šume u državnoj svojini u iznosu od 29,77m³ bukovich i 22,55m³ čamovich sortimenata u bruto masi, a kasnije je izvršena i raspodjela po zahtjevima za ljetnji ogrijev stanovnicima na katunima koji se nalaze na teritoriji Parka koji pripada Beranskoj opštini. Takođe, izvršena je doznaka šume u privatnoj svojini u iznosu od 21,00m³ lišćara i 20,72m³ čamovich sortimenata u bruto masi. O svemu je sačinjen izveštaj od strane ovlašćenog službenika Parka.

Tokom godine nijesu evidentirani slučajevi nedozvoljenog ribolova na vodama Biogradskog jezera, kao ni na dijelu toku rijeke Tare koji se nalazi na teritoriji parka. Sezona sportskog ribolova na Biogradskom jezeru počela je 01.05.2025. godine i završila se 31.07.2025. godine, shodno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu koje je donijelo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede CG. Tokom trajanja ribolova prodat je rekordan broj dnevnih ribolovnih dozvola 383 što je za 97 više nego u 2024. godini. U izvještajnom periodu na vodama Biogradskog jezera i dijelu rijeke Tare kojim gazduje Park održano je III kolo MLCG - takmičenje u mušičarenju (fly fishing). Tokom ljetnjih mjeseci nivo vode u jezeru je u konstantnom padu, što je prouzrokovano nepovoljnim hidrološkim prilikama, nedostatku snježnih padavina i obilnoj suši. Nekoliko dana sa kišnim padavinama u septembru mjesecu, zaustavilo je pad vodostaja i uslovalo podizanje nivoa vode, što je omogućilo i uspješnu prirodnu reprodukciju ribljeg fonda u Biogradskom jezeru, koja je bila pod pojačanom kontrolom Službe fizičke zaštite.

Tokom smanjenja broja posjetilaca u Parku u jesenjim mjesecima, a naročito u zimskim mjesecima kompletna fauna Parka nalazi stanište u neposrednoj blizini Biogradskog jezera (Lokvine, Biogradska rijeka, Ostrvica, Bendovac, Javorovaš, Strugovi, Katunina, Lještarje). Posebna aktivnost Službe fizičke zaštite bila je usmjerena ka teritoriji rijeke Tare u dužini od 2,5 km kojom gazduje Park, kao i lokalitetu uz rijeku pored magistralnog puta od kampa Rakočević do Štitaričke rijeke zbog jednog broja krupnih sisara (košute, srne) čije je stanište na ovom lokalitetu u zimskim mjesecima povećan, zbog manje količine snijega u odnosu na visočije predjele.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Nadzornici Parka tokom ljetnjih mjeseci svakodnevno imali pojačanu kontrolu teritorije Parka i neposredne blizine gdje bi moglo doći do šumskih požara. Tokom godine u Parku nije evidentirana pojava požara. Projektom MUP – Direktorata za spašavanje i vanredne situacije, za rano otkrivanje požara i prevenciju djelovanja dobijena je oprema za ove svrhe (dron sa termovizijom i foto aparat sa optičkim zumom). Takođe, u okviru projekta izvršeno je stručno osposobljavanje pet nadzornika za upravljanje bespilotnom letilicom – dronom. Nakon završene obuke nadzornici su dobili sertifikat, u skladu sa EASA-om (Evropska agencija za bezbjednost vazdušnog saobraćaja).

Pripadnici Službe fizičke zaštite uzeli su učešće na nekoliko radionica vezanih za šumske požare u zaštićenim područjima.

Nadzornik Parka i šef službe prisustvovali radionicama na temu jačanje kapaciteta i razumijevanje među sudijama, tužiocima, policijom i rendžerima u sprovođenju zakonodavstva o zaštiti prirode, kao i dvije radionice o Ekološkoj povezanosti velikih zvižeri u okviru projekta ForestConnect u organizaciji Centra za zaštitu i proučavanje ptica (CZIP) i JPNP Crne Gore.

Šef službe zaštite učestvovao je na VI Evropskom kongresu rendžera u Rumuniji, kao i na VII konferenciji Parkova Dinarida, kao i na mnogim drugim radionicama posvećenim unapređenju i očuvanju zaštićenih područja u Crnoj Gori.

Problemi koje je imala Služba fizičke zaštite u obavljanju svojih poslova odnose se na odluke lovačkih društava Kolašina, Mojkovca i Berana da dozvole lov na svojim teritorijama do same granice Parka, što nerijetko rezultira ulaskom lovačkih pasa u Park, koji uznemiravaju i rastjeravaju divlje životinje u Parku. Služba fizičke zaštite u okviru svojih nadležnosti podnosi prijave nadležnim inspeksijskim organima zbog nedozvoljenog puštanja lovačkih pasa na teritoriji Parka, shodno članu 16 stavovima 5 i 32 Zakona o Nacionalnim parkovima Crne Gore.

Problem sa kojim se sreću nadzornici Parka je veliki broj pasa lotalica, koji se nalazio na deponiji otpada na Štitaričkoj rijeci gdje rastjeruju divlje životinje, napadaju posjetioce i nadzornike Parka. O ovom problemu obaviještene su lokalne i državne institucije, ali su se svi proglašavali nenadležnim. Početkom sanacije deponije prisustvo pasa lotalica u Parku je konstantno i u sve većem broju što evidentiraju nadzornici kao i kamere zamke. Služba zaštite je inicirala sastanak sa Upravom za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove gdje su jasno precizirana ovlašćenja lokalnih institucija u rješavanju ovog problema uz svu tehničku podršku NP. Ovaj problem je i dalje prisutan u Parku.

Takođe, problem sa kojim se susreću nadzornici su neobilježene granice Parka, što je posebno izraženo na teritoriji Parka koja pripada Beranskoj i Mojkovačkoj opštini.

Odlukom o zabrani kretanja kvadova i džipova van javnog puta u Parku koji devastiraju prostor povećana je aktivnost Službe fizičke zaštite, ali je nedovoljna za sprovođenje ove odluke u potpunosti. U rješavanje ovog problema pored zaposlenih u NPCG i agencija koje dovode turiste na ove ture mora se uključiti nadležna ekološka inspekcija sa kaznenom politikom.

Pored redovnih aktivnosti Služba fizičke zaštite je učestvovala na pripremi turističke sezone (čišćenje putnog pravca Kraljevo Kolo – Biogradsko jezero, edukativne staze, parking prostora i lokaliteta oko objekata koji su u funkciji posjetilaca, rasijecanju putnog pravca od Biogradskog jezera do Dolova Lalevića, uklanjanju palih stabala na edukativnoj stazi oko Biogradskog jezera, delti Biogradske rijeke).

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Ističe se potpuna posvećenost Službe fizičke zaštite što boljem odvijanju turističke sezone i svim posjetiocima na njihovom bezbjednom boravku u Parku, što je uvijek na prvom mjestu. U toku ljetnjih mjeseci svojim neodgovornim ponašanjem u nekoliko navrata posjetioci Parka su se izgubili u prašumskom rezervatu, služba zaštite Nacionalnog parka, uspješno i bezbjedno je pronašla izgubljene turiste. Konstantno se upućuje apele da se svi posjetioci Parka pridržavaju pravila koja važe za zaštićeno područje, kao i da koriste usluge licenciranih vodiča.

Postavljanjem PTZ kamera na objektu suvenirnice olakšana je kontrola parking prostora i Biogradskog jezera. Takođe, postavljena PTZ kamera na naplatnom punktu u mnogome olakšava kontrolu ulaska i naplate u Park.

Služba zaštite pored pojave potkornjaka na teritoriji Parka koji pripada opštini Berane, evidentirala je pojavu istog na više lokaliteta u samom prašumskom rezervatu, o čemu su obaviješteni nadležni u JPNPCG, za dalje preduzimanje potrebnih mjera i aktivnosti.

Sniježne padavine su početkom oktobra mjeseca izazvale veći broj izvala i preloma u šumskim ekosistemima. Po evidenciji službe zaštite i konstantnom obilasku terena, ova pojava je mnogo više napravila štete šumskom ekosistemu u odnosu na prethodne godine kada je u pitanju bio vjetar. Takođe na edukativnoj stazi oko Biogradskog jezera i parking prostoru došlo je do izvala i preloma i ista su oštetila dio objekata i mobilijara gdje je i prijetila opasnosti kako za posjetioce, tako i za zaposlene u Parku.

Krajem novembra 2024. godine jako nevrijeme i olujni vjetar porušili su most na izlivu Biogradskog jezera u rijeku Jezeršticu i onemogućili prolaz edukativnom stazom kako posjetiocima tako i zaposlenima. Sanacija mosta odrađena je u martu mjesecu.

Izvršena je rekonstrukcija pet drvenih čamaca i nabavka deset drvenih vesala za iste.

Jedan od problema sa kojim se Služba fizičke zaštite susreće je starosna struktura zaposlenih, što ograničava efikasnu fizičku zaštitu.

Održavanje infrastrukture i ambijentalne higijene

U izvještajnom periodu zaposleni u Službi ambijentalne higijene i infrastrukture svakodnevno su radili na održavanju čistoće u Parku na sljedećim lokalitetima: Kraljevo kolo - Mobile home - Jezerštica, oko zgrade službi na Kraljevom kolu, parking prostoru kod naplatnog punkta, putnom pravcu Kraljevo kolo - Biogradsko jezero, na edukativnoj stazi oko Biogradskog jezera, parking prostoru, kao i dijelu Parka od Vranjaka do Dolova Lalevića, izvora Biogradske rijeke, Pešića, Šiškog i Ursulovačkog jezera.

Zaposleni u Službi ambijentalne higijene i infrastrukture radili su na održavanju putnog pravca Kraljevo kolo - Biogradsko jezero uklanjanjem odrona, slomljenih grana i drugog nanosa, otčepljavanju propusta, kao i čišćenju rigole.

Tokom zimskih mjeseci zbog loših vremenskih uslova i jakog olujnog vjetra, došlo je do izvaljivanja i lomljenja stabala, kako na edukativnoj stazi, tako i na putnim pravcima Kraljevo kolo - Biogradsko jezero i Biogradsko jezero - Dolovi Lalevića. Zaposleni u Službi su radili na uklanjanju palih stabala radi bezbjednosti i neometane prohodnosti zaposlenih i posjetilaca.

Posebna aktivnost je bila usmjerena na pripremi turističke sezone, gdje su zaposleni u Službi dali svoj doprinos na čišćenju kompletne edukativne staze, parking prostora na Biogradskom jezeru,

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

putnog pravca Biogradsko jezero - Kraljevo kolo.

Jedan od prioriteta rada tokom sezone odnosio se na košenje zelenih površina i to:

- Prilaz i ulaz u prostor Parka na Kraljevom kolu i Mobilehome
- Košenje na putnom pravcu Kraljevo kolo- Biogradsko jezero
- Oko znakova na parking prostoru
- Oko edukativne staze
- Oko nadstrešnice Guvno

Pripadnici Službe su radili na pripremi čamaca za upotrebu, kao i njihovo pražnjenje uslijed obilnih padavina radi puštanja istih u upotrebu.

Tokom sezone akcenat je stavljen na održavanje ambijentalne higijene na najposjećenijim lokalitetima.

NP Durmitor

Služba fizičke zaštite bavi se aktivnostima na koje obavezuju zakonski propisi: Zakon o nacionalnim parkovima, Zakon o zaštiti prirode i Zakon o zaštiti lica i imovine. To su sve one aktivnosti zaštite prostora od: krivolova, nedozvoljenog ribolova, sječe šume, nelegalne gradnje objekata, devastacije prostora, nekontrolisanog skupljanja ljekovitog bilja kao i registrovanje drugih promjena u prostoru koje mogu uticati na promjenu biodiverziteta. Služba fizičke zaštite prati kretanje i brojno stanje zaštićene faune, ukoliko je potrebno vrši prihranu divljih životinja u zimskom periodu.

U skladu sa Zakonom o nacionalnim parkovima i drugim internim aktima preduzeća, Služba fizičke zaštite vrši i naplatu svih naknada propisanih Odlukom o visini i načinu plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova. Osim toga, vrši kontrolu raftinga rijekom Tarom, daje informacije o Parku, upućuje posjetioce na najvažnije vrijednosti Parka.

Služba fizičke zaštite Parka tokom programske godine organizovala je rad sa 13 zaposlenih nadzornika.

U izvještajnom periodu, Služba fizičke zaštite najviše je bila orjentisana ka sprječavanju nelegalnih aktivnosti. Svakodnevno su organizovani terenski obilasci najfrekventnijih lokacija na prostoru Parka i lokacija gdje je rizik od nelegalnih aktivnosti visok (Todorev do, Dobri do, Šarban, Poljana, Savin kuk, kanjon rijeke Tare). U zimskom periodu, kada se očekuje povećani obim krivolova, organizovani su i patrolni obilasci, posebno kanjonskog dijela Parka.

U izvještajnom periodu poseban izazov je predstavljalo postavljanje kampa u Lokvicama, što je obilježilo I kvartal 2025. godine. Služba fizičke zaštite zajedno sa Ekološkim inspektorom i komunalnim policajcem vršila je kontrolu nelegalno postavljenog kampa. Problem u vezi nelegalno postavljenog kampa je činjenica da su izvršioci zahvaljujući podršci avio jedinica Vojske Crne Gore i Uprave policije, prenijeli opremu, da pritom nijesu imali odobrenje od Agencije za zaštitu životne sredine, kao ni JPNPCG/NPD.

Evidentirane su vožnje motornih sanki van kategorisanih puteva, međutim Problem nastaje zbog nemogućnosti Službe fizičke zaštite za izricanje mandatnih kazni.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Patrolne aktivnosti Služba fizičke zaštite Parka realizuju se u skladu sa rasporedima rada i radnim nalogima u zavisnosti od procjene rizika, vremenskih uslova, broja posjetilaca i aktuelnih dešavanja na terenu.

Služba je kontinuirano obavljala nadzor i u kanjonu rijeke Tare, uključujući lokalitete: Il logor (Splavište), Žugića luku, Tepca, Crna Poda, Dobrilovinu kako zbog posjetilačkih i ribolovnih aktivnosti od 1. maja do 1. oktobra, tako i radi sprječavanja krivolova tokom ljetnjih mjeseci.

U izvještajnom periodu vršeni su radovi na rekonstrukciji i adaptaciji puta Đurđevića Tara - Mojkovac u mjestu Sokolovina, gdje je često dolazilo do obrušavanja dijela materijala prilikom radova, u kanjon Tare, zbog čega je Služba fizičke zaštite na toj lokaciji cjelodnevno bila prisutna. U izvještajnom periodu, Služba fizičke zaštite je registrovala i učestvovala u gašenju nekoliko požara. Najduže je trajao požar na Lojaniku, ali je u pitanju vrlo nepristupačan teren (stijene, nisko rastinje) gdje ljudski faktor nije mogao uticati na gašenje. Nakon analize u post požarnom period zaključeno je da požari u toku 2025. godine nijesu nanijeli štetu biodiverzitetu. Poseban izazov predstavlja i nedostatak protivpožarne opreme koja bi u velikoj mjeri olakšala rad i brzinu intervencija prilikom širenja požara.

U izvještajnom periodu Služba zaštite pratila je stanje faune krupnih sisara zajedno sa stručnom saradnicom za faunu sisara u NP Durmitor. U tu svrhu pored terenskih obilazaka, korišćene su i foto zamke. Prihrana krupnih sisara nije vršena u skladu sa naredbom Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove zbog rizika od širenja afričke svinjske kuge. Aktivno je pružila podršku stručnom saradniku za faunu sisara u pripremi i održavanju aktivnim hranilišta za telemetrijsko obilježavanje mrkog medvjeda, kao i u samom procesu obilježavanja dvije jedinke mrkog medvjeda GPS ogrlicom na lokacijama Čurukače i Grabovice, koji imaju za cilj unapređenje monitoringa i zaštite ove zaštićene vrste.

Služba fizičke zaštite najveći dio aktivnosti obavlja na otvorenom prostoru tokom cijele godine zbog čega je izložena nepovoljnim vremenskim uslovima, visokom riziku od povreda. Zbog toga je bio i pokrenut i okončan postupak za dobijanje beneficiranog radnog staža, što predstavlja jedan vid satisfakcije, motivacije i nagrade.

Poseban izazov i u ovoj programskoj godini, koji se direktno odražava na sam učinak nadzornika, predstavlja neusklađenost zakonskih regulativa - Zakona o zaštiti lica i imovine, Zakona o zaštiti prirode, Zakona o nacionalnim parkovima i Krivičnog zakonika Crne Gore. U toku 2025. godine aktivno se učestvovalo na davanju predloga i sugestija na izmjene navedenih zakona koji bi olakšali rad službe i takođe jasno definisali nadležnosti koje se vrlo često preklapaju. Neusklađenost zakonskih regulativa ima za posljedicu ogromne probleme sa neodgovornom upotrebom ATV vozila, motornih sanki, off road motocikala i dronova što pored prijetnje za biodiverzitet, vrlo često predstavlja i prijetnju za posjetioce.

Ni u toku 2025. godine nije izvršeno obilježavanje granica u komarsko - pošćenskom kraju (Poljana, Savin kuk) i Maloj Crnoj Gori. Ovaj problem ima za posljedicu rast nelegalne gradnje naročito u pograničnom dijelu i vrlo često nesuglasice sa lokalnom zajednicom. Služba zaštite je prva u liniji odgovornosti zbog čega mještani vrlo često zabrane i zapisnike o izvršenoj kontroli vezuju za pojedinca, tj. nadzornika, stvarajući na taj način lošu sliku, ova činjenica ide u prilog za što hitnije usklađivanje zakonskih procedura.

Što se tiče nelegalnih radnji, sve nelegalne aktivnosti koje su evidentirane uredno i na vrijeme procesuirane prema nadležnim organima na dalje postupanje. Služba fizičke zaštite imala je izuzetnu saradnju sa Ekološkom inspekcijom koja je reagovala po svakoj prijavi i zajedno sa

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

pripadnicima službe obišla teren. Saradnja sa Odjeljenjima bezbjednosti bilo je na dobrom nivou. Krajem godine organizovan je sastanak sa Odjeljenjem bezbjednosti Žabljak na kom su dogovoreni zajednički koraci i procedura ka sprječavanju nelegalnih aktivnosti.

U 2025. godini registrovano je i procesuirano 64 nezakonite radnje u NP Durmitor.

Od ukupnog broja evidentiranih i procesuiranih nelegalnih aktivnosti u zoni Parka, 60,96% čini nelegalna gradnja. Sve nelegalne radnje u zoni Parka, su procesuirane ka Ekološkoj, Građevinskoj inspekciji, Komunalnoj policiji i inspekciji kao i Upravi policije. Od strane Ekološke inspekcije na svih 39 prijava u toku 2025. godine je reagovano, na način što je inspektor zajedno sa Službom fizičke zaštite obišao nelegalnu gradnju, sačinio zapisnik i postupio u skladu sa svojim nadležnostima. Saradnja sa komunalnom policijom i inspekcijom nije bila na zavidnom nivou kao ni sa građevinskom inspekcijom koja je kasnila u reakciji. Ovo ima za posljedicu nastavak nelegalne gradnje što je izvan domena nadležnosti Službe fizičke zaštite

Ono što posebno zabrinjava i predstavlja otežavajuću okolnost je neusklađenost u reakciji između ostalih nadležnih organa, što u konačnom ima za posljedicu nastavak gradnje čime se zaista narušava područje Parka, jer se izbjegava planska dokumentacija i zakonska procedura.

Zbog evidentiranja nelegalne gradnje i stalne prisutnosti na terenu, Služba fizičke zaštite je vrlo često izložena kritikama od strane mještana i predstavnika lokalne zajednice kao prva u lancu odgovornosti zbog nemogućnosti valorizacije privatnih potreba na način koji je mještanima prihvatljiv. Ovaj problem zahtijeva koordinaciju i uključivanje svih relevantnih institucija na lokalnom i državnom nivou.

Od ukupnog broja evidentiranih i procesuiranih nelegalnih aktivnosti u zoni Parka, 14,06 % čini bespravna sječa. Bespravna sječa je u odnosu na ranije godine znatno smanjena što u velikoj mjeri ukazuje da se mijenja svijest stanovništva i odnos prema zaštićenom području.

Što se tiče devastacije prostora, registrovano je 8 aktivnosti koje su mogle ili su narušile biodiverzitet Parka. Ovo se odnosi najviše na obrušavanje materijala prilikom radova na putu Đurđevića Tara - Mojkovac u mjestu Sokolovina. Materijal se obrušavao direktno u korito rijeke Tare što je zahtijevalo kontinuirano praćenje. Osim toga u istom mjestu zabilježeno je nekoliko puta i stvaranje nelegalnih deponija, proboja puta bez potrebnih dozvola.

Služba fizičke zaštite zahvaljujući redovnom pristupu na terenu i patrolnim obilascima u toku 2025. godine nije evidentirala nijedan krivolov u zoni Parka. Prilikom kontrola, i patrolnih obilazaka, podršku Službi zaštite pružali su i zaposleni iz druge dvije službe. U toku 2025. godine zabilježena su 2 slučaja puštanja lovačkih pasa u zoni Parka i jedan slučaj uznemiravanja divljih životinja.

U toku 2025. godine Služba zaštite je procesurila i 2 slučaja nelegalne prodaje ulaznica od strane turističkih vodiča.

U toku 2025. godine nadzornici Parka uzeli su učešće na Kongresu rendžera Evrope koji se održao u Rumuniji. Takođe, uzeli su učešće i na radionici o afričkoj kugi, radionici posvećenoj razmjeni iskustava interventnog tima za velike zvijeri HR- CG- AL, radionici na temu ekološke povezanosti i koridora velikih zvijeri i programu obuke za lanac sprovođenja zakona u oblasti zaštite životne sredine.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Tokom 2025. godine aktivnosti Službe za kontrolu i monitoring u Nacionalnom parku Durmitor rezultirale su unapređenjem nivoa nadzora, jačanjem operativne discipline i smanjenjem evidentiranih nepravilnosti. Kontinuirano prisustvo na terenu, uz primjenu tehničkog nadzora, omogućilo je pravovremeno identifikovanje nelegalnih aktivnosti i nepravilnosti, kao i pokretanje disciplinskih postupaka, čime je unaprijeđen nivo odgovornosti zaposlenih.

Uspostavljanje unaprijeđenog sistema praćenja i centralizacije podataka doprinijelo je boljem pregledu stanja i efikasnijoj koordinaciji reakcija. Poseban učinak ostvaren je u oblasti kontrole naplate ulaznica, kao i u nadzoru korišćenja prostora, imajući u vidu izraženo prisustvo nelegalne gradnje i drugih operativnih nepravilnosti na području Parka. Evidentirani slučajevi nelegalne sječe šume ukazuju na potrebu kontinuiranog zadržavanja pojačanih kontrolnih mjera u zonama zaštite. U oblasti zaštite i zdravlja na radu tokom izvještajnog perioda sproveden je redovan nadzor nad primjenom propisanih mjera u svim organizacionim jedinicama koje djeluju na području Nacionalnog parka Durmitor, uz kontinuiranu saradnju sa ovlašćenim firmom sa kojom JPNPCG ima sklopljen ugovor. Ovim pristupom obezbijeđena je usklađenost sa zakonskim zahtjevima i unaprijeđena bezbjednost radnog okruženja, uz fokus na prevenciju povreda na radu.

Ostvareni rezultati potvrđuju potrebu daljeg jačanja sistema nadzora kroz tehničku modernizaciju, unapređenje kadrovskih kapaciteta i razvoj monitoring infrastrukture, sa ciljem dugoročne efikasnosti, smanjenja pritisaka na prostor i dosljedne primjene propisa na području Nacionalnog parka Durmitor.

Značajan broj nepravilnosti u sistemu naplate ulaznica i slučajeva nelegalne gradnje potvrđuje izražene upravljačke izazove, naročito u kontekstu intenzivnog korišćenja prostora i velikog broja posjetilaca. Evidentirani slučajevi nelegalne sječe šume prisutni su u manjem obimu, ali ukazuju na potrebu zadržavanja pojačanih kontrolnih mjera u zonama zaštite. Ukupna struktura evidentiranih aktivnosti potvrđuje da je prioritet djelovanja usmjeren na jačanje operativne discipline, kontrolu korišćenja prostora i unapređenje sistema naplate, uz održavanje stalnog nadzora nad prirodnim resursima.

Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture

Služba ambijentalne higijene i infrastrukture Nacionalnog parka Durmitor je tokom izvještajne godine realizovala obiman i zahtijevan program rada, usmjeren na očuvanje i unapređenje infrastrukturnih kapaciteta i podizanje ukupnog nivoa uređenosti Parka. Aktivnosti su sprovedene u skladu sa planom upravljanja Parkom, sezonskom dinamikom posjeta i prepoznatim prioritetima na terenu.

Održavanje i unapređenje staza za posjetioce i infrastrukture

Posebna pažnja je posvećena redovnom održavanju edukativnih, tematskih, pješačkih i planinarskih staza. Najposjećenije staze na području Nacionalnog parka Durmitor tokom 2025. godine održavane su kontinuirano, planski i u skladu sa intenzitetom posjeta. Posebna pažnja posvećena je stazama koje bilježe najveću posjećenost i kretanja turista, rekreativaca i organizovanih grupa i to:

- Edukativnoj stazi oko Crnog jezera;
- Stazi prema Barnom i Zminjem jezeru;
- Stazi prema Jablan jezeru;
- Panoramskom putu „Durmitorski prsten“;

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

- Stazi Marina dolina – Ćurevac;
- Stazi mlinova;
- Stazi „U zagrljaju šume i tri jezera“.

Aktivnosti održavanja i unapređenja staza obuhvatale su redovno uklanjanje otpada, čišćenje nanosa zemlje i kamenja, uklanjanje polomljenih grana, stabala i drugih prepreka sa trase staza, sanacija oštećenih dionica i djelova podloge uslijed klimatskim i atmosferskih prilika i pojačanog turističkog pritiska, košenje vegetacije uz rubove staza, popravka i postavljanje novih informativnih i edukativnih tabli, kao i tabli upozorenja, markiranje i obilježavanje.

Na Edukativnoj stazi oko Crnog jezera, kao najfrekventnijoj i najposjećenijoj lokaciji u Parku, sprovedene su pojačane mjere održavanja zbog velikog dnevnog broja posjetilaca. Najvažnija aktivnost je svakako bila održavanje higijene staze. Redovno su kontrolisani mostovi na stazi i više puta je izvršena popravka sva četiri mosta. Radovi su obuhvatili zamjenu dotrajalih drvenih elemenata, ojačavanje konstrukcija i dodatno osiguranje stabilnosti, čime je obezbijedena funkcionalnost i sigurnost. Tokom 2025.godine završena je izrada glavnog projekta za rekonstrukciju i adaptaciju staze oko Crnog jezera i raspisan je tender za izvođača radova što će biti realizovano tokom 2026. godine zavisno od vremenskih prilika.

Tokom zimskih mjeseci sa edukativne staze, mostova i prilaza stazi redovno je čišćen snijeg. Na obali jezera u proljeće postavljena je tabla upozorenja o kupanju u jezeru na sopstvenu odgovornost, dok je pred zimsku sezonu postavljena tabala o šetnji po zaleđenom jezeru na sopstvenu odgovornost. Postavljena je i tabla o zabrani upotrebe drona. Na dijelu trase na stazi oko Crnog jezera sa lijeve i desne strane kod stepenica montirane su četiri nove table upozorenja na opasnu stazu. Tokom redovnih kontrola posjetiocima su pružane informacije o pravilima ponašanja i važnosti poštovanja upozorenja, kao i zabranu puštanja drona bez zakonskih saglasnosti i dozvola. Obnovljene i postavljene su informativne table i table upozorenja, sa posebnim naglaskom na pravila ponašanja u Parku. Posebna pažnja posvećena je informisanju posjetilaca o ograničenjima u vezi sa korišćenjem dronova, motornih sanki i kvadova, čija neadekvatna upotreba može izazvati uznemiravanje divljih životinja i narušavanje prirodne ravnoteže ekosistema.

Staze prema Barnom, Zminjem i Jablan jezeru, koje prolaze kroz osjetljive šumske i jezerske ekosisteme, održavane su kontinuirano sa posebnim akcentom na očuvanje ekosistema od otpada i sličnih zagađivača i djelovanja za sprječavanje erozije. Uklanjanje nepropisno odloženog otpada i preventivno djelovanje na terenu doprinijeli su očuvanju ovih lokaliteta u prirodnom i urednom stanju. Na dijelu staze koji je prepoznat kao najfrekventniji kada je vožnja kvadova u pitanju, postavljena je tabla o zabrani vožnje kvadova i upotrebe drona bez zakonskih saglasnosti i dozvola. Obavljena je i popravka drvenih informativnih tabli prema Barnom, Zminjem i Crnom jezeru.

Panoramski put „Durmitorski prsten“, kao značajna turistička saobraćajnica sa više vidikovaca i odmorišta, redovno je kontrolisan i čišćen, uključujući uklanjanje otpada sa proširenja i parking prostora, kao i održavanje zaštitnih ograda i informativne signalizacije. Uređivanje staze u Sušici podrazumijevalo je košenje trave oko planinarskog doma kao i malih i velikih tavanaka kako bi staza ka Skakalima bila bezbijeđna i prohodna. Dva puta tokom 2025. godine vršeno je potkresavanje vegetacije i drveća sa puta koji vodi prema Sušici i Sušičkom jezeru.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Na stazi Marina dolina - Ćurevac, koja vodi ka jednom od najatraktivnijih vidikovaca nad kanjonom Tare, sprovedene je aktivnost raskresavanja grana i niske vegetacije duž čitave staze čime je omogućena bolja prohodnost staze. Posebna pažnja posvećena je bezbjednosti posjetilaca, imajući u vidu konfiguraciju terena i blizinu kanjonskog prostora. Na početku staze (Marina dolina) kod naplatnog punkta postavljena je tabla zabrane korišćena drona.

Tematske staze, poput Staze mlinova i staze „U zagrljaju šume i tri jezera“, održavane su u skladu sa njihovom edukativnom funkcijom. Uređivanjem trase, čišćenjem prostora oko interpretativnih tačaka i održavanjem informativnih tabli, obezbijedeni su kvalitetni uslovi za realizaciju edukativnih tura i boravak organizovanih grupa.

U 2025. godini uspješno je markirana planinarska staza Koprivna glavica – Suva lokva – Modro jezero – Srablje jezero – Valovito jezero, čime je unaprijeđena orijentacija posjetilaca i podignut standard bezbjednosti na planinskim pravcima. Aktivno i sistematsko markiranje staza predstavlja značajan iskorak u upravljanju posjetama i svrstava NP Durmitor među parkove koji kontinuirano rade na unapređenju planinarske infrastrukture.

Započet je i sistematski proces uklanjanja grafita (u skladu sa preporukama Agencije za zaštitu životne sredine) sa lokaliteta Koprivna glavica, Škrčko ždrijelo, Modro jezero i Srablje jezero, čime je spriječena dalja vizuelna degradacija prirodnih i pejzažnih vrijednosti masiva Durmitora. Na području Šarbanu i Sedla postavljene su table o zabrani upotrebe drona.

Služba ambijentalne higijene i infrastrukture je učestvovala u izlivanju temeljne ploče za novu kućicu za naplatu na Šarbanu, premještanju naplatne kućice u Sušici i prenosu krovne konstrukcije za dom u Škrku, kao i prenos prikupljenog otpada iz Škrke.

Izvršeno je postavljanje informativnih postera na naplatnim punktovima o načinu plaćanja ulaza u Park i informativnih postera o vodičima.

Obavljali redovnu kontrolu, učvršćivanje, popravku (mreže i potpornih stubova) i higijenu prvobitnog dječijeg igrališta. A zatim aktivno učestvovali u postavljanju novog, kao i daljoj kontroli i higijeni istog.

Izvršena je popravka informativnih tabli ispred upravne zgrade i na potezu Panoramskog prstena i Crnog jezera. Kod Velikog mosta na Tari postavljena tabla o zabrani upotrebe drona bez saglasnosti i zakonskih dozvola. Na Žugića luku postavljene su dvije table o zabrani vožnje kvadova i zabrani upotrebe drona.

Grupa volonterki iz Belgije boravila je u ovom Parku, gdje su svojim radom dale značajan doprinos očuvanju prirodnih vrijednosti ovog zaštićenog područja. Tokom njihove posjete Služba ambijentalne higijene i infrastrukture je koordinisala njihov rad. Učestvovala su u akcijama čišćenja područja Crnog, Zminjeg i Barnog jezera, Vojnog odmarališta i Durmitorskog prstena. Zahvaljujući njihovom trudu, navedene lokacije su očišćene i dodatno uređene čime je poslata snažna poruka o važnosti čiste životne sredine. Ova inicijativa predstavlja primjer međunarodne stradanje i solidarnosti, jer su volonterke pokazale visok nivo ekološke svijesti i spremnosti da doprinesu zaštiti prirodne baštine Crne Gore.

Ambijentalna higijena i upravljanje otpadom

Jedan od ključnih prioriteta bila je kontinuirana briga o čistoći cjelokupnog područja Parka. Svakodnevno je vršeno čišćenje otpada i pražnjenje korpi sa edukativnih, tematskih, pješačkih i

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

planinarskih staza, kao i sa izletišta, vidikovaca, pravaca i obala jezera i drugih frekventnih lokaliteta. Edukativne, tematske staze Splavište II logor opremljene su sa 25 novih korpi za otpatke.

Redovna aktivnost je sakupljanje otpada i praznjene korpi za otpatke postavljenih duž staza i na odmorištima, posebno na najposjećenijim trasama poput dijela od rampe do Crnog jezera, staze oko Crnog jezera, Vojno odmaralište, Marina dolina, Ćurevac, pravaca prema jezerima Zminjem, Barnom, Sušičkom, Jablan, Suvoj lokvi i Valovitom jezeru, vidikovcima Ćurevac i Sušica, duž Durmitorskog prstena i lokacija u kanjonu Tare. Tokom ljetnje turističke sezone, kada je broj posjetilaca značajno povećan, praznjenje korpi i uklanjanje otpada vršeno je i više puta dnevno poput staze oko Crnog jezera, Zminjeg jezera, Vojnog odmarališta i dijela od rampe do Crnog jezera, a i na drugim lokacijama u skladu sa potrebama na terenu.

Služba ambijentalne higijene i infrastrukture učestvovala je u dvodnevnoj akciji čišćenja planinarskog doma Škrka, prilikom koje je djelimično i očišćen pojas oko objekta, u skladu sa mogućnostima uzimajući u obzir udaljenost. U nekoliko navrata očišćen od otpada i pojas i oko Sušičkog jezera i planinarskog doma u Sušici.

Više puta izvršen je obilazak rute Durmitorski prsten sa ciljem čišćenja manjih deponija i praznjenja korpi na Koprivnoj glavici, Modrom jezeru, Suvoj lokvi, Srabljem jezeru, Valovitom jezeru, Šarbanu, Todorovom dolu, Maloj Crnoj Gori, Nedajnom, Sušici i Štuocu. Tokom obilazaka redovno su evidentirane potrebe za signalizacijom rute.

Poseban akcenat i prioritet kada je riječ o očuvanju i održavanju čistim kanjon rijeke Tare. Izvršeno je čišćenje širokog pojasa oko Velikog mosta, zatim pravac od mosta prema Žabljaku, Pljevljima i Mojkovcu. Prilikom ove akcije uklonjen je otpad sa nepristupačnih terena oko mosta, potpornih zidova i kućica. U saradnji sa Komunalnim preduzećem iz Žabljaka i Službom zaštite Parka sprovedena je akcija uklanjanja i odvoza smeća sa veće nelegalne deponije sa Žugića luke i Splavišta. Redovno je uklanjan čvrsti otpad sa lokacije Ljutice i II Logora. Ove aktivnosti imale su višestruki značaj i za cilj zaštitu vodotoka i zemljišta od zagađenja, sprječavanje širenja otpada u prirodno okruženje, očuvanje biodiverziteta i prirodnih staništa, unapređenje vizuelnog identiteta Parka i svijesti o potrebi odgovornog ponašanja u zaštićenom području.

Područje vidikovca Ćurevca redovno je održavano i čišćeno od otpada. Popravljen je i ponovo postavljena informativna tabla o nacionalnom parku.

Održavanje mobilijara i objekata

Služba je tokom cijele godine vršila redovne preglede i popravke mobilijara – klupa, stolova, nadstrešnica, ograda, odmorišta i drugih elemenata. U slučajevima veće dotrajalosti vršena je izrada novih elemenata, uz poštovanje ambijentalnih standarda i uklapanje u prirodni pejzaž.

Tokom redovnih aktivnosti na uređenju i unapređenju prostora, sprovedene su planske akcije uklanjanja oborenih, oštećenih i bezbjednosno rizičnih stabala na području Crnog jezera, Zminjeg jezera i Vojnog odmarališta. Nakon uklanjanja, drvena masa je pažljivo sortirana i pripremljena za dalju upotrebu, čime je obezbijeđeno racionalno i održivo korišćenje prirodnih resursa.

Iskorišćavanjem pripremljenog materijala izvršena je popravka postojećih, kao i izrada novih klupa i stolova za odmor posjetilaca. Ukupno je napravljeno i obnovljeno oko 120 klupa, kao i 10 stolova, koji su raspoređeni na frekventnim i turistički značajnim lokacijama: Crno jezero, Barno jezero, Zminje jezero, Mrestilište, Durmitorski prsten, prostor oko Upravne zgrade, Ćurevac, Marina dolina, lokalitet Ljutice, Splavište II logor.

Realizacijom ovih aktivnosti unaprijeđena je turistička infrastruktura, povećan nivo bezbjednosti i komfora za posjetioce, te dodatno očuvan prirodni ambijent. Poseban akcenat stavljen je na uklanjanje mobilijara u prirodno okruženje, kako bi se zadržao autentičan izgled prostora i smanjio negativan uticaj na životnu sredinu.

Ovakav pristup potvrđuje opredijeljenost ka održivom upravljanju zaštićenim područjem, unapređenju uslova boravka posjetilaca i kontinuiranom očuvanju prirodnih vrijednosti ovog prostora.

Realizovana je popravka svlačionica na II logoru u kanjonu Tare, kao i farbanje i uređenje svlačionica na Žugića luku, uz istovremeno čišćenje i sanaciju okolnog prostora. Kod II Logora Splavište postavljen je novi mobilijar i obnovljen dotrajali. Postavljene su i nove korpe za smeće. Ovim aktivnostima unaprijeđeni su uslovi boravka posjetilaca i korisnika rafting ture, uz očuvanje pejzažnog ambijenta u zoni povećane frekvencije.

Sezonske i interventne aktivnosti

U zimskom periodu vršeno je čišćenje snijega na prioritetnim lokacijama radi omogućavanja pristupa i bezbjednog kretanja. Redovno i svakodnevno su vršena čišćenja mostova na stazi oko Crnog jezera i uklanjanje snijega sa dječijeg igrališta. Više puta u toku hladnijih perioda obilazili rasadnik i nanosili sloj zemlje na sadnice kako bi se održale i ostale reproduktivno očuvane.

Tokom vegetacione sezone sprovedeno je košenje trave i uređenje zelenih površina oko Upravne zgrade, na Žugića luci, području Sušice i na drugim lokalitetima gdje za to bila potreba, čime je spriječeno zarastanje staza i očuvan uredan izgled prostora.

Služba je pružila ispomoć Vatrogasnoj službi Žabljak i Službi fizičke zaštite Parka prilikom gašenja požara u kontaktnoj zoni Parka (Međužvalje), dajući doprinos zaštiti šumskih ekosistema i sprječavanju potencijalnog širenja požara na teritoriju NP Durmitor. Ova aktivnost potvrđuje značaj međuinstitucionalne saradnje u kriznim situacijama.

Pružena je i podrška službi zaštite u mnogim aktivnostima - gašenju požara, obilasku terena i evidentiranju nelegalnih aktivnosti.

Podrška aktivnostima zaštite prirode i monitoringu divljih vrsta životinja

Služba ambijentalne higijene i infrastrukture je učestvovala u realizaciji Projekta Forest Connect koji se bavi očuvanjem koridora krupnih zvijeri i bolje razumijevanje zajedničkog života čovjeka i velikih karnivora. Aktivno je pružila podršku stručnom saradniku za faunu sisara u pripremi i održavanju aktivnim hranilišta za telemetrijsko obilježavanja mrkog medvjeda, kao i u samom procesu obilježavanja dvije jединke mrkog medvjeda GPS ogrlicom na lokacijama Ćurukače i Grabovice, koji imaju za cilj unapređenje monitoringa i zaštite ove strogo zaštićene vrste.

Tokom 2025. godine učestvovali u obuci za budući interventni tim za upravljanje krupnim karnivorima. Dali doprinos kroz razmjenu iskustava i sugestijama o načinu djelovanja IT. Interventni tim imaće važnu ulogu u razumijevanju povezanosti čovjeka i velikih karnivora, kao i u smanjivanju konflikta između čovjeka, medvjeda i vuka.

Tokom 2025. godine planinsko područje NP Durmitor održavano je čistim, bezbjednim i funkcionalnim uprkos povećanom turističkom pritisku i zahtijevnim terenskim uslovima. Aktivnosti

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Službe bile su usmjerene ne samo na operativno održavanje, već i na dugoročno očuvanje prirodnih i infrastrukturnih vrijednosti Parka.

U okviru 11. Montenegro filmskog festivala organizovana je ekološka akcija čišćenja staze oko Crnog jezera u saradnji sa Ministarstvom ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera i NVO sektora, kao i prisustva ambasadora Evropske unije u Crnoj Gori Johann Sattlera. Akcija čišćenja je zamišljena kao događaj koji promovise važnost zdrave prirode i okruženja i čovjeka kao najodgovornijeg za to.

Služba ambijentalne higijene i infrastrukture će i u narednom periodu nastaviti da djeluje odgovorno, stručno i proaktivno, sa ciljem unapređenja ambijenta područja, očuvanja prirodnih resursa i obezbjeđivanja kvalitetnih uslova boravka za sve posjetioce, uz puno poštovanje principa održivog upravljanja zaštićenim područjem.

NP Lovćen

Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Javnom preduzeću za nacionalne parkove Crne Gore Služba zaštite vrši poslove propisane zakonima i odgovarajućim aktima Preduzeća; poslove fizičke zaštite dobara nacionalnih parkova od protivpravnog korišćenja; preduzima mjere za održavanje unutrašnjeg reda u nacionalnim parkovima i propisanih režima zaštite; prijavljuje sve fizičke promjene u nacionalnim parkovima (izgradnja objekata i izvođenje drugih radova) podnosi prijave protiv građana zatečenih u obavljanju protivpravnih radnji; učestvuje u kvantitativnom monitoringu faune, njihovoj prihrani i zaštiti; vrši naplatu mandatnih kazni i propisanih naknada; i druge poslove iz djelokruga rada Službe, kao i druge poslove shodno Planovima i Programima upravljanja nacionalnim parkovima karakteristične za određene nacionalne parkove; utvrđuje broj, strukturu i karakter stalnih i privremenih objekata na prostoru pojedinih nacionalnih parkova i odgovorno ažurira evidencije o istima, koje blagovremeno dostavlja direktoru nacionalnog parka.

Radna angažovanost Službe zaštite, koja broji 12 (dvanaest) nadzornika i šefa Službe zaštite, bila je usmjerena na zaštitu dobara Parka i sprječavanje svih nelegalnih radnji i aktivnosti, te procesuiranje lica prema nadležnim institucijama. Nadzornici preduzimaju radnje prema radnim nalozima izdatim od strane šefa Službe zaštite.

Tokom 2025. godine Služba zaštite Nacionalnog parka Lovćen se susretala i evidentirala nelegalne aktivnosti i radnje na području NP Lovćen koje se tiču nelegalnog odlaganja otpada, nelegalne gradnje, nelegalne sječe, pojave požara i probleme koje je uzrokovalo prisustvo životinja bez nadzora na prostoru Parka - konji, goveda i psi litalice ali i neodgovornim ponašanjem pojedinaca / posjetilaca koji su upravljali ATV vozilima van dozvoljenih puteva koji su, pored narušavanja ekosistema, ugrozili i svoju bezbjednost.

Služba zaštite i NP Lovćen su ostvarili saradnju sa Komunalnom inspekcijom i policijom Prijestonice Cetinje, Upravom policije odnosno Centrom bezbjednosti Cetinje, Vatrogasnom jedinicom Cetinje, CEDIS doo, Inspekcijom za šume, Direktoratom za zaštitu i spasavanje, Ekološkom inspekcijom, Upravom za građevinske poslove i dr.

Služba zaštite je tokom programske godine instalirala kamere zamke sa kojih se prikupljao video i foto materijale koji su dostavljani Službi za zaštitu prirodne i kulturne baštine JPNPCG, a cjelokupni materijali su korišćeni za društvene mreže u sklopu promotivnih aktivnosti.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Na rad Službe zaštite NP Lovćen negativno je uticalo odsustvo zaposlenih u Službi za naplatu zbog privremene spriječenosti za rad - korišćenja bolovanja. Nedovoljan broj zaposlenih u Službi je onemogućio konstantnu i dvadeset četvoročasovnu kontrolu ulazaka u Park.

Služba je tokom godine evidentirala 12 aktivnosti koje su procesuirane: nelegalna sječa (4), sječa za koju je Komisija utvrdila da je izvršena po planu (1), nelegalna gradnja (1), nelegalno postavljanje privremenih objekata (1), vožnja kvad vozila Vučjom stazom (1) i prisustvo krda konja bez nadzora vlasnika (1).

Zbog nedovoljnog broja zaposlenih na izvršavanju poslova naplate ulaska u Park (korišćenje bolovanja), nadzornici su, pored redovnih zaduženja, vršili naplatu, učestvovali u aktivnostima obilježavanja planinarskih staza, gašenju požara koji je zahvatio više lokacija.

Tokom 2025. godine pripadnici ove službe su obučeni za: korišćenje kasa za prodaju ulaznica, korišćenje softvera za elektronsku naplatu ulaznica, jačanje saradnje i razumijevanja među sudijama, tužiocima, inspekcijama, rendžerima i policijom u sprovođenju zakonodavstva o zaštiti prirode i prevenciju afričke kuge divljih svinja u lovištima. Uslovi za rad Službe nijesu optimalni. Tokom zimskih mjeseci, Služba je bila na raspolaganju utovarna mašina - bager koji je u vlasništvu JU Odmaralište „Lovćen - Bečići” kojim je održavan prostor parka tokom cijele godine - uklanjanje otpada i čišćenje snijega.

Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture učestvuje u poslovima održavanja infrastrukture parka, pješačkih i edukativno-tematskih staza i drugih uređenih površina na prostoru nacionalnog parka, kao i održavanje higijene na njima; vrši postavljanje mobilijara na svim uređenim površinama i njihovo održavanje; učestvuje u postavljanju informativnih tabli i signalizacije i vrši njihovo održavanje; vrši poslove izrade, postavljanja i održavanja mobilijara za prihranjivanje životinjskih vrsta; učestvuje u poslovima održavanja šumskog reda; učestvuje u proizvodnji šumskog sadnog materijala i pošumljavanju i vrši sve druge poslove iz djelokruga rada službe, kao i druge poslove shodno Planovima i Programima upravljanja nacionalnim parkovima.

Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukturu čiji je broj redukovan u drugoj polovini programske godine, uspjela da realizuje niz aktivnosti: na prostoru Blatišta, Skele i kod avanturističkog parka od drvnog otpada (opožarenog bora) izrađen je odmorišni mobilijar klupe i stolovi sa nadstrešnicama, dječiji mobilijar ljuljašku i kućicu za djecu ali i niske ograde kao zaštitu od parkiranja na zelenim površinama. Obnovljena je i staza za boso hodanje. Sa prostora Parka su sa tri lokacije uklonjene dugogodišnje deponije. Akcijom sprovedenom u saradnji sa Ministarstvom ekologije i razvoja sjevera, Agencijom za zaštitu životne sredine i Žičarom uklonjen je krupni otpad - električni aparati, namještaj i auto - gume sa lokacija Presjeka, Bjeloši i Štirovnik.

Zaposleni u službi su sproveli anketiranje posjetilaca. Ankete su dostavljane Službi za promociju.

Tokom godine uklonjen je značajan broj stabala u dubećem stanju ili koja su bila oborena uslijed nevremena a predstavljala su opasnost po posjetioce parka. U akcijama sječe su, pored zaposlenih u terenskim službama parka, učestvovali i zaposleni u CEDIS-u zbog raspolaganja mašinama koje su omogućile lako pristupanje stablima koja su ugrožavala dalekovod i bezbjednost izvođača radnji sječe.

Tokom 2025. godine sprovedene aktivnosti Službe za kontrolu i monitoring rezultirale su unapređenjem nivoa nadzora i smanjenjem operativnih nepravilnosti u nacionalnim parkovima. Kontinuirano prisustvo na terenu, uz primjenu tehničkog nadzora, omogućilo je pravovremeno

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

identifikovanje nelegalnih aktivnosti i nepravilnosti, kao i pokretanje disciplinskih postupaka, što je doprinijelo unapređenju odgovornosti zaposlenih.

Uspostavljanje unaprijeđenog sistema praćenja i centralizacije podataka omogućilo je bolji pregled stanja i efikasniju koordinaciju reakcija. Poseban učinak ostvaren je u oblasti kontrole naplate naknada i protivpožarne zaštite, gdje su sprovedene mjere doprinijele smanjenju rizika i sprječavanju značajnijih negativnih posljedica po ekosisteme.

Tokom izvještajnog perioda sproveden je redovan nadzor nad primjenom mjera zaštite i zdravlja na radu uz kontinuiranu saradnju sa eksternom ovlašćenom firmom, sa ciljem unapređenja bezbjednosti radnog okruženja i usklađenosti sa zakonskim propisima.

Ostvareni rezultati ukazuju na potrebu daljeg jačanja sistema nadzora kroz tehničku modernizaciju, unapređenje kadrovskih kapaciteta i razvoj monitoring infrastrukture, kako bi se obezbijedila dugoročna efikasnost i dosljedna primjena propisa u svim nacionalnim parkovima.

U 2025. godini najzastupljenije nepravilnosti evidentirane su u sistemu naplate ulaznica, što jasno upućuje na povećan operativni i finansijski rizik u ovoj oblasti. Nelegalna sječa šume i požari zabilježeni su u pojedinačnim slučajevima, što ukazuje da su preventivne i kontrolne mjere u oblasti zaštite prostora i protivpožarne zaštite uglavnom efikasne, ali zahtijevaju kontinuirano praćenje. Ukupno posmatrano, struktura evidentiranih nepravilnosti ukazuje da je prioritet djelovanja Službe za kontrolu i monitoring na Lovčenu usmjeren na unapređenje sistema naplate i operativne discipline, uz održavanje postojećeg nivoa kontrole u domenu zaštite prirodnih resursa.

NP Skadarsko jezero

Služba fizičke zaštite glavne aktivnosti usmjerava na sprječavanje protivpravnog korišćenja prirodnih dobara Nacionalnog parka (nezakoniti ribolov, nedozvoljena gradnja, nezakoniti lov, nelegalan prevoz posjetilaca plovilima). Posao Službe fizičke zaštite u protekloj godini sprovodili su 18 nadzornika i šef Službe fizičke zaštite, koji kroz rad u smjenama, 24h obavljaju svoje aktivnosti.

Službi fizičke zaštite u protekloj 2025. godini, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Direktoratom za ribarstvo, obezbijeđene su ribočuvarske licence shodno Zakonu o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi („Sl. list CG“, br. 172018). Iste licence obezbijeđene su za još 2 zaposlena u Odjeljenju naplate kao i za troje (3) zaposlenih u Službi ambijentalne higijene i infrastrukture.

U obavljanju svojih djelatnosti, a naročito u kontroli prostora, ova Služba ima podršku Službe za kontrolu i monitoring, kao i saradnju sa relevantnim institucijama, inspeksijske službe, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Agencijom za zaštitu životne sredine i nevladinim organizacijama. Saradnja sa pomenutim akterima doprinijela je dobrim rezultatima na kontroli prostora Parka, naročito u segmentu sprječavanja nelegalnog ribolova.

Tokom 2025. godine Služba fizičke zaštite podnijela je veći broj prijava vezanih za nelegalan izlov ribe nadležnim institucijama (Policiji, ODT-u i inspektoru za slatkovodno ribarstvo), a takođe i sačinila veći broj službenih zabilješki ka upravi JPNPCG, koje su nakon pravne obrade proslijeđene nadležnim institucijama u okviru Opština na kojima park gravitira (komunalna inspekcija i policija), Ministarstvu prostornog planiranja i urbanizma (građevinskoj inspekciji), Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (ekološkoj inspekciji). Ove prijave

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

odnosile su se na fizičke promjene u prostoru (nelegalna gradnja, nelegalne aktivnosti poput džiping tura, izliva nafte i drugih derivata u jezero). U saradnji sa turističkom inspekcijom izvršena je intenzivna kontrola više pružaoca turističkih usluga, a saradnja je rezultirala sa 6 prekršajnih naloga ka nelegalnim korisnicima Parka.

Ministarstvu prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine, Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera; Upravi za inspekcijske poslove, Komunalnoj policiji i Komunalnoj inspekciji podnijeto je 226 prijava povodom gore navedenih promjena u prostoru.

Usljed nelegalnog izlova ribe, Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, podnijeto je 18 prijava dok je Osnovnom državnom tužilaštvu podnijeto 17 prijava. Upravi policije su procesuirane dvije prijave.

Pravna služba i monitoring JPNPCG je od strane Službe fizičke zaštite obaviješteni su o 65 aktivnosti nelegalnog krivolova protiv NN lica. Ukupno je u 2025. godini procesuirano je 75 lica zbog nelegalnog izlova ribe.

Služba fizičke zaštite oduzela je materijalno tehnička sredstva koja su korišćena u nelegalnom izlovu ribe. Oduzeto je 139 mreže, 4 blinkera, 18 pari, 28 VBM, 33 plovila, 16 rezervara, 17 lampi, 13 pretvarača, 27 osti, 13 sonde, 37 akumulatora, 8 sakova, 1 agregat, 5 gel – baterija i 1 vabilica za ptice. Zaplijenjeno je oko 368 kg nelegalno izlovljene ribe. Većina zaplijenjenih materijalno-tehnička sredstva u saradnji sa zaposlenima u Upravi državne imovine i shodno propisima, popisana su i predana Upravi za imovinu. U saradnji sa Agencijom za zaštitu životne sredine i volonterima postavljeno je više kamera zamki (u vlasništvu Agencije) u funkciji monitoringa krivolova.

Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture

Poslove Službe za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture u programskom periodu obavljalo je 9 zaposlenih i šef Službe, koji su bili angažovani na sljedećim poslovima:

- svakodnevnog održavanje ambijentalne higijene oko upravne zgrade NP na Vranjini i objekta na Podhumu, kao i parkinga, dvije plaže i pristaništa;
- čišćenja moračkog i virskog kanala dva puta nedjeljno;
- košenja i čišćenja punkta Stanaj;
- čišćenja ribolovne staze Lesendro i ribolovne staze Morača;
- čišćenja i košenja tvrđave Lesendro i tvrđave Žabljak Crnojevića;
- čišćenja Murića i muričke plaže 2 puta mjesečno;
- čišćenja, košenja i markiranja pješačkih staza 3 puta godišnje i to: Obodska pećina, Ćukovići - R.Crnojevića, Komarno – Poseljani, Zekova Glava, Zebes – Godinje;
- održavanja i markiranja vidikovca Zekova Glava i punktova Stanaj i Vitoja;
- akcijama uklanjanja otpada organizovanim od strane NVO sektora
- popravke mobilijara na prostoru Parka (informativne table, klupe, kante za otpad, pristani, drveni most ispod magistrale i pruge na ulazu u Virpazar)

Tokom ovih aktivnosti prikupljeno je 2.608 vreća otpada, Osim svojih redovnih aktivnosti, zaposleni ove Službe su svakodnevno bili angažovani kao ispomoć Službi fizičke zaštite (oko navoza glisera, zaplijenjenih sredstava i dr.).

Služba za kontrolu i monitoring

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Tokom 2025. godine aktivnosti Službe za kontrolu i monitoring u Nacionalnom parku Skadarsko jezero rezultirale su unapređenjem nivoa nadzora, jačanjem operativne discipline i smanjenjem pojedinih oblika nepravilnosti. Kontinuirano prisustvo na terenu, uz primjenu tehničkog nadzora, omogućilo je pravovremeno identifikovanje nelegalnih aktivnosti i nepravilnosti, kao i pokretanje disciplinskih postupaka, čime je unaprijeđen nivo odgovornosti zaposlenih.

Uspostavljanje unaprijeđenog sistema praćenja i centralizacije podataka doprinijelo je boljem pregledu stanja i efikasnijoj koordinaciji reakcija. Poseban izazov i dalje predstavlja nelegalan izlov ribe, kao dominantan oblik nezakonitih aktivnosti na području Parka, dok je značajan broj nepravilnosti evidentiran i u sistemu naplate ulaznica. Sprovedene mjere u oblasti kontrole naplate i protivpožarne zaštite doprinijele su smanjenju operativnih i ekoloških rizika, kao i sprječavanju značajnijih negativnih posljedica po vodene i kopnene ekosisteme.

Tokom izvještajnog perioda sproveden je redovan nadzor nad primjenom mjera zaštite i zdravlja na radu u organizacionim jedinicama koje djeluju na području Nacionalnog parka Skadarsko jezero, uz kontinuiranu saradnju sa eksternom ovlašćenom firmom sa kojom JPNPCG ima sklopljen ugovor. Ovim pristupom obezbijedena je usklađenost sa zakonskim propisima i unaprijeđena bezbjednost radnog okruženja, sa fokusom na prevenciju povreda na radu.

Ostvareni rezultati potvrđuju potrebu daljeg jačanja sistema nadzora kroz tehničku modernizaciju, unapređenje kadrovskih kapaciteta i razvoj monitoring infrastrukture, sa posebnim fokusom na jačanje kontrole na vodi, suzbijanje nelegalnog izlova ribe i unapređenje operativne discipline, radi dugoročne zaštite ekosistema Nacionalnog parka Skadarsko jezero i dosljedne primjene propisa.

Tokom 2025. godine dominantan oblik nelegalnih aktivnosti bio nelegalan izlov ribe, što potvrđuje izrazito visok pritisak na riblji fond. Značajan broj evidentiranih nepravilnosti u sistemu naplate ulaznica dodatno ukazuje na operativne i organizacione izazove u upravljanju velikim brojem posjetilaca. Evidentirani slučajevi krivolova sa puškom, nelegalne gradnje i nelegalne sječe šume prisutni su u znatno manjem obimu, ali ukazuju na potrebu stalnog nadzora nad korišćenjem prostora i prirodnih resursa. Broj registrovanih požara, iako manji u odnosu na druge kategorije, potvrđuje značaj kontinuiranog protivpožarnog nadzora i brze reakcije.

Ukupna struktura evidentiranih aktivnosti potvrđuje da je prioritet djelovanja Službe za kontrolu i monitoring na Skadarskom jezeru usmjeren na suzbijanje nelegalnog izlova ribe, jačanje terenskog nadzora na vodi i unapređenje kontrole naplate, uz održavanje stalnog nadzora nad ostalim oblicima nelegalnih aktivnosti.

NP Prokletije

Služba fizičke zaštite Nacionalnog parka Prokletije obavlja poslove zaštite dobara Parka i održavanja unutrašnjeg reda, uključujući kontrolu korišćenja dobara i evidentiranje stalnih i privremenih objekata na prostoru Parka. Služba primjenjuje ovlašćenja skladu sa Zakonom o zaštiti lica i imovine, a takođe, sprovodi naplatu dijela naknada za korišćenje dobara. Pored toga, nadzornici usmjeravaju posjetioce na sadržaje Parka, promovišu njegovu vrijednost i saraduju sa institucijama koje doprinose sprječavanju nezakonitih aktivnosti, uključujući inspeksijske službe, policiju, organe lokalne samouprave, kao i organizacije civilnog sektora i NVO.

Radne aktivnosti nadzornika odvijaju se na otvorenom prostoru tokom cijele godine, pri čemu su često izloženi nepovoljnim vremenskim uslovima i visokom riziku od povreda. Osim toga, suočavaju se sa izazovnim i rizičnim situacijama, uključujući susrete sa divljim životinjama, potencijalnim prenosnicima bjesnila, kao i naoružanim licima. Stoga je neophodno obezbijediti nadzornicima odgovarajuća sredstva prinude, u skladu sa Zakonom o zaštiti lica i imovine i

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

Zakonom o nacionalnim parkovima.

U Službi fizičke zaštite NP Prokletije trenutno je angažovano deset (10) zaposlenih, uključujući nadzornike i Šefa službe zaštite, koji ispunjavaju sve uslove propisane unutrašnjim aktima JPNPCG i Zakonom o zaštiti lica i imovine.

Materijalno-tehnička opremljenost Službe zaštite je na nezadovoljavajućem nivou, uslijed zastarjelosti i nedostatka osnovnih sredstava. Kako bi se unaprijedio kvalitet kontrole prostora Parka, neophodno je izvršiti nabavku specijalizovane opreme, uključujući dvoglede, termalne kamere i kamere zamke, terenska vozila i krplje.

Uz Službu fizičke zaštite NP Prokletije veliki doprinos ogleda se i radu Službe za kontrolu i monitoring, te se zajedničkim aktivnostima doprinosi ka boljoj realizaciji aktivnosti. Proces podrazumijeva evidenciju određenih radnji na prostoru Parka prilikom terenskih aktivnosti, koji zatim dostavljaju Službi za kontrolu i monitoring. U cilju unapređenja sistema nadzora i efikasnijeg praćenja stanja na terenu, Služba za kontrolu i monitoring je tokom 2025. godine uvela dnevni bilten, kojim se sve uočene i prijavljene nelegalne aktivnosti evidentiraju na dnevnom nivou, čime je omogućena centralizacija svih uočenih i prijavljenih nepravilnosti na dnevnom nivou i kontinuiran uvid u stanje na terenu. Na ovaj način omogućeno je da u realnom vremenu postoji objedinjeni pregled svih nelegalnih aktivnosti i operativnih nepravilnosti, što značajno doprinosi pravovremenom reagovanju, boljoj koordinaciji službi i unapređenju ukupnog sistema zaštite prostora.

Analiza evidentiranih podataka ukazuje na prisustvo nelegalnih aktivnosti, sa dominantnim učešćem bespravne sječe, ostalih operativnih nepravilnosti, što potvrđuje određeni pritisak na Park i potrebu za stalnim nadzorom.

Postojeći sistem kontrole omogućava pravovremeno evidentiranje i prijavljivanje nepravilnosti, međutim, ograničeni tehnički i kadrovski kapaciteti utiču na obim preventivnog djelovanja i brzinu reagovanja u realnom vremenu. Saradnja sa nadležnim institucijama je uspostavljena, ali zahtijeva dalje jačanje kroz unapređenje tehničkih rješenja i operativne koordinacije.

Tokom izvještajnog perioda sproveden je redovan nadzor nad primjenom mjera zaštite i zdravlja na radu uz kontinuiranu saradnju sa eksternom ovlašćenom organizacijom, sa ciljem unapređenja bezbjednosti radnog okruženja i usklađenosti sa zakonskim propisima.

Terenskim nadzorom i tehničkim monitoringom koje obavljaju dvije službe Sistema JPNPCG rezultiraju smanjenju nepravilnosti i nezakonitih aktivnosti. Ostvareni rezultati potvrđuju potrebu za daljim jačanjem unutrašnjeg nadzora radi dosljedne primjene zakonskih propisa u svim nacionalnim parkovima.

U toku 2025. godine u Nacionalnom parku Prokletije evidentiran je 21 slučaj bespravne sječe na zemljištu u državnoj svojini i 12 slučajeva nelegalne gradnje.

Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture

Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture NP Prokletije obavlja širok spektar aktivnosti usmjerenih na održavanje čistoće i uređenosti prostora parka. Ove aktivnosti uključuju redovno čišćenje površina, postavljanje i održavanje mobilijara, reklamnih tabli i signalizacije, kao i izradu i održavanje objekata namijenjenih prihranjivanju divljih životinja (kada je to dozvoljeno). Takođe, služba sprovodi poslove održavanja šumskog reda, kao i uređenja i čišćenja pješačkih i

edukativnih staza, klupa, stolova i drugih infrastrukturnih elemenata parka.

U toku 2025.godine Služba je imala veći broj akcija kao što su poslovi čišćenja prilaza, čišćenje nelegalnih odlagališta otpada na teritoriji parka preko 200 iznijetih vreća nelegalnog otpada, održavanje kućica - naplatno - ulaznih rampi, zatim održavanje informativnih tabli, uređenje putne infrastrukture i klupa, košenje, a u toku sezone vršili poslove naplate ulaza posjetiocima.

Stručna zaštita nacionalnih parkova

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, u okviru službi zajedničkih poslova, realizaciju poslova koje se tiču stručne zaštite obavlja Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj, koja u svom djelokrugu rada između ostalog, prati stanje ekosistema, biodiverziteta i kulturno historijskog nasljeđa nacionalnih parkova, te eventualno predlaže mjere za njihovu zaštitu, unapređivanje, valorizaciju i sl.

Službom rukovodi šef i u okviru nje postoje dva odjeljenja: Odjeljenje za zaštitu prirodne baštine i Odjeljenje za zaštitu prostora i održivi razvoj. U Službi za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj JPNPCG tokom 2025. godine angažovano je ukupno petnaest (15) zaposlenih i to na poslovima: jedan (1) šef Službe, jedan (1) rukovodilac za zaštitu prirodne baštine, dva (2) stručna saradnika za floru i vegetaciju, jedan (1) stručni saradnik za oblast šumarstva, jedan (1) stručni saradnik za ihtiologiju, jedan (1) stručni saradnik za ornitologiju, jedan (1) stručni saradnik za faunu sisara, jedan (1) rukovodilac Odjeljenja za zaštitu prostora i održivi razvoj, četiri (4) stručna saradnika za zaštitu životne sredine, jedan (1) stručni saradnik za održivi razvoj i jedan (1) stručni saradnik za zaštitu prostora.

Tokom 2025.godine Ugovorom na određeno vrijeme angažovan je jedan (1) stručni saradnik za herpetofaunu, a od septembra 2025.godine i jedan (1) stručni saradnik za šumarstvo.

U Službi u odnosu na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u toku 2025. godine nedostajao je: jedan (1) stručni saradnik za fauna beskičmenjaka, jedan (1) stručni saradnik za fauna sisara i jedan (1) stručni saradnik za floru i vegetaciju.

U okviru Odjeljenja za administrativno tehničke poslove NP Prokletije i NP Durmitor, Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, zaposlen je po jedan (1) stručni saradnik za oblast šumarstva, a u NP Durmitor i jedan (1) stručni saradnik za faunu sisara.

Radni angažman koji se odnosi na realizaciju programom definisanih aktivnosti iziskuje terenski rad i opremu koja je potrebna. U prethodnom periodu za stručne saradnike izvršena je nabavka terenske obuće, kao i oprema neophodna za neke aktivnosti koje su u vezi sa užim stručnim specijalnostima (lupa, meredov mreže, oprema za hvatanje i istraživanje slijepih miševa, detektor truleži, dvogledi, entomološka mreža i dr.). U narednom periodu neophodno je Službu opremiti materijalno tehničkim sredstvima kao što su: terenski automobil, terenska odjeća, pješački štapovi, teleskopi, fotoaparati, play back oprema za monitoring ptica i sl.

U toku izvještajnog perioda Služba za zaštitu prirodne i kulturne baštine i održivi razvoj JPNPCG realizovala je veliki broj aktivnosti koji su bili predviđeni programima upravljanja za svih pet nacionalnih parkova za 2025. godinu.

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

- Nastavljena je inventarizaciju nacionalno i/ili međunarodno značajnih biljnih taksona u: NP Biogradska gora, NP Durmitor, NP Lovćen, NP Prokletije i NP Skadarsko jezero
- Na osnovu raspoloživih podataka u Bazi (flora i vegetacija), za vrste uskog rasprostranjenja i od značaja za praćenje, izražene su mapa distribucije, korišćenjem GIS ili Google Earth programa u NP Durmitor i NP Skadarsko jezero
- Izvršena je analiza stanja dijagnostičkih vrsta na stanišnom tipu 7230 u NP Biogradska gora
- Izvršena je analiza stanja dijagnostičkih vrsta na stanišnom tipu 7140 u NP Biogradska gora
- Kartiran je stanišni tip 4060 planinske i borealne vrištine i sprovedena je analiza stanja u NP Durmitor
- Izvršena je analiza stanja dijagnostičkih vrsta stanišnog tipa alpskih i borealnih vriština (4060) u NP Durmitor
- Dat je kartografski prikaz stanišnih tipova (7140, 7230 i 6410) na Barnom jezeru, sproveden je monitoring sukcesije i date su mjere njihovog očuvanja
- Izvršena je analiza stanja dijagnostičkih vrsta stanišnih tipova na Barnom jezeru (7140, 7230 i 6410)
- Izvršena je analizu stanja dijagnostičkih vrsta na stanišnom tipu *3180 u NP Lovćen
- Kartiran je stanišni tip *4090 Endemične oromediteranske ježolike vrištine u NP Lovćen
- Izvršena je analizu stanja dijagnostičkih vrsta na stanišnom tipu *4090 u NP Lovćen
- Kartiran je stanišni tip *3180 Povremena kraška jezera (turlozi) na prostoru Ropojanskog jezera
- Izvršena je analiza stanja dijagnostičkih vrsta na stanišnom tipu *3180 u NP Prokletije
- Izvršena je analiza stanja dijagnostičkih vrsta na stanišnom tipu *7250 u NP Prokletije
- Praćeno je stanje *Marsilea quadrifolia* na lokalitetu Moračica, zbog mogućeg zarastanja i gubitka staništa
- Nastavljeno je istraživanje za vrstu *Caldesia parnassifolia* na lokalitetima Pančeva oka i Crni žar
- Nastavljene su aktivnosti na očuvanju vrste i zajednice skadarskog hrasta na stanišnom tipu 92A0 u NP Skadarsko jezero
- Nastavljeno je istraživanja distribucije invazivnih vrsta sa akcentom na *Amorpha fruticosa* i *Egeria densa* u NP Skadarsko jezero
- JPNPCG je poslala Izveštaj prema Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine o stanju i uticaju invazivnih vrsta *Amorpha fruticosa* i *Egeria densa* na autohtona staništa.
- Za potrebe monitoringa i prikupljanja podataka o ubiranju divlje flore u komercijalne svrhe izrađena je mobilna aplikacija za svih pet nacionalnih parkova
- Sprovedene su sanitarno-higijenske aktivnosti šumskih ekosistema u: NP Biogradska gora, NP Durmitor, NP Lovćen
- Izrađena je interaktivnu bazu podataka o stanju šumskih ekosistema za svih pet nacionalnih parkova
- Sproveden je monitoring opšteg zdravstvenog stanja šuma u NP Durmitor, NP Lovćen, NP Biogradska gora, NP Prokletije i NP skadarsko jezero
- Sproveden je monitoring dendrometrijskih i ekoloških aspekata šumskih ekosistema u NP Prokletije
- Sprovedene su preventivne mjere u cilju zaštite od požara u svih pet nacionalnih parkova
- Praćeno je stanje značajnih šumskih vrsta: lovora (*Laurus nobilis*) i skadarskog hrasta (*Quercus robur ssp scutariensis*) u NP skadarsko jezero
- Izrađen je Plan gazdovanja šuma u privatnoj svojini u: NP Biogradska gora, NP Durmitor, NP prokletije i NP Lovćen

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

- Imajući u vidu značaj mjera adaptacije i prilagođavanja šumskih ekosistema na globalne promjene klime, sproveo se kontinuirani monitoring šumskih ekosistema. Takođe, mjere adaptacije i prilagođavanja su se sprovele kontinuirano u zavisno od evidentirani promjena u ekosistemima.
- Obezbijedeni su drvni sortimente iz reda sanitara, za potrebe lokalnog stanovništva u NP Biogradska gora, NP Lovćen, NP Prokletije i NP Durmitor
- Nastavljeno je istraživanje i prikupljanje literaturnih podataka o fauni dnevnih leptira u: NP Biogradska gora, NP Durmitor, NP Lovćen, NP Prokletije i NP Skadarsko jezero
- Realizovana su terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune dnevnih leptira sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura 2000 vrste u: NP Durmitor, NP Lovćen, NP Prokletije i NP Skadarsko jezero
- Nastavljeno je istraživanje i prikupljanje literaturnih podataka o fauni vodozemaca i gmizavaca u: NP Biogradska gora, NP Durmitor, NP Lovćen, NP Prokletije i NP Skadarsko jezero
- Realizovana su terenska istraživanja u cilju rekognosciranja faune vodozemaca i gmizavaca sa posebnim osvrtom na zakonom zaštićene i Natura 2000 vrste u: NP Biogradska gora, NP Durmitor, NP Lovćen, NP Prokletije i NP Skadarsko jezero
- Generisani su literaturni i terenski podaci o prisutnosti i stanju ptica grabljivica u: NP Biogradska gora, NP Lovćen i NP Prokletije
- Realizovana su terenska istraživanja ptica grabljivica u: NP Biogradska gora, NP Lovćen i NP Prokletije
- Sprovođen je monitoring ptica gnjezdarica u NP Durmitor
- Vršeno je istraživanje i monitoring kolonijalnih vrsta ptica u Specijalnim rezervatima prirode u NP Skadarsko jezero
- Vršeno je istraživanje i monitoring kolonijalnih vrsta ptica na cjelokupnom prostoru jezera sa akcentom na bjelobradu čigru u NP Skadarsko jezero
- Izvršeno je utvrđivanje zimskog cenzusa vodenih ptica (IWC) u NP Skadarsko jezero
- Sprovođen je monitoring populacija ptica u toku proljećnog i ljetnjeg godišnjeg aspekta u NP Skadarsko jezero
- Sprovođen je monitoring populacije pelikana (*Pelecanus crispus*) cjelogodišnji aspekt u NP Skadarsko jezero
- Praćeno je stanje indikatorskih vrsta ptica u NP Skadarsko jezero
- Sproveden je monitoring rasprostranjenosti i utvrđena su važna područja za očuvanje slijepih miševa u NP Biogradska gora i NP Skadarsko jezero
- Sprovedena su terenska istraživanja diverziteta slijepih miševa u NP Biogradska gora
- Sproveden je monitoring kolonije malog potkovičara (*Rhinolophus hipposideros*) u napuštenoj školi u Tepcima (NP Durmitor) i napuštenom objektu na Kraljevom kolu (NP Biogradska gora)
- Istražena je rasprostranjenost i utvrđena su važna područja za očuvanje slijepih miševa u NP Prokletije
- Vršen je monitoring i kartirana su staništa vidre (*Lutra lutra*) u NP Skadarsko jezero i NP Durmitor (na rijeci Tari)
- Sprovođen je monitoring mrkog medvjeda i utvrđena su najznačajnija staništa za njegovo očuvanje u NP Durmitor, NP Prokletije
- Sprovođen je monitoring divokoze i utvrđena su najznačajnija staništa za njeno očuvanje u NP Durmitor
- Sproveden je monitoring sivog vuka (*Canis lupus*) u NP Durmitor
- Izvršeno je monitoring vrsta iz porodica kuna u NP Prokletije
- Sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede radilo se na daljem uređenju privrednog ribolova u NP Skadarsko jezero

JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU

- U saradnji sa Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju i Upravom za vode, vršen je monitoring hidroloških objekata u skladu sa važećom zakonskom regulativom u NP Durmitor i NP Skadarsko jezero
- Distanционно su se pratile pojave požara u nacionalnim parkovima.

4. PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Preduzeće je osnovano i posluje u skladu sa **Going Concern** principom, odnosno Principom kontinuiranog poslovanja.

ANALIZA BONITETA

Postoje brojni modeli koji se u savremenim uslovima poslovanja koriste za ocjenu kreditnog boniteta i predviđanje vjerovatnoće stečaja preduzeća. Tri modela koji su danas najšire korišćeni su sledeći:

- Altmanov Z-score
- BEX Index
- Zmijewski model

U nastavku je prikazan **Zmijewski model**

Zmijewski model koristi ranije pomenutu ratio analizu koja mjeri performanse, finansijski leveridž i likvidnost privrednog društva kako bi se napravio predikcioni model. Krajnja ocjena ukazuje na vjerovatnoću bankrota: što je veći rezultat to je vjerovatnoća bankrota veća. Postoje samo 2 moguća rezultata finansijske pozicije:

- **Dobra** $P < 0,5$
- **Loša** $P > 0,5$

<i>Zmijewski-Score</i>				
<i>Redni broj</i>	<i>Pozicija</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>
1	<i>Neto dobit</i>	20.334,00 €	13.954,00 €	275.477,00 €
2	<i>Ukupna aktiva</i>	4.266.891,00 €	4.211.571,00 €	4.927.911,00 €
3	<i>X1 (1/2)</i>	0,00	0,00	0,06
4	<i>Ukupne obaveze</i>	1.184.622,00 €	1.009.722,00 €	1.367.206,00 €
5	<i>Ukupna imovina</i>	4.266.891,00 €	4.211.571,00 €	4.927.911,00 €
6	<i>X2 (4/5)</i>	0,28	0,24	0,28
7	<i>Obrtna imovina</i>	515.260,00 €	465.723,00 €	1.190.018,00 €
8	<i>Kratkoročne obaveze</i>	319.574,00 €	302.882,00 €	248.433,00 €
9	<i>X3 (7/8)</i>	1,61	1,54	4,79
Zmijewski-Score		-2,73	-2,94	-2,95

5. PODACI O AKTIVNOSTIMA ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

U narednoj tabeli prikazani su svi seminari, radionice i obuke koji su zaposleni u JPNPCG pohađali tokom 2025. godine.

Naziv seminara, radionice, obuke	Organizator
EUKI Academy Web Seminar: Estimating Your Project's Emission Reductions	EUKI Climate initiative
Uvod u program HORIZON Evropa i predstavljanje klastera 5 - klima, energija i mobilnost	Evropska Unija
Matchmaking događaj - webinar	Con Valore
Forest Connect Expert Meeting	Carinthia University of Applied Sciences (CUAS)
Infomativni dan - program za životnu sredinu i klimatsku akciju - LIFE program	Evropska Unija
Forest Connect Expert Meeting	WWF Bugarska
SWIM Kick-off consortium meeting	Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu
Inspiring urban regeneration	Interreg EUROPE
Implementacioni seminar INTERREG Južni Jadran	Zajednički sekretarijat Interreg Južni Jadran i Ministarstvo Evropskih Poslova
Kick-Off Meeting projekta LASPEH 2.0.	Puglia Region – Department for Environment, Landscape and Urban Quality
Protected Area Management Planning	Food and Agriculture Organisation of the United Nations (FAO)
Online obuka - Participatory and Gender-Sensitive Approaches in Forest and Protected Area Management and Community-Based Natural Resource Management	Food and Agriculture Organisation of the United Nations (FAO)
Klimatske promjene i korišćenje zemljišta u kontekstu upravljanja požarima na otvorenom prostoru	Landscape Fire Management in the Western Balkans (LFMWB)
Online obuka - Enhancing biodiversity & interconnectivity by ecological restoration - ReCo	Interreg Central Europe
Stručna radionica "Heritage Route Development" u okviru EU Horizon 2020 projekta "STECCI - Stone monument Ensembles and the climate change impact"	UDG
Nacionalna radionica u okviru projekta "Roman legacy - Roman Heritage as Thematic Cultural Route of the Danube Region"	Opština Žabljak i JU Muzeji i galerije Podgorice
EUROPARC WEBINAR - EUROPARC Junior rangers	EUROPARC Federation
Workshop on geoheritage management in UNESCO designated	UNESCO
2. Sastanak Koordinacionog tijela za unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	MERS

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

3. Sastanak Koordinacionog tijela za unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	MERS
4. Sastanak Koordinacionog tijela za unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	MERS
5. Sastanak Koordinacionog tijela za unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	MERS
6. Sastanak Koordinacionog tijela za unapređenje upravljanja zaštićenim područjima	MERS
Edukativna posjeta partnera u okviru projekta Forest Connect Capacity Building Program	JPNPCG CZIP
Završna konferencija i Sajam prirode i kulture u okviru budućeg procesa nominacije sliva Skadarskog jezera kao prekograničnog rezervata biosfere.	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera JPNPCG
VII Međunarodna konferencija Parkova Dinarida pod nazivom "Globalne i evropske perspektive zaštićenih područja u Dinaridima"	Parkovi Dinarida
Workshop "Colaboration in European UNESCO Biosphere Reserve"	UNESCO
Događaj: Zaštićena područja, izazovi i mogućnosti saradnje.	Parkovi Dinarida
Eko tura u okviru 11. GMFF 2025. festivala	MERS
Radionica o afričkoj kugi svinja	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Lovački savez Crne Gore
Regional Platform on Large Carnivores. Iskustva djelovanja interventnog tima za velike zvijeri HR-CG-AL.	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
Prva radionica na temu ekološke povezanosti i koridora velikih zvijeri.	JPNPCG CZIP
Druga radionica na temu ekološke povezanosti i koridora velikih zvijeri.	JPNPCG CZIP
1. Konsultativni sastanak povodom izrade Plana upravljanja Parkom prirode Dragišnica Komarnica	MERS
2. Konsultativni sastanak povodom izrade Plana upravljanja Parkom prirode Dragišnica Komarnica	MERS
2. Konsultativni sastanak u vezi izrade Nacionalne strategije biodiverziteta	MERS
Sastanak radne grupe za smanjenje rizika od katastrofa za Opštinu Žabljak	Opština Žabljak
Program obuke za lanac sprovođenja zakona u oblasti zaštite životne sredine	MERS
European Ranger Congress 2025- Rumunija	EUROPARC Federation
Od standarda do ekološkog pakovanja	Institut za standardizaciju Crne Gore ISME
Konferencija „Od inicijative do uticaja: Društvena odgovornost kao mjera održive budućnosti“	Institut za standardizaciju Crne Gore ISME
Prva radionica sa zainteresovanim stranama Izrada Nacionalne strategije biodiverziteta s akcionim planom 2026-2031	MERS, GEF
Okrugli sto Zagađenje poljoprivrednog zemljišta i površinskih voda i uticaj na zdravlje čovjeka	Crnogorska akademija nauka i umjetnosti

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

Jačanje tehničkih i institucionalnih kapaciteta u sektoru voda u Crnoj Gori radi omogućavanja inkluzivnih inicijativa za otpornost na klimatske promjene	MERS Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Global water partnership,
Advances in Water Resources Management - An Introductory Course Related to Sustainability, Water and Climate Change Issues	UNESCO
Budućnost voda u doba klimatskih promjena	Uprava za vode
Radionici za jačanje kapaciteta (Trening) o socijalnim i ekološkim mjerama zaštite	GWP
Obuka za zaštitara tehničara	UPTC Podgorica
Online radionica - Integrirana procjena životne sredine i monitoring zasnovan na Rješenjima zasnovanim na prirodi (NbS)	IDEAM konzorcijumENKI, o.p.s. (CZ)LIMNOS (SLO)TC VOĐE (SLO)ITI (BiH)ENVPRO (CG)
Predstavljanje projekta „Čuvaj da te čuvam“	Evropska kuća Bar
Međunarodna konferencija "Kulturne i kreativne industrije i baština" panel diskusija	Spomen -dom Reževići
Učešće u Strategiji za jačanje upravljanja, promocije i održivog korišćenja kulturnog nasljeđa u Crnoj Gori	Ministarstvo kulture i medija
Radionica u okviru projekta "Supporting the transition to Tourism industry 4.0. in Montenegro driven by technologies"	
Radionica "Zaštita katuna kao kulturnog nasljeđa Crne Gore"	Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije, MERS
Okrugli sto "Nova etnologija-od tradicionalno do postmodernog"	CANU
Nacionalna radionica SMACH , Sustainable Management of Cultural Heritage in the Balkans in Response to Climate Change	Venice International University, Univerzitet Crne Gore kao partner u projektu
Događaj "Unapređenje strateških okvira za AFOLU sektore i izrada druge Nacionalne inventure šuma	Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera
Panel diskusija posvećena očuvanju vrijednosti NP Durmitor i sliva rijeke Tare	JP NPCG, MERS
EU4GREEN BIODIVERSITY WORKSHOP: Invasive alien species in the Western Balkans and the EU	EU4GREEN
Projekat GCF Water Readiness u Crnoj Gori	GWPO
POLLINATE – Unapređenje teritorijalnih politika za rješavanje problema opadanja populacije oprašivača	Parkovi Dinarida
Tribina ženskog preduzetništva u okviru projekta "Razvoj preduzetničkih vještina i kompetencija za seoski biznis u sjevernim opštinama"	Udruženje za afirmaciju i podršku ženama sa invaliditetom "Nova žena"
Konferencija "Razvoj daljinskih sistema grijanja iz obnovljivih izvora energije"	Opština Žabljak
Radionica "Participativno upravljanje u zaštićenim područjima u Crnoj Gori"	Parkovi Dinarida
Četvrti dinarski simpozijum biospeleologije	Hrvatsko biospeleološko društvo
Početnički kurs za sportsko penjanje	Mali alpinistički klub PG
Potencijali za razvoj pilot projekata karbonskog kreditiranja kroz očuvanje i obnovu tresetišta	NVO EKO- TIM

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

Primjena smjernica za održivo poslovanje	MERS
Radionica za pisanja PU NP Durmitor 2026-2030	JPNPCG GEF, ECO tim
Jačanje tehničkih i institucionalnih kapaciteta u sektoru voda u CG radi unaprijeđenja inkluzivnih inicijativa za otpornost na klimatske promjene	GWP - Med
Ekološki inženjering za održivu CG	MERS
Radionica o zaštiti katuna	MERS
Međunarodna konferencija Parkovi Dinarida „globalne perspektive zaštićenih područja u Dinaridima	NVO Parkovi Dinarida
Radionica / obuka za pisanje Planova upravljanja	JPNPCG
Obuka za planinarske vodiče	PSCG
„Kompostiranje u školama i zajednicama“	Parkovi Dinarida, Udruga „Sunce“ NPSJ
Uspostavljanje Wilder Parka	Rewalding Europe
Radionica posvećena planiranju razvoja solarne i vjetroenergije u Prijestonici Cetinje	Eco-Team
Radionica Participativno upravljanje u zaštićenim područjima Crne Gore	Parkovi Dinarida
Obuka za turističkog vodiča	Univerzitet “Mediteran”
Obuka za korišćenje kasa za prodaju ulaznica	NP Lovćen
Obuka: zaštita na radu	DOO “D&D ING”
Obuka za korišćenje softvera za elektronsku naplatu ulaznica	NP Lovćen
Panel “Zajedno za prirodu”	JPNPCG
Zaštićena područja i lokalne zajednice: Izazovi i mogućnosti saradnje	Fond za aktivno građanstvo, Parkovi Dinarida
MED GIAHS projekat: Radionica o zaštiti katuna	MERS, Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije
Međunarodna platforma za velike zvijeri	Sekretarijat DiBaPi Platforme za velike zvijeri , Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede , MERS, Park Prirode Piva , Parkovi Dinarida uz podršku WWF Adria.
Obuka: Jačanje saradnje i razumijevanja među sudijama, tužiocima, inspekcijom, rendžerima i policijom u sprovođenju zakonodavstva o zaštiti prirode	MERS, Centar za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu, Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore
Forest Connect: II nacionalna obuka na temu ekološke povezanosti i koridora	JPNPCG, CZIP
Sedma konferencija Parkova Dinarida	Parkovi Dinarida
Seminar Efikasno delegiranje	Privredna komora Crne Gore, Elite Academy Balkans
Seminar Efikasno upravljanje hibridnim timovima	Privredna komora Crne Gore, Elite Academy Balkans

6. INFORMACIJE O OTKUPU SOPSTVENIH AKCIJA, ODNOSNO UDJELA

Pravno lice u toku 2024. godine, nije otkupljivalo sopstvene akcije/udjele.

7. POSLOVNE JEDINICE

U Centralnom registru privrednih subjekata kao poslovne jedinice preduzeća su upisane unutrašnje organizacione jedinice preduzeća: NP Skadarsko jezero, NP Prokletije, NP Durmitor, NP Biogradska gora i NP Lovćen.

U organizacionim jedinicama Preduzeća obavljaju se poslovi iz djelatnosti preduzeća u skladu sa specifičnostima pojedinačnih Nacionalnih parkova, a istima rukovodi direktor Nacionalnog parka.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta JPNPCG je propisano da se djelatnost u unutrašnjim organizacionim jedinicama obavlja u okviru:

- Odjeljenja za administrativno tehničke poslove,
- Službe za fizičku zaštitu,
- Službe za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture, i
- Odjeljenja za naplatu.

8. PODACI O FINANSIJSKIM INSTRUMENTIMA OD ZNAČAJA ZA PROCJENU FINANSIJSKOG POLOŽAJA I USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

Preduzeće ne posjeduje finansijske instrumente koji su od značaja za procjenu finansijskog položaja.

9. CILJEVI I METODE ZA UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZIKOM

Sistem upravljanja rizicima je proces kojim organizacije metodološki vode računa o rizicima povezanim s njihovim aktivnostim a radi postizanja kontinuirane dobiti, kako unutar svake aktivnosti, tako i cjelokupnom portfoliju aktivnosti. Cilj sistema upravljanja rizicima u preduzećima je stvaranje vrijednosti smanjenje posledica rizika. Rizik likvidnosti predstavlja rizik da li će Društvo uspjeti da ispuni svoje finansijske obaveze.

Rizik kamatnih stopa se reguliše ugovorenom fiksnom kamatnom stopom koja se ne može mijenjati tokom ugovorenog perioda. Društvo namjerava da u okviru upravljanja kapitalnim rizikom obezbijedi nastavak poslovanja na neodređeno vrijeme, u tom smislu kontroliše, da li je sopstveni kapital iznad minimalnih zahtjeva.

JP Nacionalni parkovi na godišnjem nivou planiraju prihode i rashode za svaku aktivnost odnosno budžetsku liniju i prati se potrošnja odnosno priliv sredstava. U jednom manjem dijelu Društvo se finansira iz državnog budžeta, dok se najveći dio oko 80% finansira iz sopstvenih prihoda. Prihodi se generišu iz naplate naknada koje su definisane Odlukom o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova. Za svaku naknadu postoje jasno definisane procedure kako se naplaćuje i na kojim mjestima. U toku godine vrši se i kontrola na svim

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

mjestima na kojima se vrši naplata prihoda. Praćenje naplate naknada i njihovo držanje u okviru planiranog smanjuje posljedice rizika.

Kamatne stope ne utiču direktno na poslovanje preduzeća, trenutno postoji obaveza reprograma duga prema Poreskoj upravi.

U posmatranom period Društvo redovno izmiruje svoje obaveze iz sopstvenih i budžetskih sredstava.

10. INFORMACIJE O IZLOŽENOSTI RIZICIMA CIJENA, KREDITNIM RIZICIMA, RIZICIMA LIKVIDNOSTI I RIZICIMA NOVČANOG TOKA

Pravno lice u najvećoj mjeri je izloženo sledećim rizicima:

a) Rizici cijena

Rizici cijena mogu uticati na Preduzeće. Kupovna moć stanovništva može uticati na prihode u manjoj mjeri. Najveći dio sopstvenih prihoda Preduzeća ostvaruje se iz prihoda od ulaznica. Postoje godišnje ulaznice, koje se mogu kupiti i koristiti za sve nacionalne parkove tokom godine. Povećanje cijene ulaznice pozitivno bi uticalo na poslovanje Preduzeća i smanjilo rizike. Posebno, povećanje cijene kada je najveća posjeta turista u ljetnjim mjesecima.

b) Kreditni rizici

Preduzeće trenutno isplaćuje jednake mjesečne rate za kredit iz prethodnog perioda prema IRF-u i nema većih kreditnih rizika. Takođe isplaćuje se redovno i reprogram duga prema Poreskoj upravi.

c) Rizici likvidnosti

Rizik likvidnosti postoji u zimskim mjesecima kada nema naplate naknada, posebno naplate od ulaznica u nacionalnim parkovima. Tada se troši akumulacija sopstvenih sredstava i subvencije iz budžeta. Početkom turističke ljetnje sezone kada kreće veći priliv sopstvenih sredstava rizik likvidnosti se smanjuje.

d) Rizici novčanog toka

Novčani tokovi prikazuju priliv i odliv novca, odnosno novčanih ekvivalenata. Upravljanje novčanim tokovima važno je kako bi društvo moglo redovito plaćati svoje obveze prema zaposlenima, dobavljačima i kreditorima. Društvo koje ima dovoljno novca za pravovremeno podmirivanje svojih obveza smatra se likvidnim. Novčani tokovi društva prikazani su u izvještaju o novčanim tokovima.

11. CILJEVI I POLITIKE U UPRAVLJANJU FINANSIJSKIM RIZICIMA, RIZICIMA I NEIZVJESNOSTIMA POSLOVANJA

Pravno lice kao cjelina i njegovi sastavni organizacioni djelovi su obavezni da kreiraju svoje procjene rizika na osnovu istih kriterijuma. Svi odgovorni u pravnom licu i izvan njega su obavezni da izvještavaju o značajnim promjenama postojećih identifikovanih rizika, novim prijetnjama i mogućnostima u skladu sa dinamikom kako nastaju.

Registri rizika koje vodimo, redovno se osavremenjavaju koristeći finansijske, operativne i uticaje na poslovnu reputaciju društva kao i vjerovatne rezultate i rangove identifikovanih rizika. Procjena se takođe bavi mjerama upravljanja rizikom identifikovanim sa datumima kompletiranja takvih mjera. Takođe, procjenjuje se efektivnost takvih mjera.

Da bi pravno lice efikasno upravljalo navedenim rizicima, potrebno je da primijeni novi koncept formiranja Enterprise Risk Management (ERM) ili službu upravljanja rizicima koja zahtijeva integrisano upravljanje finansijskim, operativnim, strateškim i drugim rizicima u skladu sa poslovnom politikom i ostvarenjem kratkoročnih i dugoročnih ciljeva poslovanja.

Standard revizije MRevS 701 - Saopštavanje ključnih revizorskih pitanja - uključuje, i poseban akcenat stavlja na analizu rizika u kontekstu otkrivanja nedostataka u pravnom licu koji se odnose na povećan rizik materijalno pogrešnog iskaza ili značajan rizik identifikovan u skladu sa MRevS 315 (značajne promjene koje su se desile u odnosu na prethodni finansijski period; određene vrste transakcija u kojima je revizor naišao na poteškoće prilikom sprovođenja revizorskih postupaka, promjene u okruženju entiteta, finansijskim uslovima ili aktivnostima koje imaju značajan uticaj).

U finalnoj fazi se konsolidovana procjena rizika za pravno lice prezentira izvršnom direktoru, Odboru za reviziju i Odboru direktora. Sintetički sumarni pregledi procjena rizika za niže organizacione djelove društva su predmet informisanja viših nivoa menadžmenta.

U nastavku dajemo Izvod iz **Registra rizika** za naše pravno lice koji mogu uticati na finansijsko upravljanje i neizvjesnost poslovanja:

Šifra rizika	Naziv rizika	Pregled postojećih kontrola	Index rizika
NP 11	Odstupanje u sprovođenju Finansijskog plana, Plana javnih nabavki i Plana objekata privremenog karaktera	Postojeći zakoni i podzakonska akta, Statut	12
NP 12	Trošenje sredstava mimo finansijskog plana JP NP CG	Postojeći zakoni i podzakonska akta, Statut	9
NP 14	Neadekvatno praćenje razvojnih projekata i neblagovremena realizacija odobrenih projekata	Postojeći zakoni i podzakonska akta, Statut	15
NP 22	Ne ispituje primjenu računovodstvenih standarda u pripremi finansijskih obračuna,	Postojeći zakoni i podzakonska akta, Statut	10

**JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE
IZVJEŠTAJ MENADŽMENTA ZA 2025. GODINU**

	finansijskih planova, analiza i izvještaja		
NP 24	Neažurno praćenje sprovođenja Plana javnih nabavki i Finansijskog plana	Postojeći zakoni i podzakonska akta, Statut	10
NP 46	Nedovoljno učešće na planu mjera finansijske politike Preduzeća	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	6
NP 146	Nedovoljna kontrola u Upravi i po parkovima	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	15
NP 178	Neusaglašenost finansijskog plana sa realnim prioritetima JP NP	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	20
NP 180	Greške u obračunu	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	12
NP 182	Ne primjenjuju se računovodstveni standardi u pripremi i izradi finansijskih izvještaja	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	12
NP 194	Nepoštovanje rokova za izmirenje obaveza i naplatu potraživanja	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	20
NP 232	Propusti prilikom planiranja nabavki i sprovođenja postupka javnih nabavki	Postojeći zakoni i podzakonska akta, interna akta	16

1. OPŠTI PODACI O DRUŠTVU

Svoju djelatnost Društvo obavlja pod nazivom „Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore“- Podgorica, (u daljem tekstu Društvo).

Dana 03.06.2003. godine u Centralnom registru privrednih subjekata u Podgorici, Društvo je registrovano kao ustanova za djelatnost botaničkih i zooloških vrtova i nacionalnih parkova, sa sjedištem u Podgorici i registarskim brojem 5-80013171/001. Posljednja promjena podataka u Centralnom registru Privrednih subjekata u Podgorici izvršena je 25.09.2024. godine, registracijom promjene podataka, pod registracionim brojem 5-80013171/20

Društvo je za godinu koja se završava na dan 31.12.2025. obavljalo privrednu djelatnost sa sledećim registracionim oznakama:

Pun naziv Društva: „JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE” - Podgorica;

Skraćeni naziv: JAVNO PREDUZEĆE ZA NACIONALNE PARKOVE CRNE GORE;

Mjesto: Podgorica;

Adresa: Trg Bećir Bega Osmanagića br 16;

Šifra osnovne djelatnosti: 9014;

Naziv osnovne djelatnosti: Djelatnost botaničkih i zooloških vrtova i nacionalnih parkova;

Matični broj: 02039460;

Poreski identifikacioni broj: 02039460;

PDV broj: 30/31-02889-1;

Oznaka i broj rješenja u Centralnom registru privrednih subjekata: 80013171;

Prosječan broj zaposlenih u 2025. godini je bio 333, dok je na dan 31. 12. 2025. bilo zaposleno 327 lice.

U skladu sa članom 5. Zakona o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 145/21) Društvo je razvrstano kao srednje pravno lice.

Finansijsko računovodstvo odvija se preko softvera za obradu podataka i obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena. Glavna knjiga finansijskog računovodstva odgovara načelima urednog knjigovodstva.

Finansijski iskazi su odobreni za izdavanje od strane Upravnog odbora i Izvršnog direktora dana 23.04.2025. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH ISKAZA

2.1. Osnove za sastavljanje finansijskih iskaza

2.1.1. Izjava o usaglašenosti

Finansijski iskazi Društva su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni list CG", br. 84/2025) i drugim računovodstvenim propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori.

2.1.2. Uticaj i primjena novih i revidiranih MSFI i MRS

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu MRS odnosno MSFI koji su bili u primjeni na dan 1. januara 2013. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Crne Gore.

Na osnovu Zakona o računovodstvu, Društvo je u obavezi da sastavlja finansijske iskaze po MRS - Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno po MSFI- Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, koje je objavio IASB - Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i utvrdio i objavio organ državne uprave nadležan za poslove finansija, odnosno pravno lice kojem je povjereno vršenje tih poslova, koje je od odgovarajućeg organa IFAC- Međunarodna federacija računovođa, dobilo pravo na prevod i objavljivanje. Nadležno pravno lice kome su povjereni poslovi računovodstva u navedenom smislu je Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore.

Do datuma sastavljanja finansijskih iskaza za 2025. godinu izvršen je prevod i objavljivanje zvaničnih tekstova MRS/MSFI koji su na snazi za računovodstvene periode koji počinju 01. januara 2009. godine ili kasnije, ne uključujući izmjene koje još nisu stupile na snagu. Institut sertifikovanih računovođa Crne Gore, kao nadležno pravno lice, 12.07.2022. godine izdao je obavještenje u kome je navedeno da od prevedenih i zvaničnih tekstova MSFI u Crnoj Gori, MSFI 16-Lizing i MSFI 14-Regulisana vremenska razgraničenja se primjenjuje od 01.01.2021. godine, a od 01.01.2024 godine je stupila na snagu zvanična primjena MSFI 9 (za privredu) i MSFI 15.

Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene Standarde i tumačenja i nakon ustanovljavanja Standarda i tumačenja koji su relevantni za Društvo, ima namjeru da iste primjeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu obavezni za primjenu u Crnoj Gori. Rukovodstvo Društva je izabralo da primjeni Standarde na način kako je to navedeno u obavještenju Instituta serifikovanih računovođa od 12.07.2022. godine.

S obzirom na naprijed navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahtjeva MSFI, računovodstveni propisi u Crnoj Gori mogu odstupati od zahtjeva MSFI, što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih iskaza. Shodno tome, priloženi finansijski iskazi se ne

moгу smatrati finansijskim iskazima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 »Prezentacija finansijskih izvještaja«.

2.2. Prezentacija finansijskih iskaza

Finansijski iskazi su prikazani u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica (Sl.list CG br. 11/20, 39/21, 13/2022 i ispravka sl.broj. 139/2022 od 16.12.2022. godine).

Finansijski iskazi Društva su iskazani u evrima (EUR), osim ukoliko nije drugačije navedeno. Euro predstavlja zvaničnu izvještajnu valutu u Crnoj Gori i to je istovremeno i funkcionalna valuta Društva.

Usporedni podaci prikazani su u EUR-ima na dan 31. decembar 2024. godine. U prikazu podataka obezbeđena je uporedivost na svakoj bilansnoj poziciji, za iskaze o finansijskoj poziciji (Bilans stanja) iskaz o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha).

2.3. Računovodstveni metod

Finansijski iskazi su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim ukoliko MSFI ne zahtjevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u računovodstvenim politikama.

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primjenjuje u svim periodima prezentiranim u ovim finansijskim iskazima.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski iskazi su pripremljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, što podrazumijeva da će Društvo nastaviti svoje poslovanje i u budućnosti.

2.6. Primjena MSFI 9 i MSFI 15

U skladu sa odlukom Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore, Društvo je za potrebe pripreme finansijskih iskaza na dan i za godinu koja se završila 31.12.2025. godine primijenilo standarde MSFI 9-Finansijski instrumenti i MSFI 15-Poslovni prihodi od ugovora sa kupcima. Pri tom, Društvo se opredijelilo za kumulativni pristup koji ne zahtijeva korekciju usporednih podataka za efekte prve primjene ovih standarda. Efektivni datum prve primjene ovih standarda je 01.01.2024. godine. Analiza efekata prve primjene data je u nastavku.

Primjena MSFI 9 (Finansijski instrumenti)

MSFI 9 utvrđuje zahtjeve za priznavanje i mjerenje finansijske imovine, finansijskih obaveza i nekih ugovora o kupovini ili prodaji nefinansijske imovine. MSFI 9 zamjenjuje MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje.

Klasifikacija i odmjeravanje

Finansijska sredstva po MSFI 9 se klasifikuju u tri osnovne kategorije: naknadno odmjerena po amortizovanoj vrijednosti, fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat ili fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Klasifikacija zavisi od poslovnog modela entiteta za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristika ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva. Društvo ne posjeduje derivatna finansijska sredstva ili obaveze koja bi zahtijevala primjenu računovodstva hedžinga. Obzirom da Društvo nema kompleksna finansijska sredstva i da se ona najčešće drže do dospijeca odnosno naplate, primjena MSFI 9 nije imala značajnog uticaja na klasifikaciju finansijskih sredstava u finansijskim izvještajima Društva.

Usvajanje MSFI 9 nije imalo značajnog uticaja na računovodstvene politike Društva koje se odnose na finansijske obaveze.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

Novi model umanjena vrijednosti Društvo primjenjuje na finansijsku imovinu na način da se model „nastalih gubitaka „ iz MRS 39 zamjenjuje modelom „očekivanih kreditnih gubitaka“. Za potrebe procjene očekivanih kreditnih gubitaka Društvo koristi matrice ispravke vrijednosti formirane na bazi istorijskog kretanja naplativosti potraživanja. Društvo je sprovedo analizu efekata koje primjena ECL modela ima na stanje na dan 01.01.2024 godine. Na bazi sprovedene analize utvrđeno je da prva primjena MSFI 9 nema materijalno značajan uticaj na umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava.

Umanjenje finansijske imovine - ispravka finansijske imovine za očekivani kreditni gubitak (u daljem tekstu ECL). Društvo, na osnovu predviđanja, procenjuje ECL za dužničke instrumente mjerene po principu amortizacionog troška (osim kredita datih zaposlenima) i za ugovornu imovinu. Društvo mjeri ECL i priznaje neto gubitke od umanjena vrijednosti finansijskih i ugovornih sredstava na svaki datum izvještavanja.

Mjerenje ECL odražava: (i) nepristrasan i vjerovatnoćom ponderisan iznos koji se utvrđuje vrijednovanjem niza mogućih ishoda, (ii) vremensku vrijednost novca i (iii) sve razumne i podržane informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova i napora na kraju svakog perioda izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih uslova. Dužnički instrumenti mjereni u AC, trgovinska i druga potraživanja, dati zajmovi i ugovorna imovina predstavljeni su u izvještaju o finansijskom položaju umanjenom za ispravku ECL-a. Društvo primjenjuje pojednostavljeni pristup za umanjenje trgovanja i potraživanja od zakupa. Za ostala finansijska sredstva Društvo primjenjuje model umanjena vrijednosti zasnovan na tri nivoa promjena u kreditnom kvalitetu od početnog priznavanja. Finansijski instrument koji kod početnog priznavanja nije umanjen kreditom klasifikovan je kao Faza 1. Finansijska imovina u Fazi 1 ima svoj ECL izmjeren u iznosu jednakom dijelu životnog doba ECL koji je rezultat nepodmirenih događaja koji su mogući u narednih 12 mjeseci ili do ugovorenog dospijeca, ako je kraće („12 mjeseci ECL“). Ako Društvo identifikuje značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja, sredstvo se prenosi u Fazu 2 i njegova ECL se mjeri po ECL-u tokom životnog vijeka, odnosno do ugovornog dospijeca, ali uzimajući u obzir očekivana plaćanja unaprijed, ako postoji („Doživotna ECL). Ako

Društvo utvrdi da je finansijsko sredstvo obezvrijeđeno (korisnik kasni sa plaćanjima, kompanija je u finansijskim problemima), sredstvo se prenosi u Fazu 3 i njegov ECL se mjeri kao doživotni ECL.

Kategorizacija, procenti ispravke i starost potraživanja od zaposlenih je kako slijedi:

A- Dobra aktiva- 0,5% ispravka, starost potraživanja do 30 dana

B1 - od 30 do 60 dana 2%

B2 - od 60 do 90 dana 7%

C1- od 90 do 120 dana - 15% ispravka

C2 - od 120 dana do 150 dana - 22%

D1 - od 150 do 180 dana - 32% ispravka

D2 - od 180 do 360 dana - 45% ispravka

E - od 360 dana - 100% ispravka

3.OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Pravila procjenjivanja

Osnovne računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja godišnjeg računa za 2025. godinu su sljedeće:

3.1. Prihodi

Prihod se priznaje u bilansu uspjeha kada je povećanje ekonomskih koristi povezano sa povećanjem sredstva ili smanjenjem obaveza koje mogu pouzdano da se izmjere, odnosno da priznavanje prihoda nastaje istovremeno sa priznavanjem povećanja sredstava ili smanjenja obaveza.

Prihodi su bruto prilivi ekonomskih koristi u određenom periodu, koji se ostvaruju iz redovnih aktivnosti Društva, kada ovi prilivi dovode do povećanja njegovog kapitala, osim onih povećanja koji se odnose na unose vlasnika u kapital. Pod prilivom se podrazumjeva i neto priliv ekonomske koristi nastao prodajom materijala i stalnih sredstava (dobici).

3.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju sve troškove direktno vezane za izvršenje osnovne djelatnosti Društva.

Priznavanje rashoda vrši se istovremeno sa priznavanjem prihoda radi kojih su ti rashodi nastali (princip sučeljavanja prihoda i rashoda), odnosno priznati rashodi direktno se povezuju sa priznatim prihodima u poslovnom rezultatu obračunskog perioda. Rashodi se priznaju u obračunskom periodu i onda kada je nastala obaveza a nema uslova da se priznaju kao bilansna pozicija imovine.

3.3. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju prihode od kamata po osnovu potraživanja i plasmana kao i rashode kamata. Prihodi i rashodi od kamata se iskazuju u momentu obračuna prema ugovorenim kamatnim stopama.

Finansijski prihodi i rashodi obuhvataju pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu preračunavanja transakcija u stranoj valuti, kao i monetarne aktive i pasive.

Takođe, prihodi po osnovu dugoročno uložениh sredstava u preduzeća i banke iskazuju se u bilansu uspjeha kao finansijski prihodi u periodu u kome su nastali.

3.4. Troškovi zarada i ostali lični rashodi

U skladu sa propisima Crne Gore, Društvo je u obavezi da obustavi i uplati, u ime zaposlenih, doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima.

Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Nakon izvršenih uplata doprinosa, Društvo nema daljih zakonskih obaveza u pogledu budućeg plaćanja doprinosa ukoliko fond nema dovoljno sredstava da isplati sve beneficije zaposlenima koji su se penzionisali. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji se može refundirati ili u iznosu za koji se može umanjiti buduća obaveza za plaćanje doprinosa.

3.5. Porez na dobit

Tekući porez na dobit

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02, 80/04 i "Sl. list C G", br. 40/08, 86/09, 73/10,

40/11,14/12, 61/13 , 55/16 ,146/21, 152/22, 28/23, 125/23 i 88/2024.). Konačni iznos obaveze poreza na dobit utvrđuje se primjenom progresivnih poreskih stopa u zavisnosti od iznosa poreske osnovice utvrđene u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobit prikazanu u zvaničnom bilansu uspjeha koji se koriguje za stalne razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Crne Gore. Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u Bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda po odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica (čl. 8 i 9 za usklađivanje prihoda i čl. 10 do 24 za usklađivanje rashoda).

Propisi u Crnoj Gori ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

3.6. Odloženi porez na dobit

Odložena poreska obaveza je iznos poreskih obaveza koje će biti plaćene u budućim periodima. Odložene poreske obaveze nastaju usled različitog načina utvrđivanja računovodstvene i oporezive dobiti. Odloženi porez utvrđuje se primjenom važeće ili očekivane poreske stope na oporezive privremene razlike.

Porezi i doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge zakonske obaveze koje ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze i doprinose koji se plaćaju po republičkim i opštinskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su iskazani u bilansu uspjeha u okviru ostalih poslovnih rashoda.

3.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Ova imovina obuhvata zemljište, građevinske objekte, postrojenja i opremu, ostala sredstva čiji je očekivani vijek upotrebe duži od jedne godine.(knjige u biblioteci, djela likovnih umetnika, spomenike kulturne i istorijske spomenike) i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi, avanse date za njihovu nabavku i ulaganje na tuđim nekretninama i postrojenjima. Početno priznavanje vrši se po nabavnoj vrijednosti koju čini fakturna vrijednost nabavljenih sredstava, uvećana za sve zavisne troškove nastale do njihovog stavljanja u upotrebu.

Ukoliko knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od tržišne vrijednosti, u skladu sa paragrafom 31 MRS 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, procjena se vrši po poštenoj vrijednosti. Pozitivni efekti procjene evidentiraju se u korist revalorizacione rezerve. Negativni efekti procjene smanjuju revalorizacionu rezervu a ako revalorizaciona rezerva ne postoji, negativni efekti procjene terete rashode obezvređenja.

Građevinski objekti, postrojenja i oprema amortizuju se u toku korisnog vijeka.

Amortizacija nekretnina postrojenja i opreme se obračunava na nabavnu odnosno procjenjenu, poštenu vrijednost na početku godine kao i na nekretnine, postrojenja i opremu stavljenju u upotrebu u toku godine, primjenom proporcionalnog metoda u toku procjenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

3.8. Amortizacija i rezervisanja

Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina i opreme obračunava se proporcionalnom metodom primjenom stopa koje se utvrđuju na osnovu procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava.

Prema pravilniku o računovdstevnim politikama amortizacija se obračunava počevši od narednog mjeseca za novonabavljena osnovna sredstva primjenom sledećih amortizacionih stopa:

Amortizacione stope:	%
Poslovne i uprave zgrade od tvrdog materijala, stanovi, asfaltne i parking površine, pristaništa	2,50
Montažne zgrade, vodovod i podzemni rezervoari	5,00
Rasadnik, ribnjak, motorna vozila i čamci, putnički automobili, telefonske centrale, ugostiteljska oprema,	10,00
oprema za vršenje djelatnosti u šumarstvu, kancelarijski namještaj,	
Sporedni građevinski objekti, kamioni, cistijerne, vučna vozila, tegljači, motocikli, mopedi, džipovi, kombi vozila,	15,00
mjerni, kontrolni uređaji, uređaji i ostala oprema za čišćenje i održavanje, informatička oprema, klima uređaji	
Nematerijalna ulaganja, telefonske garniture i telefonski aparati,	20,00
Specijalni i univerzalni alat	

3.9. Zalihe

3.9.1. Zalihe materijala, rezervnih djelova i inventara sa jednokratnim otpisom i robe procenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata faktornu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke. Neto faktorna vrijednost je faktorna vrijednost umanjena za popuste i rabate. Obračun izlaza zaliha materijala i rezervnih djelova, sitnog inventara vrši se po FIFO metodi. Obračun izlaza, prodaje zaliha robe, vrši se po FIFO metodi.

Zalihe materijala, rezervnih djelova, sitnog inventara i robe koje nemaju upotrebnu vrijednost, kao i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima otpisuju se na teret rashoda perioda.

3.9.2 Dati avansi za zalihe i usluge obuhvataju avanse date za nabavku materijala, robe i usluga, zaduženjem ovog računa u korist računa sa kojeg je izvršeno plaćanje avansa. Ukoliko postoji vjerovatnoća da Društvo neće biti u stanju da realizuje sve dospjele iznose datih avansa prema ugovorenim uslovima, vrši se ispravka vrijednosti datih avansa.

3.10. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca, potraživanja iz specifičnih poslova, druga potraživanja, potraživanja za više plaćen porez na dobit i potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost.

3.11. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni, depoziti po viđenju kao i kratkoročna visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo konvertovati u poznate iznose gotovine, uz beznačajan rizik od promjene vrijednosti.

3.12. Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju unapred obračunate troškove (troškovi koji se odnose na budući obračunski period), potraživanja za nefakturisani prihod, razgraničene troškove po osnovu obaveza (unaprijed obračunate kamate, na primjer) i ostala aktivna vremenska razgraničenja.

3.13. Kapital obuhvata: osnovni kapital, ostali osnovni kapital, emisionu premiju, rezervni kapital (zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve, nerealizovane dobitke po osnovu hartija od vrijednosti, neraspoređenu neto dobit ranijih ili tekuće godine i upisani neplaćeni kapital.

Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrijednosti i gubitak iz ranijih godina i tekuće godine su ispravka vrijednosti kapitala.

Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva se smanjuje u korist neraspoređene dobiti ranijih godina kada se

- sredstvo od koga potiče revalorizaciona rezerva u potpunosti amortizuje ili prodava po cijeni iznad sadašnje vrijednosti,
- za iznos gubitka prodatog sredstva od koga potiče revalorizaciona rezerva do visine revalorizacione rezerve.

Gubitak iznad vrijednosti kapitala je razlika između ukupnog gubitka i kapitala.

3.14. Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku,
- rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava,
- rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih, i

- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove (sudske troškove).

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a smanjuju se u momentu nastanka troškova za koje je izvršeno rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja ukidaju se u korist ostalih prihoda.

3.15. Dugoročne obaveze obuhvataju obaveze po dugoročnim kreditima i dugoročne obaveze po finansijskom lizingu. Dugoročne obaveze iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

3.16. Odložene poreske obaveze kvantificiraju se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i MRS 12 - Porez na dobit, a evidentiraju se na teret poreskih rashoda perioda.

3.17. Dugoročni odloženi prihod i primljene donacije obuhvataju primljene donacije i državna davanja u slučaju kada se od države dobijaju uslovi koji tek treba da se ispune a u skladu sa MRS 20 i ostalim relevantnim MSFI. Ova davanja se ne priznaju odmah kao prihod već postepeno u mjeri u kojoj se ispunjavaju postavljeni uslovi.

3.18. Zajmovi

Zajmovi od pravnih lica iskazani su po nominalnoj vrijednosti. Za pozajmljena sredstva je ugovorena kamata.

3.19. Obaveze iz poslovanja obuhvataju primljene avanse, depozite i kaucije, dobavljače, izdate mjenice i čekove povjeriocima i obaveze iz specifičnih poslova. Obaveze iz poslovanja iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

3.20. Ostale kratkoročne obaveze

3.20.1. Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada obuhvataju neto zarade i naknade zarade, kao i naknade zarada koja se refundiraju i poreze i doprinose po navedenim osnovama na teret zaposlenog i na teret poslodavca.

3.20.2. Druge obaveze obuhvataju obaveze za kamate, troškove finansiranja, dividende, za učešće u dobitku, obaveze prema zaposlenima, članovima upravnog i nadzornog odbora, obaveze prema fizičkim licima za naknade prema ugovorima i ostale obaveze.

3.21. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda obuhvataju obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost, obaveze za akcize, obaveze za poreze, carine i druge dažbine, obaveze za doprinose na teret troškova i ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine.

3.22. Obaveze po osnovu za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobit koji je utvrđen u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

4. OBJELODANJIVANJA UZ FINANSIJSKE ISKAZE

4.1. Prihodi

	(u Eur)	
Poslovni prihodi	2025.	2024.
Prihodi od prodaje	4.917.104	3.942.230
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	1.216.538	1.277.226
	6.133.642	5.219.456

4.2. Ostali prihodi

	(u Eur)	
	2025.	2024.
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	6.217	1.557
Prihodi od smanjenja obaveza	930	4.685
Prihodi od ispravke greške ranijih perioda	1.880	861
	9.027	7.103

4.3. Troškovi nabavne vrijednosti i troškovi materijala

	(u Eur)	
	2025.	2024.
Nabavna vrijednost prodane robe	10.897	11.841
Troškovi kancelarijskog i pomoćnog materijala	128.733	241.083
Troškovi goriva i energije	149.968	141.165
	289.598	394.089

4.4. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

	2025.	(u Eur) 2024.
Troškovi zarada i naknada zarada neto	3.277.790	3.169.258
Troškov i poreza i doprinosa na zarade na teret poslodavca	573.382	871.083
	3.851,172	4.040.341

4. 4. 1. Troškovi zarada rukovodećeg osoblja

	2025.	(u Eur) 2024.
	138.902	124.397
	138.902	124.397

4.5. Troškovi amortizacije

	2025.	(u Eur) 2024.
Troškovi amortizacije građevinskih objekata	56.403	80.511
Troškovi amortizacije opreme	78.810	47.871
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	16.067	11.152
Troškovi amortizacije vozila i plovila	88.681	87.592
Troškovi amortizacije inventara	15.228	7.618
Ukupni troškovi amortizacije	255.189	234.744

4.6. Troškovi rezervisanja

(u Eur)

	2025.	2024.
Troškovi rezervisanja za sudske sporove	800.000,00	88.944
Troškovi rezervisanja za otpremnine za penzije	69.202	6.577
Troškovi rezervisanja za jubilarne nagrade	2.466	3.524
Ukupni troškovi rezervisanja	871.668	99.045

4.7. Ostali poslovni rashodi

(u Eur)

	2025.	2024.
Troškovi zakupa	77.017	78.822
Troškovi mobilne telefonije	27.090	17.944
Ostali nematerijalni troškovi	108.449	129.281
Troškovi osiguranja	42.327	31.876
Troškovi advokatskih usluga	45.987	54.527
Troškovi komunalnih usluga	33.511	9.041
Troškovi reprezentacije	8.544	10.324
Troškovi provizije banaka.	33.699	25.865
Ostali troškovi neproizv.usluga	177.343	50.641
	553.967	408.321

4.8. Ostali rashodi iz poslovanja

	(u Eur)	
	2025.	2024.
Rashodi od otpisa	22.232	15.727
Rashodi po osnovu isp.greške prethodnog perioda	21.108	16.537
	43.340	32.264

4.9. Finansijski prihodi i rashodi

	(u Eur)	
	2025.	2024.
Prihodi od kamata	0	
Prihodi od kamata	0	0
Drugi finansijski prihodi	0	289
Rashodi kamata	600	
Rashodi kamata	600	2.090
Rashodi po osnovu vrijednosnog usklađivanja	4.219	8.742
Neto finansijski prihod	(4.819)	(10.543)

4.10. Rezultat prije oporezivanja

	(u Eur)	
	2025.	2024.
Neto dobit / Gubitak	272.915	4.581
	272.915	4.581
Dobitak / Gubitak		

5.0. Nekretnine i oprema

(u Eur)

Nabavna vrijednost	Zemljišt e	Objekti	Oprema	Nemateri jalna ulaganja	Oprema u pripremi	Ukupno
Stanje 1.01.2025. godine	652.432	2.049.602	981.051	61.386	1.037	3.745.508
Nabavke tokom 2025. godine	-	3.630	253.225	14.400	26.664	297.919
Otuđenja tokom 2025. godine	-	-	33.881	-	-	33.881
Ispravka vr. 2025. godine	-	56.750	180.965	16.067	-	253.782
Stanje 31.12.2025. godine	652.432	1.996.482	1.019.430	59.719	27.701	3.755.764

Procjena imovine na datum 31.12.2022. godine urađena je od strane društva za reviziju, kontroling i konsalting „HLB MONT AUDIT“ DOO iz Podgorice.

5.1. Zalihe

(u Eur)

	31. decembra 2025.	31. decembra 2024.
I Zalihe materijala - (1 do 6)	48.525	51.904
1.Zalihe sirovina i materijala		28.730
2.Sitan inventar		0
3.Ispravka vrijednosti sitnog inventara		0
I Sitan inventar(2-3)		0
4.Zalihe nedovršene proizvodnje		0
5.Zalihe gotovih proizvoda	48.525	23.174
3. Bruto dati avansi	2.481	1.400
4. Ispravka vrijednosti datih avansa		-
II Dati avansi - neto (1-2)	2.481	1.400
Ukupno zalihe i dati avansi (I+II)	51.006	53.304

Na dan 31. decembar 2025. godine zalihe se uglavnom odnose na zalihe suvenira u suvenirnicama Javnog preduzeća za nacionalne parkove i u magacinu.

5.2. Kratkoročna potraživanja

Opis potraživanja	31.12.2025.	31.12.2024.
I Potraživanja		
1.Kupci u zemlji (Kupci- ispravka)	72.817	91.816
2.Kupci u inostranstvu	0	3.069

3.Potraživanja za više plaćen porez na dobit	24.558	24.558
4. Potraživanja po osnovu PDV-a	2.995	2.521
5. Ostala potraživanja	8.614	9.202
I Ukupno (1 do 5):	108.984	131.166
II Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.010.592	304.769
III AVR		341

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu o iznosu data su u sljedećem tabelarnom pregledu:

Redni broj	Naziv	Iznos	Iznos
1	ATLANTIX GROUP DOO	6.267,75	5,18%
2	BALKAN STAR TRAVEL DOO	28,50	0,02%
3	BALKAN VACATION AS DOO	9,50	0,01%
4	DOO NIKSEN-ČAVOR	3.291,68	2,72%
5	DOO NIKSEN-TRADE-ČAVOR	19.914,34	16,46%
6	ĐORĐIJE GRBOVIĆ	220,00	0,18%
7	EKO DNUV DOO	147,25	0,12%
8	"EXPLORER" D.O.O.	1.314,25	1,09%
9	GOLD TRAVEL DOO	507,25	0,42%
10	HTP AUREL DOO	527,25	0,44%
11	IDEA CG DOO	685,50	0,57%
12	JU "PRIRODNJAČKI MUZEJ CRNE GO	6,51	0,01%
13	KLJAJEVIĆ ILIJA	320,00	0,26%
14	KLJAJEVIĆA LUKA	793,25	0,66%
15	LEKOVIĆ RAFTING DOO	472,00	0,39%
16	MAC SUN DMC MONTENEGRO DOO	5.481,55	4,53%
17	"MB TURIST" DOO	1.350,00	1,12%
18	MONTENEGRO CONCIERGE DMC	68,40	0,06%
19	"MONTENEGRO ESCAPE TOURS" DOO	61,75	0,05%
20	"MONTENEGRO TOURIST SERVICE" D	342,00	0,28%
21	OLD TOWN TRAVEL DOO	1.445,35	1,19%
22	POTONJA LUKA DOO	271,40	0,22%
23	PREDUZETNI ALEKSANDAR KARADŽIĆ	1.240,00	1,02%
24	RED ROCK DOO	575,25	0,48%
25	"SMOKVICA" D.O.O.	1.080,00	0,89%

26	SOUTHERN STAR DOO	11,40	0,01%
27	SRDJAN VUKOSAVOVIĆ	50,00	0,04%
28	SV TRAVEL DOO	328,69	0,27%
29	ŠLJIVANČANIN MIROSLAV	7.273,00	6,01%
30	"TRIFTAR" D.O.O.	382,00	0,32%
31	"TURISTIČKI CENTAR DURMITOR" D	20.895,00	17,27%
32	"UŽIVAJ U PRIRODI" DOO	866,58	0,72%
33	"VILA JELKA" DOO	616,50	0,51%
34	"13.JUL-PLANTAŽE" A.D.	44.135,00	36,48%
	UKUPNO:	120.978,90	100,00%

Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca na dan 31.12.2025. godine iznosi 48.162 eura

5.3. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

	(u Eur)	
	2025.	2024.
Gotovina u blagajni	1.007	1.266
Stanje na računima kod poslovne banke	1.009585	303.503
Ostala novčana sredstva	0	0
	1.010.592	304.769

Društvo je obavljalo finansijsko poslovanje u 2025. godini preko sljedećih glavnih računa otvorenih kod poslovnih banaka u zemlji:

	Broj računa	Stanje na dan 31.12.2025.
HIPOTEKARNA BANKA	520-41707-84	517.801
HIPOTEKARNA BANKA	520-889100-81	158
NLB BANKA	530-19495-19	16.639
NLB BANKA	530-21150-98	15.403
CKB BANKA	510-87181-09	0
CKB BANKA	510-5848-53	375.903
CKB-BANKA	510-207937-36	35.824
CKB BANKA	510-59541-16	2.397
CKB BANKA	510-188428-72	15.346

PRVA BANKA

535-18253-28

8.349

Društvo je u skladu sa članom 21. Zakona o računovodstvu usaglasilo stanje novčanih sredstava sa bankama kod kojih je obavljalo svoje poslovanje.

5.4. Aktivna vremenska razgraničenja

EUR-a

Opis	31.12.2025.	31.12.2024.
Aktivna vremenska razgraničenja	1.564	341

Na dan 31.12.2025. godine društvo je iskazalo Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 1564 EUR-a koja se odnose na potraživanja od donatora.

5.5. Kapital

Iznos (u Eur)

Državni kapital	1
Statutarne rezerve	1.481.506
revalorizacione rezerve	1.655.849
neraspoređeni gubitak prethodnih godina	(1.077.568)
neraspoređena dobit prethodnih godina	20.335
neraspoređena dobit tekuće godine	275.477
	<hr/>
	1.375.034
	<hr/> <hr/>

U cilju usaglašavanja kapitala sa evidencijom u CRPS krajem 2022. godine donesena je odluka da se kapital, koji se prethodnih godina evidentirao kao državni kapital preknjiži u korist statutarne rezervi koje nije moguće otuđiti niti koristiti za pokriće gubitaka. Procjenom imovine stvorene su pozitivne revalorizacione rezerve. Promjene na kapitalu u toku 2025. godine odnose se na dobitak ostvaren poslovanjem u toku kalendarske godine.

5.6. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

	EUR-a	
	31. decembra 2025.	31. decembra 2024.
1. Dugoročna rezervisanja	425.899	992.254
2. Ostale dugoročne obaveze -reprogram poreskog duga	280.941	128.819
Ukupno (1+2)	706.840	1.121.073

Dugoročna rezervisanja se odnose na rezervisanja za otpremnine zaposlenih u iznosu 157.985,30 eura i rezervisanje za jubilarne nagrade u iznosu 32.269,08 eura shodno izvještaju ovlaštenog aktuara, kao i rezervisanja po osnovu mogućeg gubitka sudskih sporova u iznosu 800.000 eura shodno procjeni pravnog zastupnika Društva. Društvo je izvršilo rezervisanja za sporove čiji je gubitak procijenjen sa vjerovatnoćom od 80% dok iznos od 500.000 eura do 700.000 eura, za koje postoji manja vjerovatnoća da budu realizovani tokom narednog perioda nije rezervisalo.

Dana 06.09.2022. zaključen je sporazum o reprogramu poreskog potraživanja broj 17/01-2-2001/2-2022, zbog čega su obaveze za doprinose na zarade obuhvaćene tim sporazumom reprogramirane na period od 5 godina i klasifikovane kao dugoročne obaveze.

5.7. Odložene poreske obaveze

	EUR-a	
	31. decembra 2025.	31. decembra 2024.
Odložene poreske obaveze po osnovu (a do c)	289.897	292.459
a) revalorizacije obračunate po stopi poreza na dobitak (paragraf 61 i 62 MRS 12)	289.897	292.459
b) poslovnih kombinacija (paragraf 66 MRS 12)	-	-
c) po drugim osnovama	-	-
Ukupno:	289.897	292.459

Odložene poreske obaveze se odnose na privremene razlike između iznosa po osnovu poreske obaveze iskazanih u poreskom bilansu i iznosa u finansijskim iskazima Društva.

5.8. Dugoročni odloženi prihodi i primljene donacije

	EUR-a	
	31. decembra 2025.	31. decembra 2024.
1. Odloženi prihodi i primljene donacije	915.010	828.581
Ukupno	915.010	828.581

Kratkoročne obaveze

5.7.1. Kratkoročne finansijske obaveze prema licima koja nisu matična i povezana lica

	31. decembra 2025.	31. decembra 2024.
1. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	152.422	139.720
Ukupno obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu kreditne institucije	152.422	139.720

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na dio poreskog reprograma koji dospijeva u roku od godinu dana 139.720,13 eura.

5.7.2. Kratkoročne obaveze iz poslovanja

	31. decembra 2025.	31. decembra 2024.
1. Primljeni avansi, depoziti i kaucije	2.995	4.401
2. Obaveze prema dobavljačima	111.531	172.947
2.1 Dobavljači u zemlji	107.428	172.947
2.2 Dobavljači u inostranstvu	4.103	-
3. Obaveze po mjenicama	-	-
4. Obaveze prema matičnom i zavisnim pravnim licima	0	0
4.1 Dobavljači matično i zavisna pravna lica	-	-

4.2 Kratkoročne fin. obav. prema mat. i zav. prav. licima	-	-
5. Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima		
5.1 Dobavljači-ostala povezana pravna lica		
5.2 Kratkoročne fin. obav. prema ostalim pov. prav. licima	-	-
6. Ostale obaveze iz poslovanja, ostale kratkoročne obaveze i PVR	-18.317	-14.186
Kratkoročne obaveze iz poslovanja (1 do 6)	96.209	163.162

Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu prikazane su u narednoj tabeli:

Redni broj	Naziv	Iznos	Iznos
1	AP PRINT DOO	4.027,66	3,69%
2	BAUU KOLLOR DOO	55,30	0,05%
3	BRAIN MEDIA DOO	3.849,98	3,53%
4	CG NEWS D.O.O.	1.815,00	1,67%
5	CISTOCA DOO	79,29	0,07%
6	CRNOGORSKI TELEKOM A.D.	3.806,89	3,49%
7	DAILY PRESS D.O.O.	193,60	0,18%
8	"DEPONIJA" D.O.O.	36,17	0,03%
9	DOO KOMUNALNE DJELATNOSTI - PLAV	88,81	0,08%
10	DOO KOMUNALNO CETINJE	25,52	0,02%
11	DOO NIKSEN-ČAVOR	94,10	0,09%
12	D.O.O. VODOVOD I KANALIZACIJA-	16,87	0,02%
13	EFEL TRAVEL DOO	7.634,79	7,00%
14	EKO SISTEM GROUP DOO	36,30	0,03%
15	ELEKTRODISTRIBUCIJA	1.754,75	1,61%
16	ELEKTRODISTRIBUCIJA BAR	4,76	0,00%
17	ELEKTRODISTRIBUCIJA BERANE	161,56	0,15%
18	ELEKTRODISTRIBUCIJA KOLASIN	299,95	0,28%
19	ELEKTRODISTRIBUCIJA MOJKOVAC	114,60	0,11%
20	ELEKTRODISTRIBUCIJA ŽABLJAK	2.345,14	2,15%
21	ELEKTRODISTRIBUCIJA- CETINJE	308,05	0,28%
22	ELEKTRODISTRIBUCIJA- ULCINJ-SOL	3.068,15	2,81%
23	ELEVATOR DOO	1.270,50	1,17%

24	GRADNJA 5E DOO	110,00	0,10%
25	GRAWE NEŽIVOTNO OSIGURANJE AD	14.674,92	13,46%
26	JAVNO KOMUNALNO PREDUZEĆE ZETA	250,38	0,23%
27	JP KOMUNALNO KOLASIN	254,02	0,23%
28	JP VODOVOD I KANALIZACIJA	114,88	0,11%
29	JP VODOVOD I KANALIZACIJA KOLA	26,32	0,02%
30	JUGOPETROL AD	5.342,04	4,90%
31	"KNJAZ" DOO	726,34	0,67%
32	KOMUNALNE DJELATNOSTI GUSINJE	152,04	0,14%
33	LOVCEN AUTO DOO	793,39	0,73%
34	LOVCEN OSIGURANJE	15.020,36	13,78%
35	MASAN BOJIC	233,90	0,21%
36	M-COOP DOO	2.746,70	2,52%
37	MERKATOR-INTERNATIONAL D.O.O.	5.817,16	5,34%
38	MILAN RADOVIC -OTKUP	700,00	0,64%
39	MOUNTAIN TOURS DOO	111,00	0,10%
40	MT CONSULTING DOO	423,50	0,39%
41	NOTAR BOSNJAK SLAVICA	39,93	0,04%
42	OPREMA DOO	312,08	0,29%
43	OPTIMUSPROJECT	8.676,91	7,96%
44	PEGASUS DOO	776,59	0,71%
45	POSTA CG	450,46	0,41%
46	SLAVIJA-COMERC D.O.O.	1.298,00	1,19%
47	SOLANA BAJO SEKULIC	8.730,15	8,01%
48	TEKOM PROMET DOO	2.437,16	2,24%
49	VD PRESS D.O.O.	242,00	0,22%
50	"VOLI TRADE" DOO	2.826,95	2,59%
51	"13.JUL-PLANTAŽE" A.D.	527,46	0,48%
52	IUCN	4078,28	3,74%
53	LANDESMESSE STUTTGART	25,00	0,02%
	UKUPNO:	109.005,66	100,00%

Iznos od 2.525,77 eura odnosi se na obavezu prenosa u trezor po osnovu doznake stabala u državnoj svojini.

5.7.3 Ostale kratkoročne obaveze i PVR

	2024.	(u Eur) 2023.
Obaveze ze bruto zarade i doprinose na teret poslodavca	10.027	10.227
Obaveze za ostale naknade troškova zaposlenih i po osnovu ugovora o djelu	198	686
PVR	10.225	10.913

5.9. Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda

	2025.	(u Eur) 2024.
Ostale obaveze za poreze i druge dažbine	60,94	(24.413)
Obaveze po osnovu poreza na dobit	60,94	(24.413)

6. Sudski sporovi

Pred svim sudovima u Crnoj Gori aktivno je oko 200 predmeta, a 2/3 postupaka tiču se naknade materijalne štete iz radnog odnosa , zbog neusklađenosti koeficijenta iz Kolektivnog ugovora sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Društvo je izvršilo rezervisanja po osnovu mogućeg gubitka sudskih sporova u iznosu 800.000 eura shodno procjeni pravnog zastupnika Društva. Društvo je izvršilo rezervisanja za sporove čiji je gubitak procijenjen sa vjerovatnoćom od 80% dok iznos od 500.000 eura do 700.000 eura, za koje postoji manja vjerovatnoća da budu realizovani tokom narednog perioda nije rezervisalo.

7. Naknadni događaji

Nije bilo događaja nakon datuma Finansijskih iskaza koji zahtijevaju korekciju ili objelodanjivanje u Finansijskim Iskazima.

8. Odluka o razvrstavanju

Javno preduzeće za nacionalne parkove Crne Gore, se u skladu sa Zakonom o računovodstvu , objavljenom u Službenom listu CG , br.84/2025 od 31.07.2025. godine ,razvrstava u kategoriju srednjih preduzeća.